

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP
AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik egyelőre hetenkint egyszer: vasárnap

OMGE évi tagsági díj:

Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	260 holdig	15 pengő
	500 "	30 "
	1000 "	60 "
	2000 "	90 "
	3000 "	120 "
ezen felül		150 "

Részvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok 90 P
Egyéb tagok részére évi tagdíj 10 "
OMGE postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 10,399

Lappódi OMGE-tagoknak:

Negyed évre 8 pengő, fél évre 15 pengő, egész évre 28 pengő

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt

A kiadásért felelős:

Mutschenbacher Emil dr.,
az OMGE igazgató-igazgatója

Felelős szerkesztő: Dörsehug Tibor
Segéd-szerkesztő: Vermes András

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 187-954
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telefon: 189-932

Előfizetési árak:

„Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt

Belföldre		Külföldre	
OMGE tagoknak:		OMGE tagoknak:	
Negyed évre	8 pengő	Negyed évre	10 pengő
Fél évre	15 "	Fél évre	18 "
Egész évre	28 "	Egész évre	36 "
Előfizetőknél:		Előfizetőknél:	
Negyed évre	12 pengő	Negyed évre	14 pengő
Fél évre	22 "	Fél évre	26 "
Egész évre	40 "	Egész évre	48 "

Postatakarékpénztári csekkiszámla száma: 26,576

Beharangozó.

Evtizedes gyakorlat szerint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület évenként két gazdabéti szokott rendezni. Az egyiket, az őszi közéleti gazdabéti az OMGE évi rendes közgyűlésével kapcsolatban rendszerint december hó elején, a másikat, a tavaszi pedig az országos mezőgazdasági kiállítás idejében.

Az idén a mezőgazdasági kiállítást és tenyésztőállatvásárt a rendkívüli háborús viszonyok miatt nem rendezhették meg a szokott időpontban. Ezért tavaszi gazdabéti június hó elejére toltott ki, amikor egyesületünk tagjainak a pünkösti ünnepek előtt talán lesz — a külső gazdasági munkálatok rövid szünetében — ráérő idejük arra, hogy az elmaradt szokásos kiállítási felrúdulás helyett felkeressék okulás és tanulságos eszmecserére céljából a Köztelek tanácskozási üléseit.

Az idei tavaszi gazdabéti június 7-én délután nyílik meg az egyesület tanácsának zártkörű gyűlése, de június 8-án délelőtt mezőgazdasági ipari és kereskedelmi szakosztályunk már nyilvános gyűlést tart, amelyen a mezőgazdasági mellékiparok részére a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényben biztosított támogatás módjait vitatja meg s azok várható gyakorlati eredményeit vizsgálja. Ugyanaznap délután keményítőipari bizottságunk a mezőgazdasági keményítőipar fejlesztéséről és az e célból kívánatos támogatás módjairól tanácskozik.

Június 9-én délelőtt az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetségének szarvasmarhatenyésztési albizottsága ül össze fontos tanácskozási ülésre, majd az OMGE adó- és pénzügyi bizottsága foglalkozik az állami egységes pótdóra vonatkozólag kiadott rendelettel és javaslatot készít elő az adómentes tartásként a mezőgazdasági üzemekben való lehetővé tétele érdekében. Egyidejűleg ülésezik a Húsertenyésztők Országos Egyesületének igazgatóválasztmányja is.

Kiemelkedő eseménye lesz az idei tavaszi közéleti gazdabéti az OMGE közgazdasági, állattenyésztési és állategészségügyi, valamint üzemi és számtartási szakosztályainak június 9-én délután tartandó együttes gyűlése, amelyen Reichenbach Béla dr. egyetemi tanár tart előadást „Miként tudnak gazdaságaink megfelelni a háborús termelés kötelezettségeinek?” címen. Ez ma minden gazdát első sorban és a legközelebből érdekel. Ezért az ország különböző termelési tájainak gazdái érthető várakozással tekintenek ama valamennyiüket foglalkoztató kérdésre — szakszerű számítások alapján — adandó válasz elé, hogy vajon tudnak-e és ha

igen, legegyszerűbben miként lehet tenni termelési és beszállítási kötelezettségüknek növénytermelési, állattenyésztési és üzemi tekintetben? Ha pedig egyik-másik oldalon a megejtendő számítások alapján saját üzemükre vonatkozólag nehézségek merülnek fel, az előadó igyekezni fog rámutatni arra, hogy a vetési tervnek vagy az üzemrendszernek esetleges megváltoztatásával mennyire lehet — a vagyonállag megtartását és a jövedelmezőség biztosítását is szem előtt tartva — a kényszertermelési előírásoknak, valamint a búzapontok szerint való beszállítási kötelezettségnek egyszerre eleget tenni. A nagyérdeműek igérkező előadáshoz máris több kiváló gyakorlati gazda jelentkezett hozzászólásra, minél fogva reméljük, hogy ezekből a tanácskozási előadások értékes megállapításokat sikerül majd leszűrni és azok az új gazdasági évben minden gazdára nézve hasznos okulást fognak eredményezni.

Június 10-én délelőtt az OMGE igazgatóválasztmányja, úgyszintén a GEOSz végrehajtóbizottsága tanácskozik az időszerű gazdasági kérdésekről, majd a Húsertenyésztők Országos Egyesülete tartja meg közgyűlését, az OMGE földművelési és növénytermesztési, valamint műszaki és gépészeti szakosztályainak együttes gyűlésén pedig Fodor Jenő ad elő a korszerű talajművelésről, mint a belső honvédelem egyik legfontosabb fegyveréről.

Június 11-én az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlést tart, az OMGE lötenyésztési bizottságában pedig Ahrenschildt Detlev bábolnai ménesparancsnok beszél az átöröklés tudományának a gyakorlati lötenyésztő szempontjából fontos megállapításairól. Az OMGE üzemstatistikai bizottságának gyűlése a múlt évi adatgyűjtésről szóló beszámolóval kívül Sarkadi Kesztyűs Lajos dr. előadása szerepel a debreceni gazdasági akadémia üzemtani intézetének célkitűzéseiről. A gazdabéti június 11-én délután az OMGE növénytermesztési bizottságának és szociálpolitikai bizottságának gyűlései zárják be, amelyek közül az előbbin Fleischmann Rudolf dr. búzanevelési, Mayer Jenő pedig burgonyanevelési kérdésekről ad elő, az utóbbinak napirendjén pedig a gazdasági események szolgálati idejének esetleges módosítása, valamint a mezőgazdasági munkások lábbeli és ruhaellátásának kérdése szerepel. Mint látjuk, csupa időszerű kérdés kerül sorra, tehát a régi hagyományoknak megfelelően és remélhetően ugyancsak élénk látogatottság mellett az idei tavaszi közéleti gazdabéti is a gyakorlati életből meríti anyagát és a gyakorlati gazdasági életnek dolgozik!

—r—1 dr.

Gazdanapok a Közteleken

június 7-től 11-ig.

7-én (hétfőn) délután 5 órakor az OMGE egyesületi tanácsának gyűlése. (Tanácssterem.)
8-án (kedden) délelőtt 11 órakor az OMGE mezőgazdasági ipari- és kereskedelmi szakosztályának gyűlése. 1. A szakosztály megalakulása. 2. Bizottságok kiküldése. 3. A mezőgazdasági mellékiparok támogatása a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény alapján. (Tanácssterem.)

8-án (kedden) délután 5 órakor az OMGE keményítőipari bizottságának gyűlése. 1. A bizottság megalakulása. 2. A mezőgazdasági keményítőgyártás 1943/44. évi gyártási kerete és nyersanyagellátása. 3. A mezőgazdasági keményítőipar fejlesztése és támogatása. (Tanácssterem.)

8-án (kedden) délután 5 órakor az Országos Törzskönyvelő Bizottság, úgyszintén az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetsége juhnyésztési albizottságának gyűlése. (Nagyterem.)

9-én (szerdán) délelőtt 11 órakor az Országos Törzskönyvelő Bizottság, úgyszintén az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetsége szarvasmarhatenyésztési albizottságának gyűlése. (Nagyterem.)

9-én (szerdán) délelőtt 11 órakor az OMGE adó- és pénzügyi bizottságának gyűlése. 1. A bizottság megalakulása. 2. Jelentés az állami pótdóróról szóló rendeletről. 3. Javaslat az adómentes tartásként való lehetővé tételére a mezőgazdasági üzemekben. (Tanácssterem.)

9-én (szerdán) délután 12 órakor a Húsertenyésztők Országos Egyesülete igazgatóválasztmányának gyűlése. (Az egyesületi helyiségében.)

9-én (szerdán) délután 5 órakor az OMGE közgazdasági, állattenyésztési és állategészségügyi, valamint az üzemi és számtartási szakosztályainak együttes gyűlése. 1. A szakosztályok megalakulása. 2. Bizottságok kiküldése. 3. Reichenbach Béla dr. egyetemi ny. r. tanár előadása: Miként tudnak megfelelni gazdaságaink a háborús termelés kötelezettségeinek? 4. Hozzájárulások. (Nagyterem.)

10-én (csütörtökön) délelőtt 10 órakor az OMGE igazgatóválasztmányának és a GEOSz végrehajtóbizottságának II. rendes gyűlése. (Nagyterem.)

10-én (csütörtökön) délután 12 órakor a Húsertenyésztők Országos Egyesületének közgyűlése. (Tanácssterem.)

10-én (csütörtökön) délután 5 órakor az OMGE földművelési és növénytermelési, valamint a műszaki és gépészeti szakosztályainak együttes gyűlése. 1. A szakosztályok megalakulása. 2. Fodor Jenő, az OMGE alelnökének előadása: Korszerű talajművelési rendszer, mint belső honvédelem. (Nagyterem.)

10-én (csütörtökön) délután 5 órakor az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmányának gyűlése a Kamara tanácsstermében. (V. Szabadság-tér 10.)

10-én (csütörtökön) délután 5 órakor az Országos Törzskönyvelő Bizottság, úgyszintén az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetsége sertésnyésztési albizottságának gyűlése. (Tanácssterem.)

11-én (pénteken) délelőtt 10 órakor az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlése a Vármegyeháza nagytermében (Városház-u. 7.)

11-én (pénteken) délelőtt 10 órakor a Magyar Növénytermesztők Országos Szövetsége, úgyszintén az OMGE növénytermesztési bizottságának szak-kirándulása a M. Kir. Növényörökléstani és Növénytermesztési Kutató Intézet és kísérleti telepeinek megtekintésére, ahol Oláh László dr. egy. ny. rk. tanár, az intézet vezetője tart előadást. (Tudásköz 10 órakor a Fogaskerekű Vasút előtti villamosmegállónál.) Részvétel bejelentendő.

11-én (pénteken) délelőtt 11 órakor az OMGE lötenyésztési bizottságának gyűlése. 1. A bizottság megalakulása. 2. Előterjesztés a törzskönyvelt lovaknak a beszállítással kapcsolatos pontrendszerbe való beszámítására. 3. Ahrenschildt Detlev m. kir. őrnagy, a bábolnai m. kir. állami ménes parancsnokának előadása: Az átöröklés tudományának mely tételei nyújthatnak segítséget a gyakorlati lötenyésztő számára? (Nagyterem.)

11-én (pénteken) délután 12 órakor az OMGE üzemstatistikai bizottságának gyűlése. 1. A bizottság megalakulása. 2. Jelentés az 1941. évi számtartási eredmények feldolgozásáról. 3. Jelentés az 1942. évi adatgyűjtésről. 4. Sarkadi Kesztyűs Lajos dr. gazd. akad. tanár előadása: A debreceni gazdasági akadémia üzemtani intézetének megalakulása és célkitűzései. (Tanácssterem.)

11-én (pénteken) délután 5 órakor a Magyar Növénytermesztők Országos Szövetsége, úgyszintén az OMGE növénytermesztési bizottságának gyűlése. 1. Fleischmann Rudolf dr. növénytermesztési igazgató előadása: Képek egy búzanevelési műhelyből. (Veitett képekkel.) 2. Mayer Jenő m. kir. gazd. akad. tanárnak, a gödöllői m. kir. burgonyatermelési telep vezetőjének előadása: Hazai burgonyanevelésünk irányelvei. (Nagyterem.)

11-én (pénteken) délután 6 órakor az OMGE szociálpolitikai bizottságának gyűlése. 1. A bizottság megalakulása. 2. A gazdasági események szolgálati idejének esetleges módosítása. 3. A mezőgazdasági munkások lábbeli és ruhaellátásának kérdése. (Tanácssterem.)

Mai számunk 20 oldal

E szám ára 1 pengő

INTER ARMA...

A régi rómaiak szerint a háború fegyveres mérkőzésének zaja elnémította a muzsákat, vagyis a háborús esztendőben szünetelt a költők, a szobrászok és általában a művészek termelő munkája. A mai „totális” háború fegyverzaja összehasonlíthatatlanul nagyobb az ókori küzdelmekénél, így hát csak természetesen, hogy amikor minden rendelkezésre álló munkaerőt, anyagot és energiát a háborús célok használatába kell a győzelem érdekében állítani, nemcsak a muzsák, hanem általában a nem szorosan a létfenntartásra irányuló békés gazdasági termelőmunka is kénytelen szünetelni, vagy legalább is korlátok közé szorul.

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló 1942. évi XVI. t. c. az Országos Törvénytarban múlt évi szeptember 11-én hirdettetett ki és a Bánffy Dániel báró földművelésügyi minisztertől kibocsátott végrehajtási rendelkezések annak legfontosabb szakaszát már a múlt év végén életbe is léptették. Az OMGE — mint emlékeztető — örömmel és elismeréssel fogadta a földművelésügyi miniszternek e korszakalkotó fontosságú javaslatát, valamint azt is, hogy a mezőgazdaság fejlesztése céljára tíz éven keresztül kiutalendő részletekben egymilliárd pengőt sikerült biztosítani.

Ezzel a törvénnyel régi mulasztást pótoló törvényhozássunk, amidőn a már évtizedek óta megszabású eredményt elért állami iparfejlesztő tevékenységgel párhuzamba állította és intézményesen megszervezte hazánk legrégebb, legáltalánosabb és legemzetibb iparának, a mezőgazdaságnak fejlesztését is. Azonban, mint már említettük, a törvényhozássunk ez a nagyfontosságú alkotása, sajnos, háborús időben jött létre s éppen ezért az OMGE kezdettől fogva hangsúlyozta a mezőgazdaságunk fejlesztésére irányuló terveknek és elgondolásoknak időrendben két részre való bontását. Azt javasoltuk, hogy egyelőre elégedjünk meg csupán az első csoportba tartozó, azonnal vagy rövidesen megvalósítható intézkedéseknek a gyakorlati életbe való átvitelével. A mezőgazdaság további fejlesztésére irányuló, a földművelésügyi minisztérium által kidolgozott és minden elismerésre méltó munkaterv többi részének végrehajtásával meg kell várunk a békésebb időköt, amikor remélhetően ismét több munkát és több anyagi erőt szentelhetünk azoknak a feladatoknak a megvalósítására, amelyek mezőgazdasági termelésünknek mennyiségileg és minőségileg való fejlesztését, a gazdasági szakismeretek gyarapítását és terjesztését, a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségének fokozását, a kedvező értékesítési lehetőségek biztosítását hivatják szolgálni. Hangsúlyoztuk emellett, hogy az állami támogatásnak, amidőn a mezőgazdasági termelés fejlesztését igyekszik elősegíteni, korántsem kell felesleges vagy túlzott állami beavatkozással vagy a háborús kényszer-gazdálkodásnak a feltétlenül szükséges időn túl való állandósításával együttjárnia és egyáltalában nem szabad az egyéni kezdeményezésnek és termelő munkának minden önállóságtól való megfosztására vezetnie.

A mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény életbeléptetése után a földművelésügyi miniszter is magáévá tette a mezőgazdaságfejlesztési munkatervnek azonnali és később megvalósítandó részletekre való bontását s nagy örömmel állapíthatjuk meg, hogy a sürgősen megvalósítandó feladatok céljára már ezt megelőzőleg is a földművelésügyi tárcá 1942. évi rendes költségvetése keretében 22-68 millió pengő támogatott elő mezőgazdaságfejlesztési célokra, amiből az 1942. év végéig 19-53 millió pengő fel is használtatott. Ezenfelül költségvetési hitellálláspént előirányoztatott a múlt év második felére mezőgazdaságfejlesztési célokra további 24-10 millió pengő és tenyészállatbeszerzési és apaállatállítóépítési kölcsönökre 4 millió pengős hitelkeret. Ehhez járult még a termelési jutalomról szóló múlt évi 255,900. sz. földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében az 1943. évben kifizetendő szántási prémium fedezete egy részéről való gondoskodás, amely célra, mint azonnali feladatra, 13-65 millió pengő ugyancsak már az 1942. évben előirányoztatott. Ezekből az összegekből 1942. évi december hó 31. napjáig felhasználott

22-05 millió pengő, illetőleg 2 millió pengő, vagyis végeredményben a múlt év végéig a mezőgazdaság fejlesztésére a törvényben biztosított egymilliárd pengő terhére a költségvetésileg előirányzott és felhasználott 19-53 millió pengő betudásával a földművelésügyi miniszter mezőgazdaságfejlesztési célokra összesen kerekén 41-58 millió pengőt és 2 millió pengő hitelkeretet fordított.

Bizonyára érdeklő olvasóinkat, hogy ennek a költségvetésünk arányaihoz képest valóban számottevő összegnek felhasználása miként történt, amire vonatkozólag illetékes helyről a következő nagy-érdekű adatokat kaptuk.

Mint ahogy a mezőgazdasági termelésben az állattenyésztés biztosítja a talajerő fenntartását, szolgáltatja a gazdálkodásból eredő jövedelem tetemes részét és fontos tétele mezőgazdasági kivitelünknek is: a földművelésügyi miniszter a rendelkezésére bocsátott összegnek jelentékeny részét állattenyésztési célokra fordította. Nevezetesen a köztenyésztés megszervezésére, tenyészbírák beszerzésére és árkedvezményrel való kiosztására, továbbá 80,000 darab tenyésztehén törzkönyvelésre és ellenőrzésére, az állattenyésztő szövetségek támogatására, elit-tehenek díjazására, a sertésenyésztés fejlesztésére, mangalica- és hússertészeknek árkedvezményrel való kiosztására, a juhtenyésztés fejlesztésére és tenyészjuhok kiosztására, a baromfi-tenyésztés, valamint a házinyúl- és kecskenyésztes fejlesztésére, a gödöllői baromfi-tenyésztési kísérleti gazdaság növelésére, tenyészállatgyűjtő-, nevelő- és elosztótelep létesítésére a földművelésügyi minisztérium a múlt évben 8-38 millió pengőt fordított és tenyészállatbeszerzési kölcsönökre 1-5 millió pengő hitelkeretet, továbbá apaállatállítóépítési kölcsönökre 0-5 millió pengős hitelkeretet bocsátott az Országos Központi Hitelszövetkezet rendelkezésére. Ezenkívül tejszövetkezetek szervezésére, tejüzemek berendezésére, tejtermelők kedvezményes áru abrakakarmánnyal való ellátásának céljára, továbbá a nagyváradi tejellátó üzem és a körzetében létesítendő tejgyűjtő üzemek szervezési költségeire összesen 0-7 millió pengőt használt fel.

Lótenyésztési célokra, nevezetesen a csikszerepai állami méntelep létesítésére, 0-4 millió pengő, állategészségügyi célokra pedig 1-025 millió pengőt fordított a múlt év folyamán s ez utóbbiból a sertéspestis elleni ingyenes oltások költsége, a rühös állatok gyógykezelésének kiadásai, a metelykör elleni küzdelem és a kancák vírus abortusa ellen való oltással folytatott kísérletek költségei fedeztettek.

Rét- és legelőgazdasági célokra a múlt évben felhasználott összeg 1-18 millió pengőt tett ki, amiből a földművelésügyi minisztérium a messzszegény rétek és legelők terméshozamának fokozása céljából kedvezményes áru mesztrágyapor-akciót bonyolított le, a közös- és közlegelővel rendelkező községek legelőerdekeltségeit támogatta, elősegítette füves herések telepítését, támogatta a zöldmezőgazdálkodást, lábas szénatartók építését, a nyársas szénaszárítás népszerűsítését, a gypvetőmag-nemesítést, a közös- és közlegelőkből feltört területek újragyepesítését, a havasi legelők karbantartását, a zöldmezőmester-képzést, továbbá közös és közlegelőknél végzett vízrendezési, fásítási, telkesítési, itatóberendezés létesítési munkálatokat.

Jelentős összeget fordított a múlt évben Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter szántóföldi, szőlészeti, kertészeti, méhészeti és selyemtenyésztési termelésünk céljaira is. Az e célokra fordított kiadások, vagyis helyesebben hasznos beruházások együttvéve megközelítik a 9-4 millió pengőt. Ebből a Péti Műtrágyagyár kibővítésére 2 millió pengőt, vetőmagakció céljára 4-6 millió pengőt fordított a minisztérium, silőépítés támogatására 0-4 millió pengőt, trágyatelepek építésére 0-2 millió pengőt, vetőmagtisztító gépek beszerzésének 50%-os támogatására, valamint vetőgépek beszerzésére 0-1 millió pengőt, fogatos talajművelő eszközök, kévekető aratógépek, kapák bevásárlására 0-4 millió pengőt használt fel, ezenkívül az árvízszűrtő vidékeken kiscigák traktorszántási segélyben részesültek, végül pedig a minisztérium hozzájárult egyes növény-nemesítő telepek költségeihez, támogatta

mezőgazdasági kiállítások rendezését, az üzemszabványok adalgyűjtést és mezőgazdasági gépkészítő tanfolyamok megtartását. Szőlészeti és borászati célokra 0-26 millió pengőt használt fel a minisztérium, amiből egyes állami szakiskolák és kísérleti telepek felszerelését és az állami borpincék hordókészletét egészítette ki. A kertészet, ménészet és selyemtenyésztés fejlesztésére 0-98 millió pengőt fordított s ebből az összegből méhlegelőket létesített, korszerűsítette az állami kertészeti telepeket, támogaltott egyes hegyközségeket és faiskolákat, valamint a balatonvidéki gyümölcsfanevelést, zöldségtermesztést és kertgazdálkodást, elősegítette a kertmunkásképzést és 21 hethetes tanfolyamon 930 gazdának nyújtott iskolán kívüli kertészeti oktatást, továbbá korszerűsítette a gödöllői méhészeti gazdaságot, a győri és tolnai selyemfonógyárakat.

Sáncolás, alagsóvezetés és nyílt árkolás céljára a földművelésügyi minisztérium közel 4 millió pengőt fordított a múlt évben, amivel 3000 kat. hold sáncolását és 20,000 kat. hold víztelenítését tette lehetővé.

A földbirtokpolitikai juttatottak támogatása céljából tíz telepes község részére 1 millió pengő értékben mezőgazdasági gépeket és eszközöket szolgáltatott ki a minisztérium.

A mezőgazdasági értékesítés és készletgazdálkodás fejlesztésére 1942-ben 6-32 millió pengőt fordítottak. Ebből megkezdtek az ország gabonatárház hálózatának a felépítését, a baromfi-tenyésztési és gyümölcsstermelési géppontokon hűtőházak létesítését, fontos gyümölcsstermelő csomópontokon gyümölcs-csomagolókat és gyümölcs-tárolókat, valamint gyümölcsaszalók építését, fontos vasúli géppontokon kukoricagörék és kukoricaszárító berendezések felállítását és ezenkívül néhány gyógynövény-szárazító, hízaláló istálló és hídmerleg létesítését támogatták.

Mezőgazdasági kísérleti célokra a múlt évben a minisztérium 1-47 millió pengőt fordított, amiből jelentékeny rész esett a talajjavítással kapcsolatos kutatókísérletek és előkészítő munkálatok költségeire, a mézben szegény, savanyú talajok meszesítésére, szikjavításra és egyes kísérleti intézményeink korszerűsítésére és kibővítésére.

Mezőgazdasági szakoktatási célokra 7-6 millió pengőt használt fel a múlt évben Bánffy Dániel báró, amiből a kolozsvári és magyarvári gazdasági akadémiáknak mezőgazdasági főiskolákká való átszervezésével kapcsolatos költségeket, különféle tanulmányi ösztöndíjakat, 25 gazdasági akadémiai tanár külföldi kiküldetésének költségeit, a középfokú gazdasági tanintézetek fejlesztésével kapcsolatos kiadásokat, több gazdasági cseléd-tanfolyam, jelentékeny számú háztartási és 100 új téli gazdasági tanfolyam rendezését tette lehetővé, továbbá egészítette a kertészeti akadémia felszerelését és felépített 3 téli gazdasági iskolát, továbbá megkezdte 6-2 millió pengő költséggel számos téli gazdasági iskola és középfokú gazdasági tanintézet létesítését. Epülnek az abaujszántói, bajai, enyingi, gyulai, nagykarolyi, óbecsei, szatmárnemeti, szászregeni, tamási, temerini, sárbogárdi, tiszafüredi, tiszalöki, topolyai, törökszentmiklósi, gyergyószentmiklósi, bánffinnyadi, nagysomkúti, széki, nagszalontai, székelyhídi, tatai, móri, ipolysági és orosházi téli gazdasági iskolák, melyek közül a legtöbb ideiglenes helyiségben már megkezdte működését. Öntözési szakiskola létesül Gyulán, középfokú gazdasági tanintézet Marosvásárhelyen, Sepsiszentgyörgyön, Újvidéken és Zomborban, végül pedig házias zonyképző-iskola Újvidéken és Székelyudvarhelyen.

El kell ismerni, hogy mindez a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény első esztendőjében nagyon szép eredményt, a mai nehéz viszonyok között kiváló teljesítményt jelent s reméljük, hogy rövidesen mutatkozni is fognak kedvező gyakorlati kihatásai.

Végül a mezőgazdaságfejlesztési törvénnyel megszervezett gazdasági előjárói állások közül a földművelésügyi miniszter a múlt évben 473-at töltött be havi 100 P tiszteletdíjjal s erre a célra, valamint a kapcsolatos dologi kiadásokra 0-11 millió pengőt fordított.

Az 1943. évi állami költségvetésben a földművelésügyi miniszter összesen 100 millió pengőt irányzott elő a mezőgazdaságfejlesztési törvény

Mindennemű növényvédekezőszer,

8035

szőlészeti és borászati eszköz és gép

megrendelhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetsége

Növényvédelmi-osztályánál

Budapest, VI., Eötvös-u. 25/a és kirendeltségeinél

J
ó
Fü
üzen

vezését, az üzem-
gazdasági gép-
szelészeti és borá-
si használt fei a
ami szakiskolák és
az állami borpincék
tervezés, mérészet
0-98 millió pengőt
legelőket létesített,
eti telepeket, támo-
faiskolákat, vala-
anevelést, zöltség-
elősegítette a kert-
tanfolyamon 930
kertészeti oktatót,
oi mérészeti gazda-
tanógyárakat.

szint árkolás céljára
m közel 4 millió
nival 3000 kat. hold
víztelenítését tette

tottak támogatása
ére 1 millió pengő
és eszközöket szol-

s és készletgazdál-
2 millió pengőt for-
az ország gabona-
a, a baromfitenyész-
ontokon hűtőházak
melő esomópontokon
estőlők, valamint
vasúti göcpontra-
zárító berendezések
ány gyógynövény-
leg létesítését támo-

előokra a múlt évben
ót fordított, amiből
vítással kapcsolatos
munkálatok költ-
anyú talajok mesze-
iserületügyi intézmé-
vítésére.

előokra 7-6 millió
Bánffy Dániel báró,
ovári gazdasági aka-
kolákká való átszer-
zet, különféle tanul-
sági akadémiai tanár
égeti, a középkori
tésével kapcsolatos
ted-tanfolyam, jelen-
00 új téli gazdasági
netővé, továbbá ki-
mia felszerelését és
olat, továbbá meg-
gel számos téli gazda-
sági tanintézet léte-
tői, bajai, enyingi,
zatmárnemeti, szász-
bogárdi, tiszafeledi,
iklósi, gyergyószent-
mkúti, széki, nagy-
bri, ipolysági és oros-
lyek közül a legtöbb
egkezdte működését.
Gyulán, középkori
árhelyen, Sepsiszent-
borban, végül pedig
déken és Székely-

dez a mezőgazdaság
első esztendejében
ai nehéz viszonyok
ent s reméljük, hogy
k kedvező gyakorlati
tési törvénnyel meg-
állások közül a föld-
évben 473-at töltött
s erre a célra, vala-
adásokra 0-11 millió

égyvetésben a föld-
n 100 millió pengőt
fejlesztési törvény

alapján megvalósítandó munkaterv folytatódagos
végrehajtására, amely összességében állattenyésztési és
fejlesztési célokra 17 millió pengő, lótenyésztési
célokra 0-7 millió pengő, rét- és legelőgazdálkodásra
1-8 millió pengő, állategészségügyünk fejlesztésére
1 millió pengő, a mezőgazdasági termelés fokozására
34-15 millió pengő, a szőlő- és borsótermelés fejlesztésére
0-59 millió pengő, sáncolások, alagesővezékek
és árkolások elősegítésére 2 millió pengő, a tagosi-
tási munkálatok gyorsítására 1 millió pengő, a ker-
tészeti, mérészeti és selyemtenyésztés támogatására
0-96 millió pengő fog jutni, továbbá 15 millió
pengőt szánt a földművelésügyi miniszter mező-
gazdasági szakoktatásunk további kiépítésére,
6 millió pengőt mezőgazdasági tudományos és
kísérleti intézményeink fejlesztésére, 11-5 millió
pengőt a mezőgazdasági értékesítési és készlet-
gazdálkodás alátámasztására, 5 millió pengőt a
földbirtokpolitikai juttatottak támogatására, s végül
kerekén 3 millió pengőt a gazdasági előjárók díja-
zására, valamint agrárkutatói, propaganda- és
tisztviselőképzési célokra.

Mindebből azt állapíthatjuk meg, hogy mező-
gazdaságunk fejlesztése a háborús fegyverzet köze-
pette sem szünetel s amennyire szerény anyagi
erőnk megengedi, a földművelésügyi miniszter való-
ban nem sajnál sem költséget, sem fáradságot arra
a nemzeti jövőnk szempontjából létfontosságú cél-
tadatos építő munkára, amely a már most meg-
valósítható feladatok fokozatos elvégzésével a
háború után következő időkre hivatott mezőgazda-
sági termelésünket megalapozni, előkészíteni és
megerősíteni.

M. E. dr.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Kukoricaterméseink megkétszerezése.

Írta: Villax Ódón dr. m. kir. mezőgazdasági kísérletiügyi igazgató.

Az ország szántóterületének közel $\frac{1}{3}$ részén
termesztjük a kukoricát. E növény hazánkban
mindenütt a legfontosabb alapanyaga a hizlalás-
nak, s ezenkívül egyes vidékeinken fontos ke-
nyérpótló is. Es mégis, noha olyan nagy terüle-
ten termesztjük, kukoricával mindig hiány va-
gyunk. Már a békeévekben nagy mennyiséget
hoztunk be Szerbiából, Bulgáriából, de főképpen
Romániából. Most ez a mennyiség elmaradt, de
elmaradtak a külföldről behozott olajosmagvak,
olajpogácsák, rizs és egyéb, a zsír- és kenyér-
pótlására alkalmas anyagok. Most tehát még
nagyobb szükségünk lenne a kukoricára. A mai-
nál lényegesen több kukoricát kell termesztenünk
anélkül, hogy a termőterületet növelnők. Több
szántóterületünk ugyanis már nincs, hiszen
ugyis a búza és részben a kukorica rovására
fokoztuk eddig is apróméretű, a meglehetősen ki-
terjedten termesztett főzélékmag-, borsó-, napra-
forgó-, stb. termelésünket.

Talán semmi sem könnyebb, mint kukorica-
termésátlagainkat növelnünk. A kukorica az a
növény, amely pontosan annyi termést ad, mint
amennyi munkát rá fordítottunk. Felmunka
féltermés, egész munka teljes termés, még több
munka, még több termés. Nincs még egy olyan
növényünk, amelyet annyira kézben tudnánk
tartani, mint a kukorica. E növénynek legna-
gyobb az alkalmazkodóképessége. Csaknem azt
mondhatnók, hogy e növényt a legszélsőségekben
talajokon, sokszor a legsivárabb viszonyok között
is termeszthetjük és kevés munkát is fordítha-
tunk rá, de akkor természetesen igen kevés
termést is ad. Viszont nagyon jó talajon, nagyon
jó vetőágyynál, megfelelő fajta alkalmazásakor és
kitűnő növényápolással egészen rendkívüli ter-
méseket adhat. Ennek bizonyítására szolgáljanak
a következők:

Ha egy nagyranövő lófogú kukoricát közepes
viszonyok között a szokásos és helyes 65 cm-es
négyzetes kőtésbe ültetünk, akkor 1 kat. holdon
13.620 növényünk lesz. Ha feltesszük, hogy min-
den fő csak 1 rendes nagyságú esővet terem, és a
esővek súlya 300 g, ami nem tartható külö-
nösen nagy esőnek, akkor a kat. holdról kerekén
36-40 q esőves termésünk lesz. Ha viszonyaink-
nak megfelelő volt a fajta, akkor ez a esőves ter-
més nedvességben és csutkában 40%-ot veszít,
tehát kat. holdankint 22-26 q légszáraz szemes
termésünk lehet. Es ugyanez az országos átlag
mindössze csak 8 q körül ingadozik. De, ismét-
lem, ez a 22-28 q-ás szemtermés meglehetősen boru-
látóan van számítva, mert a esővek nagyobbra
is nőhetnek, több eső is fejlődhetik egy tövön,
úgyannyira, hogy a kat. holdankinti esőves ter-
més egészen rendkívüli esetekben 60-80 q-ra
is felemelkedhetik, amely viszont 40-50 q lég-
száraz szemtermést is adhat.*)

De hát hogyan is érhetünk el ilyen nagy kuko-
ricaterméseket? A felelet igen egyszerű: jó talaj,
jó trágyázás, megfelelő talajművelés, a viszo-
nyoknak megfelelő fajta, jó vetőmag és végül
kiváló növényápolás, vagyis sok kapálás segítsé-
gével. Lássuk csak ezeket egyenként.

Az előzőekben már említettem, hogy a kuko-
rica a talajban különösebben nem válogatós. Elég
jól sikerül a kissé sekélyebb rétegű, de nem
nagyon sivár, meleg talajokon, akár televényes
homok, akár vályog- vagy agyagtalaj az. Ter-
mészetesen a mélyebb rétegű, jobb erőben lévő
talajokon nagyobb termést ad. Az istállótrágya
iránt mindig nagyon hálás. Ezért a lehetőség
szerint mindig közvetlenül istállótrágyázott
földbe vessük. A trágyát a vetés előtti év nyarán
vagy őszen szántjuk alá. A középnyelven alata-
katt istállótrágyás földet még az ős folyamán
vagy a tél elején mélyen kell szántani.

Tavasszal ne forgassuk a kukoricaföldet.
Mihelyt megszikkadt a tábla annyira, hogy azon
a gyúródás veszélye nélkül mozoghatunk, a
durván elmunkált őszi szántást simítottuk el.
Ezután 2-3 hetenként fogasoljuk meg ismét-
len a kukoricatáblát mindaddig, amíg a vetés
ideje el nem következik. Ezzel a fogasolással meg-
akadályozzuk az erősebb mértékű gyomfejlődést,
a talaj megkérgesedését és számottevőbb nedves-
ségvesztését. De a fogással meletet is viszünk a
talajba, s így a kukoricatáblák földje az április
havában történő vetés idejéig jól beéri. A köz-
vetlen vetés előtti alapos fogasolást is figyelem-
bevéve, 2-3 fogasolásra lesz a vetés előtt szük-
ségünk. Ez a munka alig tesz ki kat. holdankint
1 fogatos munkanapnál többet, és pedig akkor,
amikor fogatunkat másra alig használhatjuk.
Eppen a kisebb gazdaságokban úgyszólván min-
dig van igaező e célra, hiszen a kigazda az,
akinek a gazdaság nagyságához viszonyítva
rendszerint bőven áll fogaterő rendelkezésére.
Tudjuk, hogy egy nagyobb üzemből átlagosan
30-50 kat. holdankint számítunk egy pár foga-
tot. Es egy 10-15 holdas kigazdának úgyszólván
kivétel nélkül van egy pár lova, egy 30-40 hol-
dának rendszerint két pár is. Ne olyan munkát
végezzon a kigazda fogataival, amely gazdasá-
gának többtermését nem szolgálja, hanem állítsa
azt elsősorban a többtermés szolgálatába.

A kukoricaföld tavaszi szántását a lehető-
ségig mellőzzük. Látszólag néha a tavaszi szántás-
ban kezdetben jobban fejlődik a kukorica. Ez
akkor fordul elő, amikor nem kezeltük tavasszal
talajunkat. Annak felső rétege kigyomosodott,
kiszáradt, megkérgesedett. Ilyenkor abban fogas-
sal jó vetőágy nem állítható elő. Ha azonban az
ilyen földet sekélyen, 10-15 cm mélységben meg-
szántjuk, egy nedvesebb réteget hozunk a felsőbb
réteg helyébe, amibe a kukorica jobban fog kelni
és kezdetben jobban is fejlődik. Ez azonban csak
látszólagos, mert utóbb a kukorica gyökerei el-

*) L. a „Mennyit teremhet a kukorica?” című cikket.
„Köztelek” 1937. évi 57-58. sz. Rovatvezető.

érik azt a szárazabb réteget, amelyet a tavaszi
szántással lefordítottunk, és akkor nagyobb
lesz a visszaesés, mintha a tavaszi szántást el-
hagytuk volna. Természetesen ez nedvesebb vi-
szonyok között kisebb súllyal esik latba. Eddigi
tapasztalatok szerint egyetlen eset az, amikor a
sekélyebb tavaszi szántás megokolt lehet, és pedig
akkor, amikor nagyon drótférges a táblánk.
Ilyenkor a drótférges a lefordított, helyesebben
a fellazított talajrétegből a mélyebb, tömöttebb
és nedvesebb talajrétegre vándorolnak; felettük
a kukorica jól kelhet, a férgeshez a gyökér már
csak akkor jut el, amikor a tövek jól megerő-
södtek és abban különösebb kárt nem okozhat-
nak.

Ha nem drótférges a táblánk és a talaj veté-
sig nagyon összeülpedett, kigyomosodott, meg-
kérgesedett, s így fogással abban jó munkát nem
végezhetünk, akkor sem szükséges a tavaszi
szántás, helyette lókapával, extirpátorral, grub-
berrel, vagy leszerelt kormánylemelő ekével
lazíthatunk, esetleg tárasáthatunk is. Mindezek-
kel jó vetőágy állítható elő anélkül, hogy újabb
nedvesebb réteget fordítanánk fel és tennünk ki a
nap és szél szárító hatásának. De ha az előbb
említett időközi fogasolásokat elmulasztottuk,
akkor jó vetőágy az utóbb felsorolt talajművelő
eszközökkel csak nehezen állítható elő, többnyire
tavasszal is szántani kényserülünk.

A termés sikerültét döntően befolyásolja a
fajta is. Az ország egész déli felében, a melegebb
talajokon a legnagyobb termést a lófogú kukori-
cák adják („F”, Mindszentpusztai, Bánkúti kései,
stb.). Ettől kissé északra, de még nem a
hegyvidékeinken már csak a korai lófogú kuko-
ricákat termeszthetjük, mint amilyen a Bánkúti
korai, a Lovászpatai, Aranyjözön és többé-
kevésbé az „F” lófogú is. Dunántúli hűvösebb
vidékeinken, továbbá az északi részeken és hegy-
vidékeinken a lófogú kukoricák közül egyedül
a Red King nevű vörös lófogú termesztendő,
amely bőtermőségén kívül nagyon korai is. De
hasznos jó eredménnyel termesztendő elsősorban
Dunántúlon a fehér Páduai, a Felvidéken,
Rusznáczkában és Erdélyben az igényesebb, de
korábbi Florentini, továbbá a Putyi. Utóbbinak
nemesített fajtája a Bábolnai simaszemű.

Hűvös fekvésben a legkorábbi fajták a fehér-
szemű 12 hetes és a sárgaszemű 13 hetes. E fel-
sorolt fajták közül a nemesítetteket legjobb köz-
vetlenül a nemesítőtől beszerezni, a többi fajtát
(Páduai, Florentini, Red King, 12 hetes, 13 hetes)
számos uradalmunk nagyban termeszthető. Meg-
jegyzem még, a Páduai nemesített minőségben is
beszerezhető és pedig korai változata a Lovás-
zpatai fehér, későbbi változata pedig a Mind-
szeptpusztai fehér. Utóbbi bővebben termő, de
annyira később érik, hogy az ország hűvösebb
kukoricavidékeinken sikerrel nem termesztendő. Az
ország északi és hűvösebb vidékeinken, de külö-
nösen ama részeken, ahol a kukoricából lisztet
készítenek, igen ajánlható a Pignoletto fajták
termesztése is, amelyeknek mindegyike annyira
korán érő, hogy úgyszólván az egész ország
kukoricavidékeinken jól beéri. A Pignoletto jellegű
kukoricából több magyar nemesített fajtát is
előállítottak (Alesúti, Bánkúti, Belyei, Eszter-
házi), Cinquantino kukoricát, amely alatt sokan
tévesen a Pignoletto fajtákat értik. Magyar-
országon ezidőszert sehol sem termesztnek.
Megjegyzem még, hogy eddig a különböző táj-
fajtájú ú. n. erdélyi székely kukoricák között
egyet sem találtam, amelyik a fentebb felsorolt
fajtákkal termesztési értékre felvenné a ver-
senyt. Bár lehetséges, hogy azért egyik-másik
vidéken jó, koránérő, székely kukorica tájfaj-
tánk is lesz. Az utóbbi időben egy németországi
korai tájfajta termesztésével is helyel-közzel
találkozunk, és pedig a Bädeni tájfajtaival. Ezt
közelebbről, behatóbban még nem ismerjük.

A helyes fajtagyválasztáson kívül ráindig
nagyon fontos, hogy olyan vetőmagot használ-
junk vetésre, amelyik legalább 90-95%-ban esi-

Javítás nélkül gépei ócskavassá válnak!

8276

Az összes európai és amerikai gyártmányú gépek
alkatrészeiből nagy raktárral állók rendelkezésre.

KÁLMÁN JÓZSEF

MŰSZAKI ÉS GEPHERESKEDŐ
BUDAPEST, V., KÁLMÁN-U. 14.

Telefon: 114-006, 317-189
Sürgönycim: MEDICAGOGÉP

Fűkaszaló- és aratógépei bármily régiek is
üzemképesse tehetők, ha a szükséges alkatrészeket beszerzi.

zövetkezete

kirendeltségeinél

rázik. Csiráztatás nélkül kivételesen se vessé el egy gazda sem a kukoricáját. Gyengébben esirázó kukoricatételeknek esirázóképes magjai is mindig gyengébben, vontatottabban esiráznak, abból keléskor a tenyészidő elején, de később is sok kipusztul és az ilyen gyengébben esirázó tételekből, amint azt igen széleskörű és beható kísérletek igazolják, mindig gyengébb növény fejlődik és azon kevesebb lesz a termés. Ezért a több vetőmag használatával a kukorica gyengébb esirázóképességét kikapcsolni nem lehet. Körülbelül 75%-ban jelölhetünk meg az alsó határt, amelynél gyengébben esirázó magot kivételesen sem lenne szabad vetésre felhasználni. De ha mód van rá, vessünk 95–100%-ban esirázó magot. *A helyes kukoricatermesztésnek és a nagy termésnek szinte alapja a vetőmagnak nemesak jó, hanem külön esirázóképessége.*

Mi sem könnyebb, mint jól esirázó vetőmagot előállítanunk. Már a táblán kezdjük a vetőmagnak szánt esővek kiválogatását és a fajtajelleget jól mutató, hengeres, teljesen benőtt és teljesen beérett, egészséges kukoricacsöveket szedjük külön. Ezeket koszorúba fűzzük igen szelős helyen (eresz alatt, huzatos padláson, stb.) tartjuk és csak a nagy fagyok beálltakor visszük árnyékosabb helyre. Ha így kezeljük a kukoricát, akkor az víztartalmanak javarészt csakhamar elveszti, a sejtek inaktív állapotba jutnak, s így azok a legkárosabb külső behatásnak (pl. fagynak) jól ellenállnak, esirázóképességüket megtartják. Kora tavasszal, február-március havában a vetőmagnak kiválogatott csöveket átvizsgáljuk, a rosszul telet, megpenészesedett csöveket kielejtezük, de kielejtezük azokat is, amelyek egészen halványzínűek, rajtuk a magvak lazák, könnyen mozgathatók (lófogúak). Az ilyen csöveken a mag ugyanis többnyire nagyobb mértékben vesztett esirázóképességéből. A kiválogatott csöveket külön morzsoljuk, esetleg a eső két végén levő szemeket is (bár ezek is éppen olyan termesztési értékűek, mint a eső közepén levők) és ezután kukoricánkat esiráztatjuk. E célból egy tányért megtöltünk nedves földdel vagy homokkal, amely olyan mértékben legyen nedves, hogy rajta a víz éppen hogy csak ne álljon. A vetésre előkészített morzsolt kukoricát jól összekeverjük, s kiszedünk belőle 100 magot, amelyet a fentebbi módon előkészített tányérba, illetve a tányérban levő földbe nyomkodunk egymástól mintegy 1/2 cm távolságra. Esetleg, ha nagyobb a tányér, 150–200 magot esiráztatunk. A tányért egy másik tányérral lefedve meleg helyre (kemencére) rakjuk és megvizsgáljuk, hogy a betett szemekből 6–8 nap alatt hány esirázott ki.

A kukorica a meleg talajokat szereti. Hideg, nedves földön, hideg agyagban, különösen ha a tábla zordabb és északibb fekvésű, jó sikerrel nem termesztendő. Eppen ezért a vetésével sem szabad nagyon sietni. Az ország déli felében április legelején, a többi részeken április havában, északabba, hegyvidékeinken csak május havában vetjük. Legjobb a kukoricát géppel sorba vetni, és pedig a kistestű fajtákat kb. 50, a nagytestűeket 65–70 cm sortávolságra. De vethetjük keresztben-hosszában előre megvonalmazott táblára fészkekbe is, és pedig a kisebb testű fajtákat 50 cm-es, a nagyobb testű fajtákat 60, vagy 70 cm-es négyzetes kőtésbe. A vetőmagmennyiség kat. holdankint a mag nagyságától és a vetés módjától függően 10–30 kg között ingadozik.

Ha nagyon jó a vetőágy és gyors kelésre számíthatunk, továbbá, ha nem kell attól tartanunk, hogy a varjak kieszik az elvetett magot, kissé sekélyebbre, 4–6 cm mélyre vethetünk. Ha szárazabb a feltalaj 6–8, kivételesen a 10 cm mélyesű vetés is helyénvaló lehet. Jól esirázó mag-

ból fészkenként 3 magot ültetünk. Ha pedig sorba vetünk, akkor úgy állítsuk be a vetőgépet, hogy kb. 10–12 cm-re hulljék egy-egy mag. Fészkes vetésnél ne lyukgassuk ki előre a fészkeket, hanem csak nyissuk meg kapával a talajt, a hasítékba beleszórjuk a fészkenként szükséges 3–4 magot és azonnal takarunk. Ha nem nedves a talaj és kérgesedésre nem hajló a felület, akkor lábunkkal kissé meg is nyomjuk a fészkek fölött a földet. Az elvetés után magtakaró fogast használunk. Ez mindig nagyon fontos. Nem kell attól tartanunk, hogy a fogással a magvakat kiforgatjuk. A vetés utáni magtakaró fogas egy kapálással is felér.

Ha a vetés után hamarosan éri a táblát eső, vagy kissé megkésik a kelés, sokszor helyénvaló lehet a magtakaróval a fogasolás megismétlése is. Még a esirájában levő kukoricánál sem kell attól tartani, hogy a kukoricát a fogas kitérked. Ha pedig bármely ok miatt nagyon megkésnek a vetés, hengerezünk. Hengerral törjük meg a megkérgesedett talajfelületet is, ha emiatt késik a kelés. Utóbbi esetben a hengert követően boronálnak is helye lehet.

Mihelyt sorolni kezd a kukorica, azonnal kell sarabolnunk. *A sarabolást még kisebb üzemekben is legcélszerűbb planettel vagy ú. n. csuklós kapával végezni.* A hosszonyelű csuklós kapát még jobbnak találom e célra, amelyet élével a földre fektetünk és mintegy 30–60 cm-es távolsági ütemekben hátrálva húzodunk. A csuklós kapa igen jó munkát végez és nagyon gyorsan lehet vele dolgozni. Egy jó munkás naponta 1 kat. holdat könnyen meg tud e kapával sarabolni. Mihelyt a kukorica 3–4. levelében van, egyezünk. Soros vetésnél a fajtától függően 40–60 cm-re, fészkes vetésnél egy növényre egyezünk. Ha nem szárazak a viszonyok, nagyon jó volt a vetőágy és jó erőben van a talaj is, továbbá, ha kissé nagyobbra vettük a tenyészterületet, 1–1 fészkekbe két növényt is meghagyhatunk. Egyezéskor az eltávolítandó töveket ne felfelé húzódjunk ki, hanem oldalt, nehogy a visszahagyott tövek meglazuljanak.

Egyezéskor közönséges kézikapával a tövek körül is alaposan kapáljunk. Ugyanekkor kézi- vagy csuklós kapával, esetleg lókapával a sorközöket is megkapáljuk. *Leggyorsabban a kukoricát lókapával kapálhatjuk.* Ha élesek a kések, ügyes a lövezető és jól van beállítva a kapa, ez tökéletes munkát végez. Ahol azonban nincs ló-kapa, helyénvaló lenne planeteknek vagy csuklós kapáknak a beszerzése is, amelyekkel szintén nagyon gyorsan kapálhatunk. Ha ezek birtokában vagyunk, kukoricánkat mintegy 10–14 napi időközökben mindaddig, amíg csak be tudunk a táblába menni, rendszeresen kapáljuk. Ilyen módon kb. 4–6 kapálásra lesz szükség, amely lókapával, csuklós vagy planetkapával csak annyi időt vesz igénybe, mintha kézi kapával 2–3-szor kapáltunk volna. Ma nehéz planetet vagy csuklós kapát beszerezni, bár igen ajánlanám minden gazdának, ha községenként ilyeneket csak néhány darabot szerezniék be. Ezután — mivel olyan egyszerű e kapák szerkezete — a falusi kovács, vagy egyik-másik ezermester gazda is könnyen tud csinálni ilyen kapákat.

Ha olyanok a körülményeink, hogy semmiképpen sem tudjuk beszerezni az említett gyors munkát végző kapáló-eszközöket, akkor kézikapával kényyszerülünk kapálni. Ekkor is minden körülmények között legalább háromszor kell kukoricánkat megkapálni. Es pedig egyszer akkor, amikor sorol a vetésünk, utána egyezéskor és végül az egyezést követően mintegy három hétre, lehetőleg egy nagyobb eső után. *Aki legálább háromszor nem kapálja meg a kukoricát, várkezik önmaga ellen, de várkezik a magyar*

közösség ellen is, amelynek tagja, s amely magyar fiát — hála az egek Urának — mindmáig jól eltartotta.

Igen érdekesekek a legutóbbi időben a *Miskolci Mezőgazdasági Kamarának* a kukorica három kapálásával kisgazdaságokban végzett kísérletei, amely kísérletek szerint a háromszor kapált kukorica sok esetben 3–4 q-val is nagyobb termést adott a kétszer vagy egyszer kapátnál. De hát miért is olyan fontos a kukorica többszöri kapálása? Talán fel se kellene vetni ezt a kérdést, annyira ismeretes ez minden gazda előtt.

A talaj felülete állandóan párologtatja a nedvességet, de viszont, ha a talaj legfelső 2–3 cm-es rétegét állandóan lazán tartjuk, ez a felső laza réteg olyan, mintha valamivel letakartuk volna talajunkat és ez megakadályozza a talaj nedvességének elpárologását. Hogy pedig a talaj nedvességére a kukoricának mily rendkívül nagy a szüksége, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ezirányú kísérletek szerint 1 kg szárazanyag előállításához a kukoricánövénynek kb. 400 liter vizet kell elpárologtatnia. Közepes termésnél is a szárral együtt 40–50 q légszáraz anyagot kapunk, amely termés előállításához tehát kat. holdankint a növényzetnek 1.600.000–2.000.000 liter, vagyis 16.000–20.000 hl vizet kell elpárologtatnia. Ezért a kukoricaföldön, hogy jó termésünk legyenek, minden esépp vízre szükség van és nem szabad engedni, hogy a talaj felülete összetömődjék és a talajnedvesség ezen keresztül veszendőbe menjen. Szinte azon múlik a termés nagysága, hogy az őszi szántással a tavaszi simítózással, fogasolásokkal és a gyakori kapálással mennyi vizet tudunk a talajban tárolni és a kukorica számára megmenteni.

De a kapálásokra azért is szükség van, mert enélkül a gyom lesz úrrá a táblán és a gyomok fejlődéséhez sok esetben még több vízre van szükség, mint a kukoricának. A gyomok olyanok, mint a szivattyúk, állandóan húzzák, szivattyúzzák gyökereikkel a talajból a nedvességet és elpárologtatják, s így elvonják azt a kukorica elől. De más okból is szükség van a kukorica gyakori kapálására. A kukoricának a légzőszerve a gyökere. A gyökéren át veszi fel a kukorica a levegő oxigénjét, éppen úgy, mint ahogy mi az orrunkon keresztül lélekezünk. Ha nagyon tömött a talaj, kevés abban a levegő s így a kukoricának sem jut belőle elég, fejlődése nem lesz kielégítő, szélsőséges esetekben valóságos megfullad a növény. Többször láthatunk ilyen fulladást, amikor a nagyon sok eső teljesen átitatja a talajt, abban nem marad semmi levegő, s így a gyökér nem bír lélekezni, az egész növény sárgulni kezd, majd a végén kipusztul. De még egy ok szól amellett, hogy a kukoricát gyakran kapáljuk. A gyakori kapálás révén állandóan levegőt viszünk a talajba, továbbá a talaj nedvességét megőrizzük, s abba a meleg is jobban behatol. A meleg, a levegő és a nedvesség hatására rendkívül elszaporodnak azok a kis parányi, szemmel nem látható lények, amelyeknek feladata a talajban meglévő nyers táplálékanyagokat feldolgozni és a kukorica számára felvehetővé átalakítani. *Kétséget kizáró kémiai vizsgálatok igazolták be, hogy többször kapált talajban ezek az oldékony táplálékanyagok igen elszaporodnak, néha megkétszereződnek, néha megháromszorozódnak, s ezáltal a kapálások révén a kukoricának lesz elegendő nedvessége, levegője és tápláléka, s így könnyen biztosíthatjuk mai kukorica-termésünknek két-háromszorosát is.*

A fentiekből kétséget kizáró módon következik, hogy kukoricánkat gyakran kell kapálni. Ne menjen az a kisgazda-gyerek a kukorica-kapálások idején más munkára, mert ha még olyan nagyok is a napszámberék, a kisgazdának

Előrelátó gazda
már most
beszerzi

burgonyaszedő- gépét

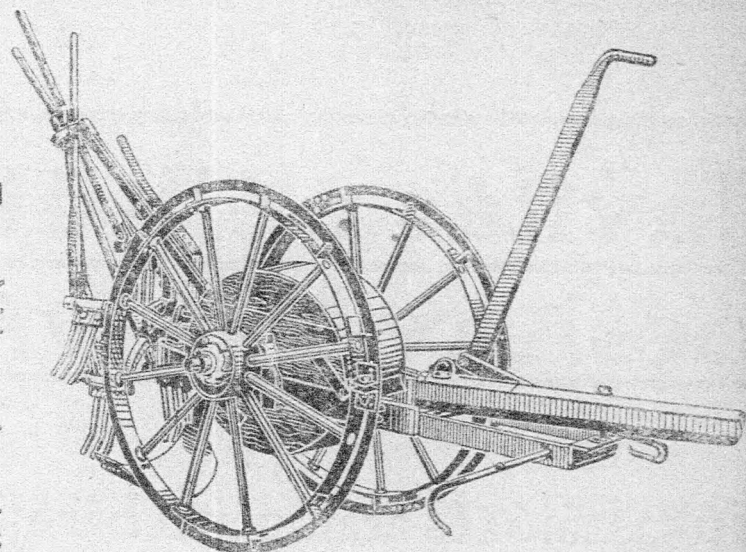
Időt, költséget, munkaerőt takarít meg vele és megőrjíja termését az elfagyástól. Kevés vonóerőt igényel, teljesítménye nagy, munkája kifogástalan. Tessék ismertetőt kérni.

GYÁRTJA:

WEISS MANFRED Acél- és Fémművei Részvénytársaság, CSEPEL.

Eladási központ:

AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Szent István-körút 12. Telefon: 126—681. Sürgőny cím: AGROBUS

nek tagja, s amely
Urának — mindmáig
i időben a Miskolci
a kukorica három
végzeti kísérletét
háromszor kapált
val is nagyobb ter-
gyeszer kapátnál. De
kukorica többszöri
ne vetni ezt a kér-
nden gazda előtt.
párologtatja a ned-
j legfelső 2-3 cm-es
el letakartuk volna
yozza a talaj ned-
gy pedig a talaj
ily rendkívül nagy
a jobban, mint az
szerint 1 kg száraz-
ricanővénynek kb.
ania. Közepes ter-
40-50 q légszáraz
ermés előállításához
nyezetnek 1.600.000-
20.000 hl vizet kell
ricaföldön, hogy jó-
esepp vízre szükség
gy a talaj felületé-
esség ezen keresz-
azon múlik a ter-
zántással, a tavaszi
s a gyakori kapá-
talajban tárolni és
eni.
szükség van, mert
blán és a gyomok
több vízre van
A gyomok olya-
dóan húzzák, szí-
fajból a nedvesség-
elvonják azt a
is szükség van a
A kukoricának a
ren át veszi fel a
éppen úgy, mint
tül lélekzünk. Ha
ban a levegő s így
lég, fejlődése nem
ekben valóságos
íthatunk ilyen ful-
ó teljesen átitatja
mi levegő, s így a
egész növény sár-
szul. De még egy
koricát gyakran
rén állandóan
bbá a talaj ned-
leg is jobban be-
dvesség hatására
a kis parányi,
amelyeknek fel-
táplálóanyagokat
ára felvehetővé
miai vizsgálatok
ált talajban ezek
n elszaporodnak,
megháromszoro-
vén a kukorica-
vegője és táplá-
ak mai kukorica-
is.
ó módon követ-
ran kell kapálni.
rek a kukorica-
a, mert ha még
a kiszáradnak

a saját családtagja által végzett napikeresete a kukorica kapálásakor, a mai értékeket figyelembe véve 10, de néha 20 P-vel is értékesülhet a nagyobb termésben. Ha nincs egyszerű kézi kapán kívül semmiféle más szerszámunk, háromszor mindig meg kell kapálnunk a kukoricát és ezenkívül vetéskor a táblát fogasolni. Ha van csuklós vagy planetkapánk, avagy lókapánk, legalább négyszeri, de néha az 5-6-szoros kapálás is nagyon megokolt lehet. A kapálások ne legyenek soha se mélyek, mert a kukorica gyökérzete meglehetősen közel helyezkedik el a talaj felszínéhez és így mélyműveléskor sok gyökeret elvágunk, ami viszont káros.

A nem nagyon nedves fekvést kivéve, a kukoricát mindig simán műveljük. Töltötéssel erősen növeljük a talaj felszínének a nagyságát és így a talaj felülete nagyobb terjedelmű lesz, ami által a párolgás, illetve a talaj-káros nedvességvesztése is fokozódik.

Amikor már 40-60 cm-re megnőtt a kukorica, lóval nem nagyon kapálhatunk, mert a ló nagyobb teste és a kiséfa is kidöntheti a kukoricatöveket. Ilyenkor még mindig lehet helye a kézi közönséges vagy csuklós kapák alkalmazásának, mindaddig, amíg a kukorica olyan nagyra nem nőtt, hogy teljesen elfődi és beárnyékolja a talajt. Ettől az időtől kezdve a kapálások abbahagyhatók, legfeljebb itt-ott a netán nagyobbra növő gyomokat húzkodjuk ki.

Aki a kukorica termesztésénél a fenti elveket betartja, az kat. holdankint a 20-30 q-s szemtermést játszva elérheti. Ekkor pedig nem lesznek sem kenyér-, sem zsirondjaink. De fontos még az is, hogy a kukorica törését ne siessük el. Mindig a lábán érik be a kukorica a legjobban. És már töréskor ismét kezdjük meg a jövő termés megalapozását a vetőmagkukorica kiválogatásával.*

KASZÁLÓ- és LEGELŐJAVÍTÁS.

Rovatvezető: enesé Dorner Béla.

Homokbuckás parlagföld hasznosítása.

Írta: enesé Dorner Béla.

Az alábbi kérdést kaptuk: Kiskunhalas határában van egy 53 holdas tanyám. A talaj — mondanom sem kell — futóhomok. Ezen a területen van egy kb. 2 kat. hold terjedelmű északi lejtésű homokbucka-oldal. Ma ez a terület sem maradhat megműveletlenül! Nem lehetne-e azt legelőnek felhasználni? Ebben az esetben szíves útbaigazítást kérnék, milyen fűmaggal vessek be. A terület nem hepe-hupás, hanem síma, teljesen fátlan, még a közelben sincsen fa. A felszántás után a vetést erősen szalmázni kellene, hogy a szél — tekintettel az északi fekvésre — a magot el ne hordja. Vagy lehetne más élőlé takarmánynövényrel is bevetni?

J. K.

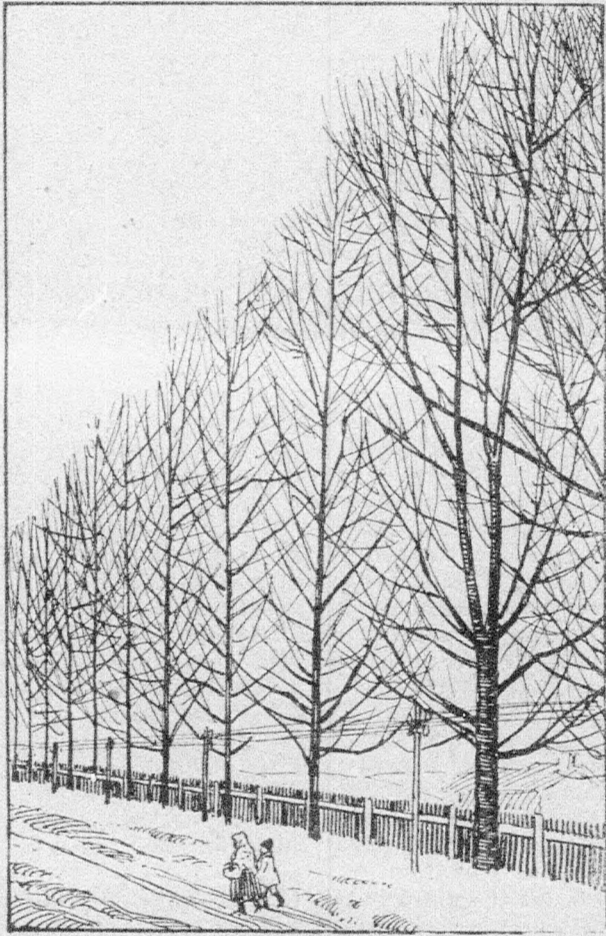
Erre a következő választ adjuk:

Ha a szabadkai vonalon utazunk, Kunszentmiklós, Szabadszállás, Fülöpszállás nyomasztó hatású szikes vidéke után valóságos földtűlés a Pirtó, Soltvadkert, Kiskunhalas homokvidéki szőlő- és gyümölcskultúrájának látványa. Ez sem volt azelőtt Eldorádó, míg az emberi szorgalom és munka azzá nem tette. Nagyon helyesen cselekszik tehát a t. kérdésttevő, ha ő is nekilát az ottani futóhomok kultúrábavételéhez. Ezt annál is inkább megteheti, mert a szomszédságban van a kisszállási uradalom,

* További adatokat tartalmaz erről a kérdéssel a „Köztelek” 1940. évi 13. számában a „Kukoricatermesztésünk fejlesztésének körülményei” cím alatt megjelent cikk is. Rovatvezető.

42. sz. kép. Balfelől a sárgavirágú (vad) orvosi somkóró (Melilotus officinalis), jobbfelől a fehérvirágú (kultúr) somkóró (Melilotus albus). (Cikkirő vázlatá után rajzolva.)

43. sz. kép. Tizenkétéves Populus Robusta fásor Szabadkán a „Hortus”-telep kerítésé mellett. (Rajz fénykép után.)

ahol kb. 10 év alatt igen szép eredményét láttam az ilyen munkának. Ha szívós és kitartó munkával sikerült ott az azelőtti futóhomokbuckákat (ahol sok helyen még fű sem termelt, csak zuzmó és borókabokor!) termővé tenni, úgy a szomszédban is sikerülni fog, mert az éghajlati és talajviszonyok nagyjából egyformák. Miután ott eléggé ismerős vagyok, így a tanácsadó szerepét könnyen vállalom.

Az ottani futóhomokbuckák megjavításának két irányban kell megindulni: először a föld megjavításával, másodsor szélfogópásztták létesítésével. Az első célra legjobban megfelel: a fehérvirágú kétléves somkóró telepítése. A másodikkra a nagyszerű „csodafa”: a Populus robusta (mint Horn János, a hirneves szakember elnevezte: óriás nyárfa).

Ezt a fát nemcsak azért ajánlom, mert Nagyszálláson, Molnár Viktor báró birtokán bámulva láttam nagyszerű viselkedését (nekem is van néhány a kisvelencei kertemben!), tehát ismerem, hanem még két célból. Először azért, hogy gyors (sőt a bámulatosan gyors) növekedésénél fogva mint szélfogó fásor (kettes sorokban!) megvédi a kultúrába vett területet a „homokveréstől”, tehát lehetővé teszi a védelme alatt megnyugodott talajban majd később (pár év múlva), ha a somkóró mint „pionír” betöltötte a hivatását és a talajt megjavította, az értékesebb növények: pl. lucerna, burgonya, rozs, stb. termelését.

Hogy a szélvédő fásorok (vagy pedig hosszú-kás facsoportok) „védőzárnnyai” alatt a gyepszőnyeg 2-3 év alatt megváltozik, mondjuk: megneszedik, azt erdélyi és dunántúli legelőjavítási akciós működésem alatt elég sok esetben láttam, de legutóbb a rendkívül széles (sőt szélvíharos) vidéken Kiszlencén, a „bungalew”-om kb. 700 □-öles — Acer Negundóval körülültetett és most már évek alatt kis erdőséggé sűrűsödött — gyeptes területen van alkalmam évről-évre nagyobb csodálkozással tapasztalni. Az évszázados ősgyep, telve gyomfűvekkel, olyan értéktelen volt, hogy a gárdonyi, vagy kápolnásnyéki „pógárok” csak fizetés ellenében kaszálták le szénának. Most már ez az ősgyep nagyjából megnesmedett, tele van csenkessel, komócsinnal, dactilisszal, stb., úgy, hogy a „pógárok” már sorjában jelentkeznek a lekaszálásért, sőt még tojást is „ligernek”, ha odaadom nekik a másfél szekérrnyi szénát termő gyept — ingyért.

A fásor (ismétlem: a homokbuckán kettes sorokban!) védelme alatt nagyobb a harmatképződés, enyhébb a tavaszi hideg és a nyári aszál, forró szelek káros hatása, eső után lassúbb a talaj kiszáradása, tehát a növények életfeltételei kedvezőbbek lesznek. De a Populus robusta még más mellékhasznóvétel is ad. A nagyszerű fából kapakaszanyél, szőlőkaró, szekéroidaldeszka, kukoricagőré, stb. készíthető rövid pár év múlva, de deszkának, távirópóznának, hídfaanyagának, stb. is eladható, tehát a birtok új jövedelmi forrásait nyitja meg. (Ültetésére, stb. most nem térek ki, mert azt megtudhatja mástól.)

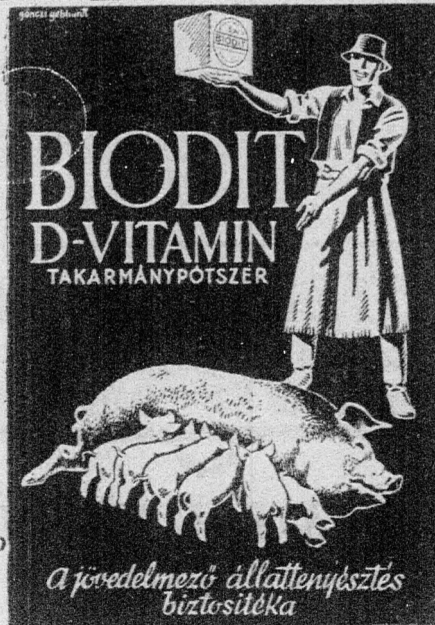
A homokbuckákat Kiszlálláson főlészántották (kevés planírozás után) és bevetették somkóróval és részben zöldtrágyázva három év múlva már lucerna és rozs termelt rajtuk, pedig azelőtt ott csak a szőcskék ciripeltek és még a mezei nyúl sem élt meg.

A somkóró pillangósvirágú levén, nitrogén-gyűjtő gumókat növeszt gyökérzetén és ezzel gazdagítja a talajt. Ha a t. kérdésttevő tud adni akármilyen kevés istállótrágyát és műtrágyákat, akkor azzal nagyon meggyorsítja a talaj megjavítását. Ha nem tud adni, akkor a somkórót az első kaszálás és legeltetés után a második évben szántsa le zöldtrágyának. A somkóró a talaj mésztartalmát szereli. Miután ez Kiszlálláson megvolt, hihetőleg a halasi földben is meglesz.

A BIODIT adagolása:

Kocának, süldőknek, hizósértéseknek . . .	napi 1 deka
Borjúknak, csikóknak, bárányoknak . . .	„ 1 „
Tejelőteheneknek és lovaknak	„ 2 „
Baromfiaknak, házi-nyulaknak	„ 1/2 „

Garantáltan 150.000 nemzetközi egység D-vitamint tartalmaz.

A jövedelmező állattenyésztés biztosítéka

A BIODIT ára:

Métermázsás tételeknek . kg-ja	2- „
10-100 kg vételénél	„ 2-20 „
1-10 kg vételénél	„ 2-50 „
+ csomagolás önköltségi áron	
+ 20% fázisadó	

Azonnal szállítható minden fennakadás nélkül.

Beszerezhető:

8035

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 29
és vidéki kirendeltségeinél.

A somkórót ott marhával legeltették. Ez ezelőtt 10 évvel csoda volt, mert addig seholsem hallottam, hogy az állatok a somkórót ették és legelték volna. A fagy mellett azonban ott van az árnyék is. A somkóró nem kényes a tavaszi fagyokra. Ha kifejlődött és gyökereit le bírja eresztetni a mélyebb talajrétegekbe, akkor nagyszerűen állja a szárazságot, silány földön, ahol más értékesebb takarmány (homoki lucerna, lucerna, stb.) és a fűfélék nem teremnek, kielégítő termést ad, tápértéke megközelíti a lucernáét, kitűnő méhlegelő, stb., stb., de viszont van egy kellemetlen tulajdonsága: az édeskesernyős, átható szagú és ízű kumarintartalom. Ez megvan már fiatal korában (levelét újjaik között eldörzsölve érezhetjük), de amint a virágzás kezdődik, attól fogva mind erősebbé válik, így pedig semmiféle állat sem zölden, sem szénának szárítva, sem zombolyázva meg nem eszi, de nem is legeli.

Ez a kumarin — neves tudósunk, Zajtay dr. szerint — végig ottmarad a növényben és sem szárításkor, sem zombolyázáskor „nem bomlik” meg.

A somkóró etetésével eleinte sok bajunk volt — mondotta pár évvel ezelőtt az uradalom igazgatója —, míg landiak fizetése árán rájöttünk a helyes útra. Először azt hittük, hogy az állatok éheztesével rá tudjuk őket szoktatni ennek az értékes és a lucernához teljesen hasonló kinézetű növénynek a legeltetéséhez, majd zölden, vagy szénának lekaszállva, vagy bezombolyázott állapotban való föletetéséhez. Nagy érdekünk volt ez, hiszen akkor már többszáz holdon termeltünk somkórót talajjavítás céljából. Nem ment a dolog sehogysm! Az állat inkább éhen pusztult volna, de nem nyúlt a virágzásban lévő somkóróhoz.

Rájöttünk azonban arra, hogy okos rászoktatással egészen jól lehet a somkórót hasznosítani, ha akkor legeltetjük, vagy akkor kaszáljuk le, amikor még nem ment virágzásba, tehát kumarintartalma kisebb, azután ha az állat abban az időszakban még nem jutott más, ízletesebb takarmányhoz, például lucernához. Ha a marha vagy a ló már egyszer jóllakott a somkóróval, attól fogva azután már jól eszi tovább, akár zölden kapja, akár szénában, akár legelőben, mindenképpen ügyelni kell azonban arra, hogy virágzás előtti állapotában legyen. Így még a legkényesebb ló is szívesen megeszi.

A fehér (kultur) somkórónak rokona a nálunk árokpartokon élő (még a sziken is előforduló) sárga- virágú, úgynevezett orvosi somkóró. Ezt nem azért hívják „orvosi”-nak, mert a legelő állat orvossága (hiszen az meg sem eszi), hanem azért, mert virágjából és leveléből készült herbá-ját, főzetét tapasztalkozás és borogatásokra használják. Tudomás szerint ennek a vadon növénynek virág-szirmait cigarettadohány illatosítására is használják.

A fehérvirágú egy- és kétéves kultur somkórót tudtommal Amerikából hozta be Zierer mikosdi földbirtokos több évvel ezelőtt. Ott az egyéves Hubam-herének, a kétéves nálunk bokharai herének nevezték el, pedig sohase látta Bokharát. Másképpen mézkerepnek, kőherének, óriásherének is hívták.

A kiszállási homokbuckajavítás így indult meg. A somkórót egymagában csak olyan homoktalajon kezdték el vetni, amelyet a széljárás nem tudott megbontani. Miután ezek a homokbuckás részek messze voltak a majortól, szalmát nem tudtak odavinni a homok megkötése végett, így a beszalmázás helyett védnövénynek rozst vetettek, először azért, mert a „homokverést” (a szélvihar által hordott homokszemesek karcosítását) a somkóró nem bírja el, másodsor, hogy a homokfűvágás be ne temesse, harmadsor, hogy az első évben, amikor még a somkóró nem terem, a rozsból legyen valami kis visszatérülés. Ha a t. kérdéstevő tud trágyázni a rozsa alá, úgy föltétlenül jobb lesz az eredmény.

Az első évben a somkóró a rozsa lekaszállása után (ha kapott esőt!) egy kaszálást ad, utána jó időjárás mellett kisarjadzik és legeltethető, a második évben két kaszálást ad, utána legeltetjük, vagy pedig leszántjuk zöldtrágyának. Miután gyomosítja a talajt, utána kapást lehet termelni. Ha nem megfelelő az eredmény: újra kezdjük,

illetve folytatjuk az eljárást úgy, mint az első évben tettük.

A vetés módja a következő: az őszi rozsa kikélesése után fölvetjük a somkórót, befogaszoljuk és lehen-gerezzük. Kat. holdankint adunk a hámozott (kiderősölt) magból 20 kg-ot, a hámozatlanból 30 kg-ot. Ha az őszi vetéssel elkéstünk, akkor kora tavasszal fölvetjük a rozsrá. Miután a somkóró a tavaszi fagyok iránt nem érzékeny, a vetést kora tavasszal végezhjük. Az ilyen futóhomokon a víz iránt igényesebb, de sekély gyökérzetűknél fogva amúgysem szárazságbíró jobb fűfélék vetése nagyon kevés kilátással kecsegtet. Csak egy növény volna, ami ilyen helyen is megél, sőt takarmánynak is volna használható: az újjas csillagpázsit (Cynodon dactylon). Kár, hogy növénynevelésünk nem foglalkozik vele és magvához nem lehet hozzájutni. Be lehetne ugyan telepíteni tarackos gyökérdarabjaival, de ezt eddig csak az irodalomban láttam: nyomtatott betűkben. Valóságban még nem volt hozzá szerencsém!

A t. kérdéstevőnek arra a kérdésére, hogy milyen fűmagokkal lehetne azt a területet bevetni: egyszerű a válasz! Egyelőre addig nem lehet eredményes fűmagvetésre gondolni, amíg a fűfélék megélhetési lehetőségei nincsenek meg. Ha néhány év alatt a sivar homok humusztartalmát sikerül úgy fokozni (akár zöldtrágyával, akár istállótrágyával, akár szalmával), hogy vízmagtartóképessege megjavul, benne baktériumflóra indul meg, azután növényi tápanyagokat „ad neki” (akár szervesanyaggal, akár műtrágyával), csak akkor gondolhat fűmagvetésre.

A somkórónak nagyszerű fölhasználását Kiszálláson látva, két gondolat járt sokszor a fejemben. Először az, hogy miért nem karolják jobban föl ezt a kitűnő növényt a homoki gazdák! Másodsor az, hogy hány helyen hallani sivarabb (sziken? futóhomokon?) földön gazdálkodó tanyai kisgazdáktól; „nem tudok állatot tartani, mert nincs takarmányom! nem tudom a földemet javítani, mert nincs trágyám!”. A megoldás pedig adva van: csak nem veszik észre, vagy nem tudnak róla.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Kadoosa Gyula dr.

A lenbolha elleni védekezés.

Írta: Párniczky Zoltán.

Örömmel olvastam Baranyovits Ferenc dr.-nak a „Köztelek” folyó évi 18. számában „Az idej lenbolha veszedelem” című cikkét. Baranyovits dr. ugyanis ugyanazt írja és támasztja alá tudományos adatokkal, amit én évek óta csinálók és hangoztatok a lenvetésnél és amit sok — általam kiváló növény-termesztőnek tartott — gyakorlati gazda helytelenít, hogy tudniillik a lennek, ha el akarjuk kerülni a lenbolha veszedelmet, amilyen korán az időjárás csak engedi, el kell vetnie. Eljárásom helyességét élénken igazolja ez az esztendő, amikor az egész országban alig marad lenvetés, sok lenvetést egészben kiszántottak, a vezetésem alatt álló taresai intézőség lenterülete azonban teljes egészében megmaradt, kifogástalan és hiánytalan állományával szép termést ígér azért, mert március 1-én a mag már a földben volt idén is. De ha nem vártam volna a meg nem érkezett szuperfoszfátműtrágyát, úgy már februárban elvettem volna.

Igaz, a korai vetéssel kockáztatjuk azt, hogy a késői (márciusi) fagyok esetleg megcsípik a fiatal lenvetést, ez azonban a kisebbik kockázat, mert például az utolsó hét esztendőben ez egyszer fordult elő, míg a lenbolha veszedelem minden évben kisebb-nagyobb mértékben jelentkezik.

Baranyovits dr. megállapításaihoz még azt szeretném hozzáfűzni, hogy a lenvetéssel kapcsolatban van egy egyszerű munkatechnikai eljárás, ami a len fejlődéséhez feltétlenül szükséges. A vetőgép után a legnehezebb hengereket (vashenger vízzel vagy homokkal töltve) és a henger után magtakaró boronát kell járattunk. Ez a munkafolyamat azért szükséges, hogy a len egyenletes

kelését biztosítsuk. A gyakorlatban ugyanis kétféle bolhakárt ismerünk: 1. teljes, 2. részleges kárt. A teljes bolhakár alatt értjük azt, amikor a tábla széleitől kiindulva bizonyos összefüggő területen a bolha teljesen elpusztítja a lent, az megsárgul és elhal. Részleges bolhakár az, amikor a lenbolha csak a fejlődésben elmaradt lennövényeket pusztítja el és ilyenkor bizonyos százalékban és bizonyos területen kártul a lentábla állománya. Ez utóbbi kártételt a rossz gazda észre sem veszi a táblán, csak amikor a lentermését bemászálja, csodálkozik annak kisebb mennyiségén. Ezt a részleges bolhakárt kerülni el a vetőgép utáni hengerezéssel, mert ezáltal biztosítjuk köztudomásúlag úgy szoktam a lenvetés idejét érzékelteni, hogy amint a talaj tavasszal annyira száraz, hogy nem ragad a hengerhez, a lent azonnal vetni kell.

A részleges bolhakárt akarjuk elkerülni azzal a munkánkkal is, amikor a fonállenvetőmag felét hosszában, másik felét pedig erre keresztben vetjük el, hogy ezáltal megfelelő tenyészterületet biztosítsunk a fonállennek és ne legyenek fejlődésben elmaradt növények.

Hogy az idén olyan nagy bolhakár van az egész országban, az kisérszben annak a rovására is írható, hogy a szuperfoszfát-kiutalások részben vagy egészben való elmaradása miatt a legtöbb gazda anélkül vetette el a lent. A len első fejlődési szakában nem bírt megugrani és „kinőni a bolha szájából”. Eppen ezért nagyon helyes Baranyovits dr.-nak az a megállapítása is, hogy a lennek adjunk meg mindent, ami a fejlődését siettet.

Összegezve tehát a lenbolha elleni védekezést: 1. olyan korán kell vetni a lent, amilyen korán csak lehet; 2. a vetőgép után járassunk nehéz hengert és ezután magtakaró boronát; 3. a fonállenvetőmag felét hosszában, másik felét erre keresztben vessük; 4. vessük a lent műtrágyával (szuperfoszfáttal).

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY

ÉS

GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: Manningér Rezső dr.

Néhány szó

a mangalica malac szopós korban való szimultánözásáról.

Írta: Izinger Pál főszágteljesgály.

Sertésenyészetünk már nagyon régi. A birtok egész területe erősen fertőzött a sertéspestistől. Sok és nagy károsodás ért bennünket a multban a sertéspestis elleni szimultán oltás bevezetéséig, de még azután is egy ideig.

Annakidején az volt, de még ma is az az általános uralkodó elv, hogy a sertéseket 3—4 hónapos korban kell és szabad pestis ellen szimultánözni. Mibennünk megvolt a készség és a türelem is, hogy a háromhónapos kort kivárjuk, de a pestis nagyon türelmetlen volt és majdnem mindig közvetlenül a választás után jelentkezett. Ilyenkor aztán nagy volt a kapkodás. Ha nem nagyon erőszakosan lépett fel a baj, a még nem lázasakat szimultánöz-tük, a lázasakat szérumoztuk, de a veszteség így is még szerencsés esetben is, igen érzékeny volt.

Nagy esomó levél, távirat őrzi meg az utókor számára az esetek lefolyását és annak igazolását, hogy mindent elkövettünk a szakemberekkel együtt, hogy minél kevesebb szappanszódat kelljen vennünk.

Ilyen előzmények után 1934-ben az akkori uradalmi állatorvossal kísérletképpen 9 kocaalja 57 malacát 7 hetes korban, még a szoptatás alatt, tehát kutyricában szimultánöz-tünk.

Négy kocaalja kapott 0.5 cm³ virust és 15 cm³ szérumot, négy kocaalja 0.5 cm³ virust és 10 cm³ szérumot, egy kocaalja pedig csak 0.5 cm³ virust kapott, de szérumot nem. Ezt az oltást követően két hét után minden malac 1 cm³ virust kapott.

MAGYAR OLTÓANYAGTERMELŐ INTÉZET R.-T., BUDAPEST

Központi Iroda és Szérumtelep:

Sürgőnycím: MAGYOLTO Budapest

X., Kőbányai-út 53. Telefon: *148-547

Postafiók: 116.

TERMELI AZ ÁLLATGYÓGYÁSZATBAN HASZNÁLTOS OLTÓANYAGOKAT ÉS SZÉRUMOKAT.

8240

ugyanis kétféle részleges kárt, amikor a tábla üggyő területén az megsárgul, amikor a lenbolha vényeket pusztít és bizonyos nyá. Ez utóbbi veszi a táblán, a csodálkozik részleges holha érezéssel, mert a gazda leg- az egyenletes fejlődésű növé- teli gazdasági tak úgy szok- hogy amint a y nem ragad cell. erülni azzal a etőmag felét szben vetjük rületet bizto- k fejlődésben van az egész sára is írható, n vagy egész- gazda anélkül ési szakában ma szájából". ts dr.-nak az adjunk meg védekezést: milyen korán ssunk nehéz b. a fonállen- re keresztbe ával (szuper- **GY** korban ól. i. A birtok téspestistól. multhan a zetéséig, de z az általa- 4 hónapos multánozni, em is, hogy tis nagyon zvetlenül a ztán nagy rőszakosan imultánöz- ség így is, y volt. az utókor igazolását. kel együtt, n vennünk. az akkori y kocaalja ntás alatt. és 15 cm² és 10 cm² m² virust követően st kapott.

Ez a választás előtti utolsó héten történt, vagyis a második virusadagolás után még egy hétig szoptak a malacok. A választás után két hétre még egy 1 cm² virust adtunk.

A kísérlet eredménye, hogy a 15 cm² szérumot kapott malacokból elhullott 2 darab, a megmaradt 55 darabot egyéves koráig tartottuk. Vész ezalatt nem jelentkezett közöttük, de tudtommal később a vevőnél sem. Panasz legalább is nem érkezett hozzánk, pedig az eladáskor írásban is közöltük a vevővel, hogy a süldők szopós korban lettek szimultán oltva.

1935-ben az egyik gazdaságunkban a malacokat a leírt kísérlet szerint szimultánoltuk, a másik gazdaságban meg akartuk várni legalább a három-hónapos kort, de a vész ezúttal sem várt. Közvetlenül a választás után jelentkezett és magával hozta a paratífuszt is. Kezdődött a régi cirkusz és a sok levelezésnek, táviratozásnak, szérumozásnak, szimultánozásnak és bizony nem mindig egyező szakvéleménynek ismét sok hullá volt a végeredménye.

A vész miatt ekkor volt utoljára bajunk, mert 1936-tól kezdve csak a leírt kísérlet szerint, tehát a kutyicában, 6-7 hetes korban szimultánoltuk malacainkat és 1941 kivételével soha egyetlenegy évben sem volt nálunk vész, sem azok között a süldők között, amiket egyéves korban szoktunk eladni, sem az uradalom részére visszatartott magkocák között sem egész életükben. Vevőinktől sem érkezett soha panasz arról, hogy a tőlünk vásárolt és kutyicában szimultánolt sertések között később vész lépett volna fel.

1941-ben állatorvoshiány miatt csak a 10. héten tudtuk az egyik gazdaságban a szimultánózást megkezdeni, de akkor már voltak a falkában lázasak, és pedig vész miatt, amint a vizsgálatra felküldött hullából megállapították. Ebben az esetben is csak 5-6%-os elhullással úsztuk meg a bajt, de éppen ez az eset különösen megerősített bennünket abban a 6, de mondhatom 7 év alatt szerzett tapasztalati meggyőződésünkben, hogy a kutyicában végzett ú. n. tejszimultánózás biztos védelmet nyújt a sertéspestis ellen.

A dolgot azért hoztam elő és azért kérek nyilvánosságot szerény soraimnak, mert tudom, hogy talán éppen a szakemberek ellenkező véleménye miatt, a kutyicában, a szopós korban való szimultánózást az országban még nem sok tenyésztésben vezették be. De azt is tudom, hogy ahol bevezették, nem bánták meg.

Aztán azt is gondoltam, hogy ma, amikor egy malacköröm többet ér, mint néhány évvel ezelőtt az egész malac ért, nem káros sem az országra, sem az egyesekre, ha ilyen dologról is nézeteket, tapasztalati ismereteket cserélnek a gazdák.

Zsuzsannamajor.

Hogy 6-8 hetes korban lehet malacokat a sertéspestis ellen a szimultán módszer szerint beoltani, nem újkeletű megállapítás. Erre vonatkozóan szakemberek tollából is megjelentek már cikkek. Az sem kétséges, hogy abban az esetben, ha az ilyen fiatal malacokat vírusos pótotlásban is részesítik, jó immunitás fejlődik ki. A baj inkább az, hogy szerencse dolga, hogy maga a pótotlás nem okoz-e elhullást. A siker ugyanis azon fordul meg, hogy történetesen jól találtuk-e el az oltás időpontját, már pedig előre bajos megmondani, hogy egy bizonyos malacsoportra nézve melyik a legkedvezőbb ideje az oltás megkezdésének. A helyzet itt is nagyjában ugyanaz tehát, mint a tisztán sertéspestisvirussal való immunizálás esetében. Ennek a módszernek is vannak tudvalevően hívei, s hasonlóképpen ellenzői, aszerint, hogy az illetőknek milyenek voltak személyes tapasztalataik. A cikkirő esetében 1934-ben mindezek szerint a tiszta virusoltással is boldogultak volna, amint-hogy a cikkből kitetszően az 1934-ben oltott malacok egy része nem is kapott az oltáskor szérumot és mégis megúsza baj nélkül az oltást. Eppen a nagyon fiatal korban való sertéspestis elleni oltások bizonytalansága az oka annak, hogy a szimultán-oltást a sertéspestissel nem fertőzött állományokba nem ajánljuk a 3-4 hónaposnál fiatalabb korban. Ebben az időpontban ugyanis már nem szerencse dolga, hogy az oltás sikerül-e vagy sem, hanem a

helyes javallatok figyelembevételkor biztosan számíthatunk kockázatmentesen jó immunitás kifejlődésére. Hyenkor ugyan valamivel nagyobb mennyiségű szérumra van szükség, mint az úgynevezett cseszalatti oltáskor, a mai sertésárak mellett azonban ez nem lehet döntő szempont az oltás időpontjának megállapításában, amikor a szérumárak a békebeli szinten maradtak. A 3-4 hónaposnál fiatalabb malacok szimultánoltását ezért azokra az esetekre ajánlatos korlátozni, amikor a sertéspestis történetesen már behurcolták az állományba, amikor tehát a kényszerűség parancsolja, hogy a fertőzésnek már valóban kitétt malacokat bármilyen módon a lehetőség szerint megvédjük a megbetegedés és elhullás ellen.

Rovatvezető.

ADÓÜGYEK.

Rovatvezető: Kenézy Endre.

Gazda adó-naptár.

Ismerteti: Kenézy Endre.

Június.

1. A mezőgazdasági jelleg elismerése iránti kérvényt a szeszfőzde telephelye szerint illetékes pénzügyigazgatóságnál kell benyújtani.

1. Az egyéniileg megállapított borfogyasztási adó átalányösszegét havi előzetes részletekben kell megfizetni.

11. Gazdasági alkalmazottaknak a hadirokkantság, tűzharcoslás és tűzkereszt viselésére vonatkozó jogosultsága igazolásának végső határideje: az állami pótdadónál igénybeveendő adókedvezmény érvényesítéséhez. Átalányozás esetében a kedvezmény igénybe nem vehető.

15. A még nem esedékes közadók évnegyedi részleteinek vagy részleteinek befizetése esetén, a befizetett összeg után évi 6%-os kamattérítés jár a hó 16-ától, illetve ha a befizetés később történik, a befizetést követő hó elsejétől — a naptári évnegyed második havának 15. napjáig. A múlt év végén az adózó javára mutatkozó túlfizetést a folyó évben az esedékesség napját megelőzően teljesített előrefizetésnek kell tekinteni.

15. A mezőgazdasági eselédre és adóköteles gazdasági bérnyújtásokra, valamint feles dohányszerűségekre átalányösszegben megállapított — s a hó első napján esedékes — kereseti adórészletet a közszégi pénztárba be kell fizetni.

15. A tartós szárazság (aszály) által a réteknél és legelőknél okozott károkat legkésőbb június 15-ig kell bejelenteni a közszégi elöljáróságnál.

15. Az esedékes általános és fényüzési forgalmi adót, adóvaltságot a forgalmi adóhivatal számlájára a postatakarékpénztár útján be kell fizetni.

25. A munkaadó az alkalmazottak kereseti adóját s az ezután járó állami pótdadót — illetményjegyzék beszolgáltatásával — a közszégi (városi) pénztárba tartozik befizetni.

30. A gazdasági eselédre után járó öregségi biztosítási járulékot az elmúlt naptári évnegyedre le kell róni.

— Az elemi kárt, a káreset megtörténtét követő nyolc nap alatt a közszégi elöljáróságnál kell bejelenteni. Az árvízkiárt az árvíz megszűnését követő nyolc nap alatt be kell jelenteni. Az erdőben okozott károkat a káresettől számított 30 nap alatt kell bejelenteni.

— Az együttes kezelésbe bevont azokra a közadókra nézve, amelyekről az adózó részére határozatot (fizetési meghagyást) nem kell kiállítani, az adóív kézbesítését követő 15 nap alatt kell a fellebbezést benyújtani a fellebbezési (pénzügyigazgatóság, közigazgatási bizottság adóügyi bizottsága) hatóságához.

Tudnivalók:

A kereseti adó céljára vezetett könyvek illetékmentessége.

A kereseti adó céljára vezetett könyvek az illetékdíjjegyzék 79. tételének c) pontja értelmében akkor illetékmentesek, ha azokat használatba vételük előtt a közszégi elöljáróságnál hitelesítik s ha azokat az adózó egyéb könyvtől telje-

sen elkülönítve a kereseti adó törvény rendelkezéseinek megfelelően vezetik és kizáróan arra a célra használják. Akik azonban a kereskedelmi törvény követelményeinek megfelelő üzleti (üzemi) könyveket vezetnek, ezekre a könyvekre illetékmentességet nem igényelhetnek. (A pénzügyminiszter 89.291/1943. számú rendelete.) Ez a rendelkezés természetesen nem érinti a kizáróan a mezőgazdaságról vezetett könyvek illetékmentességét, amelyről lapunk 1941. évi augusztus hó 31-1, 51. számában a „Törvények és rendeletek” rovatunkban adtunk már ismertetést.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschelbacher Emil dr.

I. Adók és illetékek.

A visszaesetolt kárpátaljai területeken bevezetett közszégi közmunkaszolgáltatás végrehajtása.

A kereskedelem- és közlekedéssügyi miniszter folyó hó 26-án közzétett 55.300. sz. rendeletével intézkedett a Magyar Szent koronához visszatért kárpátaljai területeken a folyó évi 2320. M. E. számú kormányrendelettel bevezetett közszégi közmunkaszolgáltatási kötelezettség végrehajtása tárgyában. A rendelet értelmében folyó évi január hó 1-től kezdődően a kárpátaljai területek nem állami közutainak kiépítésére és fenntartására ki kell vetni a közmunkát a közutakról és vámról szóló 1890. évi I. t. c. 49. §-ában megállapított mérvben.

A közszégi közmunka kivétele a közmunkaszolgáltatásra kötelezett személyek, igavonó állatok, lakóházak és az 1928. VI. t. c. rendelkezései szerint közüti célokra megadóztatás alá nem eső magánjáró gőzgépek, motorok és ezek eséplőgépei, motorkék, motorosfűrészek és faaprítók, valamint a forgalmi engedélyhez nem kötött vontatógépek összeírása alapján kivételi lajstromban évente történik.

A közszégi közmunka szolgáltatása alól az 1890. I. t. c. 49. §-ában felsorolt esetekben mentességek van helye.

Az ellátásban részesülő, vagy járadékmegváltásban részesült hadirokkantak az 1933. VII. t. c. 26. §-ának 9. pontja és az e törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 9300/1933. H. M. Eln. számú rendelettel kiadott utasítás 217. §-a értelmében mentesek a saját személyük után szolgáltatandó közszégi közmunka és az ezt helyettesítő váltáságró lerovása alól. Ez a mentesség nem terjed ki a házbirtok után kötelező, az ingatlan terhelő tárgyi kötelezettséget alkotó közmunkaszolgáltatásra.

Középület után közszégi közmunka nem vehető ki. A községben (városban) lakóházzal rendelkező jogi személyt is kötelezni kell közszégi közmunka szolgáltatására, vagy annak megváltására.

A közutakat igénybevevő mezőgazdasági magánjáró gőzgépeket, eséplőgépeket, motorkéket és vontatógépeket, stb. üzemképes állapotban mért önsúlyuk alapján kell közmunkaváltáságra megírni. A közmunkaváltás összegét 10.000 kg önsúlyig 2 igasló után, 10.000-15.000 kg önsúlyig 4 igasló után, 15.000-20.000 kg önsúlyig 6 igasló után, 20.000 kg önsúlyon felül 8 igasló után ki-róható közmunkaváltás összegében kell megállapítani.

A személy- és teherszállító gépkocsik és a motorkerékpárok után közszégi közmunka ki nem vehető. A közszégi közmunkatartozás felerészét készpénzben kell megváltani, felerésze természetben dolgozható le, vagy a megállapított váltáságró lerovásával váltható meg.

A közszégi közmunka természetben leróható részének legfeljebb 20%-át, vagyis az egész közmunkaszolgáltatás legfeljebb 10%-át az államkincstár a község (város) elöljárósága részére a közszégi közdülőkutak kiépítésére és fenntartása céljaira átengedheti.

A közszégi közmunka váltáságrát az 1943. évre a közszégi közmunka után napszámonként öt (5) pengőben, az igás közmunka után igavonóállatonként és napszámonként tizenöt (15) pengőben állapítja meg a rendelet.

A közszégi közmunka összeírását a község (város) köteles évente elvégezni és az annak alapján elkészített kivételi lajstromot a közszégi közmunka megállapított váltáságra szerint becsült értékének bejegyzése nélkül legkésőbb az év szeptember havának 15. napjáig az illetékes közigazgatási kirendeltség vezetője elé terjeszteni, hogy a közszégi közmunka legkésőbb a következő év február havának utolsó napjáig kivethető legyen.

Az 1943. évre járó közszégi közmunka összeírását, kivételi lajstromának elkészítését és felterjesztését oly időben kell elvégezni, hogy a közszégi közmunka kivétele ez év május havának 31. napjáig befejezhető legyen.

SALGÓTARJÁNI KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
 Telefonszám: 125-284 • Budapest, V., Arany János-utca 25. Távíratí cím: Salgóköszén

SZÁLLÍT:
 gőzekecszántáshoz: csépléshez:
 dorogi és baglyasaljai dorogi, baglyasaljai, salgótarjáni,
 mizserfai, kisterenyei és bárnai

DARABOS ÉS KOCKASZENET
 DOROGI ÉS SALGÓ BRIKETTET

8329

A természetben lerovandó községi közmunka leszolgáltatásának helyét és idejét — ez utóbbit a sürgős mezőgazdasági munkákra figyelemmel —, valamint a kézi- és írásnapszámmal egy és ugyanazon helyen teljesítendő közmunka mennyiségét az illetékes államépítészeti hivatal meghallgatásával a közigazgatási kirendeltség vezetője állapítja meg.

Egyidejűleg adta ki a pénzügyminiszter 115.200. sz. rendeletét a kárpátaljai területeken kivetendő községi közmunkaváltság kezelése tárgyában.

A községi közmunkaváltságot a községi eljárás (községi adóhivatal) a kivetési lajstrom adatai alapján egyenként az együttesen kezelt községek főkönyvében tartja nyilván és kezeli.

A községi közmunkaváltságot az együttesen kezelt községek főkönyvében az állami adók között, külön erre a célra nyitandó hasámban kell előírni.

A községi eljárás (községi adóhivatal) a községi adófőkönyvben előírt közmunkaváltság végösszegét kimutatásba foglalja, s a kivetési eredménykimutatást a m. kir. adóhivatalnak megküldi.

A m. kir. adóhivatal a kivetett községi közmunkaváltság összegét sommásan az együttesen kezelt községek számfőkönyvében a m. kir. adóhivatalba be kell fordítani adók csoportjában írja elő és tartja nyilván.

II. Arszabályozás:

Az építési munkálatok haszonkulcsának megállapítása.

A közlekedésiügyi miniszter 21.000. számú rendeletével folyó hó 27-től kezdődő hatállyal megállapította az építési munkáknál alkalmazható legmagasabb haszonkulcsokat. A rendelet hatálya alá tartozik minden közlekedési és magánosok által vállaltatba adott magasságú, vasút, út, hid- vagy egyéb építkezés, illetőleg az ezek létesítésével, tatarozásával és javításával kapcsolatos mindenemű építési és egyéb iparosmunka. Nem tartozik a rendelet hatálya alá a vasipari üzemek által saját gyártmányaiknak helyszíni szerelésével kapcsolatos munkálat, a házi kezelésben végzett építési munkák, valamint a magánépítetők részére kisiparosok által végzett 49.000 P ajánlati végösszeget aluli munkák. A rendelet megállapítja a haszonkulcs fogalmát, amely az ajánlatnál számításba vett anyagok értékének, szállítási költségének, az építkezési munkálatok teljes munkabérének, továbbá az üzemi és központi üzletviteli költségeknek együttes összegét jelenti. A rendelet értelmében a vállalkozó, illetőleg iparos a rendelet hatálya alá tartozó építési munkálatok után a haszonkulcsokhoz legfeljebb az alább megállapított haszonkulcsokkal számított vagy számszerűleg megadott haszonösszeget (tisztahasznot) számíthatja hozzá. Utólagos, az eredeti ajánlatban nem foglalt pótmunkák után az eredeti ajánlatban nem foglalt pótmunkák teljes költsége után számítani. A haszonösszeg kiszámításánál az építetők által adott anyagnak vagy szolgáltatásnak határozottan megállapított áron számított értéke 10%-os levonással adható hozzá a haszonkulcsokhoz.

Az építési munkáknál alkalmazható legmagasabb haszonkulcsok a következők:

a) Magánmunkáknál:

Haszonkulcs	Haszonkulcs	Haszonkulcs
Haszonkulcs	Haszonkulcs	Haszonkulcs
500-01 " 100— P-ig 15 %	12-5% vagy 15— P	—
500-01 " 500— " 12-5% vagy 15— P	12-5% vagy 15— P	—
500-01 " 40.000— " 10 % " 62-50 "	10 % " 62-50 "	—
40.000-01 " 100.000— " 9 % " 4.000— "	9 % " 4.000— "	—
100.000-01 " 500.000— " 8 % " 9.000— "	8 % " 9.000— "	—
500.000-01 " feljebb " 7 % " 40.000— "	7 % " 40.000— "	—

b) Közmunkáknál:

Haszonkulcs	Haszonkulcs	Haszonkulcs
Haszonkulcs	Haszonkulcs	Haszonkulcs
100-01 P-től 100— P-ig 15 %	12-5% vagy 15— P	—
500-01 " 500— " 12-5% vagy 15— P	12-5% vagy 15— P	—
500-01 " 40.000— " 10 % " 62-50 "	10 % " 62-50 "	—
40.000-01 " 100.000— " 9 % " 4.000— "	9 % " 4.000— "	—
100.000-01 " 500.000— " 8 % " 9.000— "	8 % " 9.000— "	—
500.000-01 " feljebb " 5 % " 30.000— "	5 % " 30.000— "	—

Jótállási költség címén a fő- vagy alvállalkozó a haszonösszegeggel együtt kiszámított egységárat 1%-kal emelheti.

Az anyagáraknak, munkabérének, fuvar- és egyéb költségeknek hatóság intézkedés folytán munkaközben történt emelkedéséből származó költségkülönböletet a kereseti kimutatásokban és a végösszámlában külön kell kimutatni. Árfelelvizsgálati szempontból ez a rendelet minden olyan közmunkára visszamenőleges hatállyal kiterjed, mely még nincs folyó hó 27-ig véglegesen lezámolva.

Vasúti fuvardíjkezdéssel biztosítják az ország tűzifaellátását.

Mint ismeretes, a kereskedelmi és közlekedési miniszter az ország tűzifaellátásának biztosítása érdekében elrendelte, hogy a tűzifa vasúti fuvardíját május 31-ig ötven százalékkal, ettől kezdve június 30-ig pedig harminc százalékkal mérsékelje a MÁV. A határidőn túli történő szállítások már semmi kedvezményben sem részesülnek. A kedvező alkalom a legnagyobb mértékben buzdításul szolgálhat a tűzifanagykereskedőknek arra, hogy a már korábban lekötött és kitermelt tűzifa készleteket idejében elszállítsák a saját telepeikre. Minthogy a MÁV lényeges tarifakezdeménye országos viszonylatra szól, minden vidéki tűzifanagykereskedőt egyaránt érdekelhet. A kereskedelmi és közlekedési miniszter a szállítás megfelelő lebonyolításának ellenőrzése céljából körrendeletet intézett valamennyi kereskedelmi és iparkamarához, valamint a törvényhatóságok első tisztviselőihez és a megyei városok polgármestereihez. Felhívja figyelmüket a határidőhöz köztől vasúti fuvardíjkezdéssel rendkívül jelentősége az ország lakosságának idejekorán történő tűzifaellátása szempontjából. Kötelességükre teszi, hogy a kijelölt tűzifaerősítő ilyen irányú működését kísérjék figyelemmel. Azokról a kereskedőkről, akik havi viszonylatban is a tavalyi mennyiségnek megfelelő arányban nem vesznek részt, további kijelölésük visszavonása iránt haladéktalanul tegyenek előterjesztést.

V. Honvédelem.

A légtalmai elsőtűz idejének új szabályozása.

A 64.600. sz. honvédelmi miniszteri rendelet értelmében folyó hó 22-től kezdve a légtalmai elsőtűz idejét az ország egész területén 22 órakor kell végrehajtani és az hajnali 3 óráig tart. A közforgalmi vasúti járművek belső világítására vonatkozóan az elsőtűz idejének beállításakor, vagyis a lámpagyújtáskor kezdődik és napkeltéig, vagyis a lámpák eloltásáig tart.

VI. Közlekedés és anyaggyártás.

A beszállítási kötelesség teljesítésébe beszámítható termények és termékek forgalmának szabályozása.

Folyó hó 26-án közölte a hivatalos lap a 2980. M. E. számú kormányrendeletet, amely a beszállítási kötelesség teljesítésébe beszámítható termények és termékek forgalmát a következő módon szabályozza:

1. §. (1) A mezőgazdasági termelők termelési és beszállítási kötelességének szabályozásáról szóló 6000/1942. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában kiadott 109.809/1943. K. M. számú rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1943. évi január hó 24-i 19. számában) I—III. mellékletében felsorolt mezőgazdasági terményeket és termékeket (továbbiakban: beszámítható árukat) kereskedelmi forgalombahozatal céljából csak az vásárolhat, akinek az ilyen árukkal való kereskedelemre iparjogszabályozás és ezenfelül a közlekedésiügyi minisztertől, vagy az általa kijelölt hatóságtól az ilyen áruk vásárlására külön jogszabály van. Nem kereskedelmi forgalombahozatal céljából elidegenített beszámítható árut a termelőt terhelő beszállítási kötelesség teljesítésébe csak akkor lehet beszámítani, ha azt olyan személy veszi át, akit a közlekedésiügyi miniszter vagy az általa kijelölt hatóság a beszámítható áru átvételére feljogosít. A jelen bekezdésben foglalt rendelkezések hatálya alá esik a mezőgazdasági terményeknek és termékeknek az a mennyisége is, amelyet a termelő a 102.800/1943. K. M. számú rendelet (megjelent a Budapesti Közlöny 1943. évi február hó 26-i 46. számában) 8. §-ának (6) bekezdése és II. §-ának (2) bekezdése alapján beszállítani köteles.

(2) A vásárlásra feljogosítással együtt a közlekedésiügyi miniszter, vagy az általa kijelölt hatóság meghatározhatja a kereskedő számára a bevásárlási körzetet akár az ország egész területére (országos kereskedő), akár egy vagy több közlekedési felügyelőség területére (közeti kereskedő). Az országos és közeti kereskedő a beszámítható áruk megvásárlásával helyi kereskedőket bízhat meg. Az országos és közeti kereskedő helyi kereskedőt a közlekedésiügyi miniszter által kijelölt hatóságnak köteles bejelenteni.

2. §. Az országos és a közeti kereskedő a beszámítható árut saját nevében vagy közvetlenül, vagy helyi kereskedő útján vásárolja; a helyi kereskedő saját nevében, de csak országos vagy a közeti kereskedő részére vásárolhat. Helyi kereskedőként tilos eljárni annak, akinek a megbízatása ellen az 1. §. (2) bekezdésében említett hatóság kifogást tesz.

3. §. Mind az országos, mind a közeti, mind a helyi kereskedő az általa vagy a részére megvásárolt beszámítható árukészletekkel csak a közlekedésiügyi miniszter, vagy az általa megbízott szerv által meghatározott korlátok között rendelkezhetik. Az országos, valamint a közeti kereskedő az általa vagy részére megvásárolt beszámítható árukészletekről a közlekedésiügyi miniszter vagy az általa megjelölt szerv rendelkezési szerint kö-

teles jelentést tenni és azokról elszámolni. A helyi kereskedő köteles az általa megvásárolt beszámítható árukészletekről az őt megbízó országos vagy közeti kereskedőnek kimutatást készíteni és az árukészletekkel bármikor elszámolni.

4. §. (1) Azoknak a beszámítható áruknak a forgalmát és felhasználását, amelyek fogyasztói forgalmának szabályozását jogszabály más miniszter hatáskörébe nem utalja, a közlekedésiügyi miniszter rendelettel szabályozhatja.

(2) A közlekedésiügyi miniszter az előbbi bekezdésben meghatározott hatáskörében kiadott rendeleteinek végrehajtását, továbbá az 1. §. (2) bekezdésében említett kereskedők működését ellenőrizheti és a megvásárolt beszámítható árukészleteket nyilvántartja.

5. §. (1) A közlekedési zavarmentességének biztosítása végett, meghatározott feladatok ellátására áruknál vagy árucsoportonként közérdekű közlekedési szervek: **áruforgalmi központok** szervezhetnek.

(2) A közlekedésiügyi miniszter az áruforgalmi központokat a 4. §. (2) bekezdésében meghatározott ellenőrzési és nyilvántartási tennivalókon felül megbízhatja azzal is, hogy beszámítható árukat beszállításra kötelezett termelőktől vagy az 1. §. (2) bekezdésében említett kereskedőktől megvásároljanak, feldolgozzanak és forgalomba hozzanak.

(3) Az áruforgalmi központok a közlekedésiügyi miniszter irányítása és felügyelete alatt állanak; szervezetüknek és működésüknek részletes szabályait a közlekedésiügyi miniszter állapítja meg.

(4) Az állam gazdálkodási tennivalóinak teljesítésében résztvevő áruforgalmi központoknál a szolgálatukra vagy közérdekű megbízatásuknál fogva működésre kötelek személyek a büntető törvények alkalmazása szempontjából a közhivatalnokokkal esnek egy tekintet alá (1940. XVIII. t. c. 3. §.).

6. §. (1) Az áruforgalmi központok fenntartásával és működésével kapcsolatos költségek fedezésére az országos és a közeti kereskedők hozzájárulást kötelesek fizetni, a költség hozzájárulás mérvét és módját a közlekedésiügyi miniszter állapítja meg.

(2) Az országos, a közeti és a helyi kereskedők az áruforgalmi központok felhívására a kívánt adatokat kötelesek bejelenteni, a felvilágosításokat megadni, irataikat és üzleti könyveiket felmutatni, kötelesek továbbá az áruforgalmi központok kiküldöttjeinek üzletük (raktárak) és üzletvitelük megvizsgálását megengedni.

A 7. §. a büntetőrendelkezéseket tartalmazza, a 8. §. pedig kimondja, hogy ez a rendelet kihirdetésének napján, folyó hó 26-án lépett hatályba.

Cseplési anyagszükségletek biztosítása.

A közlekedésiügyi miniszter valamennyi vármegye főispánjához, mint közlekedési kormánybiztoshoz 522.600. szám alatt köriratot intézett, melyben közli, hogy az idej cséplési zavartalanosságának biztosítása érdekében szükséges tartja, hogy cséplési üzemanyag-szükségletét minden cséplőgéptulajdonos már jóelőre beszeresse és felkérte nevezeteket, hogy alkalmas módon figyelmeztessék a cséplőgéptulajdonosokat a fenti körülményekre.

A szilárd cséplési üzemanyagokat ez esetben is annál a bányavállalatnál vagy kereskedőnél kell megrendelni az elmúlt évi szükségletet meg nem haladó mennyiségben, ahol a cséplőgéptulajdonos az utatvaly megrendelte. A cséplési szén-rendeléseket a bányavállalatok vagy kereskedők csak az esetben fogadhatják el, ha azok helyességét és a mennyiség megközelítő pontosságát az illetékes főszolgabíró, vagy a közlekedési felügyelőség igazolja. A cséplési szén kizárólag csak a cséplési munkához szabad felhasználni. Az e téren tanúsított visszaélések a legszigorúbb büntetést vonják maguk után. Erre való tekintettel a megrendelőnek a szén-rendelésre azt a kötelező nyilatkozatot kell rávezetnie, hogy a megrendelt és átveendő szén mennyiség kizárólagosan cséplési (esetleg szántási) célokra fogja felhasználni. A cséplési szén rendelésével kapcsolatos további felvilágosítások végett közvetlenül a M. Kir. Ipari Anyaghivatalhoz (Budapest, II. Fő-utca 64. sz.) kell fordulni.

A cséplési faszén-szükséglet megrendelését a fenti-ekben ismertetett szén-rendeléshez hasonlóan kell eszközölni annál a szállítónál, amelyik a megrendelőnek a múlt évben is szállított.

A csépléshez szükséges **benzint, petróleumot, gázolajat**, stb. t. külön engedély nélkül beszerezheti a hozzá legközelebb eső vidéki lerakatnál mindenki, akinek kedvezményes adótételű benzint, petróleum, gázolaj, stb. vásárlására jogosító pénzügyigazgatási engedélye van. Tekintettel azonban arra, hogy a vidéki lerakatok befogadó képessége a szükségletnek csak egy bizonyos hányadát teszi ki és így a szükségletek kielégítése végett, a lerakatokat a munkaidény alatt többször fel kell tölteni, szükséges, hogy a cséplőgéptulajdonosok minden rendelkezésre álló alkalmas edényeiket jóval a cséplés megkezdése előtt megtöltsék folyékony üzemanyaggal, hogy így a lerakatok kiürülve, azok időben újra feltölthetők legyenek. Emellett nagy súlyt kell helyezni arra is, hogy a felszabadult türes hordók és

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111—310, 112—914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:
Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, **hízlalási hitelek nyújtásával.**

Állatszallítványok címezendők:
BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú- és juboknál:
Budapest - Ferencváros - Marhavásártér
Sertésekénél:
Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

Gazdatarsadalmi intézmény.
Mindennemű állatfajtát legelőnyösebben lebonyolítunk.
Meghívásra a szakértőnket a helyszínre küldjük.

A helyi keresz- számítható áru- y körzeti keres- zszeltekkel bár- nak a forgalmát rgalmának sza- atáskörébe nem tettel szabályoz- bi bekezdésben eleteinek végre- en említett ké- megvásárolt be- nak biztosítása sára áruknak társi szervek: uforgalmi köz- atározott ellen- lül megbízhatja gállatásra kö- zésében emlí- zolgozzanak és tásügyi minisz- k; szervezük- t a közellátás- nak teljesítésé- a szolgáltatuk- va működésre k alkalmazása k egy tekintet- tartásával és sére az orszá- k kötelesek fi- odját a közell- kereskedők az vánt adatokat megadni, irak- cselek továbbá üzletük (rak- gengedni. mazza, a 8. §. tésések nap- osítása. yi vármegyé- stólhoz 522.000. i, hogy az idei- kében szüksé- ksgétletét min- zereze és fel- figyelmeztet- timényekre, when is annál megrendelni- o mennyiség- vally megren- nyavállalatok ik el, ha azok ontosságát az felügyelőség k a cséplési en tanúsított onják maguk k a szénren- zezetnie, hogy get kizárólag- gja felhasznál- atos további Kir. Ipari 68. sz.) kell sés a fenti- n kell eszköz- rendelőnek a emot, gáz- zheti a hozzá akinek ked- gázolaj, stb. gedélye van. erakatok be- gy bizonyos kielégítése (többször fel tulajdonosok ket jóval a kony üzem- azol, időben slyt kell hordók és

tartályok mindenhol a legsürgősebben a gyárakba — lerakatokba — visszazsallitassanak, hogy a szállítás edények hiányában fennakadást ne szenvedjen.

A pénzügyminiszter folyó évi 830. számú rendeletével a mezőgazdasági, tehát cséplési célra is szolgáló kedvezményes adó- és kinstári részesezés tételű ásványolaj-termék mennyiségek beszerzését a folyó évi április-június hónapokban 20%-kal csökkentette a tavalyival szemben. Igyekeztek tehát minden cséplőgéptulajdonos tavalyi szükségletének 80%-át az említett határidőig beszerezni, hogy a további beszerzésnek július 1-től akadály ne legyen.

A vidéki lerakatok kiürülésük után a legrövidebb időn belül újra fel lesznek töltve, amely intézkedés ismét megköveteli a hordóknak a cséplőgéptulajdonosok részéről történő azonnali visszaküldését. Ha ez kifogástalanul megtörténik, a cséplési folyékony üzemanyag-szükségletet minden cséplőgéptulajdonos akadály nélkül 100%-ban beszerezheti.

A gép- és traktorok a múlt évi gyakorlathoz hasonlóan minden külön engedély nélkül beszerezhető azzal a korlátozással, hogy cséplőgépenként gép- és traktorolajból 50 kg-ot, hengerolajból 30 kg-ot lehet a lerakatoknál és ásványolajkereskedőknél megvásárolni. A cséplőgépek számát és így a megvásárolható gépolaj, illetve hengerolaj mennyiségét a főszoigabíróval (polgármesterrel), vagy a közellátási felügyelőséggel kell igazoltatni.

Gyantát a folyó évben nem lehet vásárolni, ehelyett a jól bevált „Aslip” gyantapótlót, vagy más gyantapótlót bármelyik kereskedőnél szabadon lehet vásárolni.

A körirat felhívja a közellátási kormánybiztosokat, hogy figyelmeztesse a cséplőgéptulajdonosokat meg- lévő cséplőgépszájk megvásárlására, valamint arra, hogy csak a legszükségesebbre csökkentett cséplőgépszáj- igénylésekkel közvetlenül a M. Kir. Ipari Anyaghiva- talhoz fordulhatnak.

A toll forgalmának és minőségének szabályozása.

A hivatalos lap folyó hó 23-án a toll forgalmának szabályozásáról három rendeletet közöl. A 2850. M. E. sz. kormányrendelet felhatalmazást ad a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszternek, hogy a földművelésügyi miniszterrel egyetértve szabályozhatja a toll forgalmát, elrendelheti a tollkészletek bejelentését és zár alá vételét, továbbá a honvédelmi miniszterrel egyetértve igénybeveheti a zár alá vett tollkészleteket az általa megbízott szerv útján. Ez a felhatalmazás minden fajta nyers, félkész és kész állapotban lévő baromfitollra vonatkozik és kihirdetése napján lépett hatályba.

Egyidejűleg jelent meg a földművelésügyi miniszter 115.300. sz. rendelete, mely kimondja, hogy a mezőgazda- sági termények, termékek és cikkek hamisításának tila- mazásáról szóló 1895. évi XLVI. t. c. rendelkezései a baromfitollra, vagyis mindenemű élő- vagy levágott baromfi (liba, kacska, tyúk, csirke, gyöngytyúk) toll- lazatából származó és az állat hóréről tépés, kopasztás, vagy más megfelelő eljárás útján leválasztott termékre vonatkozik, akár friss, akár használt vagy mosott álla- potban. A rendelet szerint a következő baromfitoll faj- tákat kell megkülönböztetni: baromfipehely, tépett toll, fosztott toll, szárnytoll és fosztott szárnytoll. Az egyes fajták közül a baromfipehely a rendelet értelmében hat- féle alfajra, a tépett toll pedig kétféle alfajra oszlik. Előírja a rendelet, hogy minő eljárásokkal szabad a baromfitollat tisztítani és kezelni, továbbá elrendeli, hogy csak a rendeletben meghatározott minőségű és elneve- zésű baromfitollfajtákat szabad forgalombahozni az el- nevezés és minőség kivételével megjelölésével. A rendelet hatálya kiterjed a külföldről behozott, valamint a kivé- telre szánt baromfitollra is.

Egyidejűleg adta ki a kereskedelmi és közlekedés- ügyi miniszter 74.000. sz. rendeletét, amely kimondja, hogy a termelő kivételével mindenki, akinek birtokában 50 kg-ot meghaladó tollkészlet van, köteles azt a rende- lethez csatolt mintának megfelelő úrlap kitöltésével a Magyar Tollkiviteli Egyesülésnek (Budapest, V., Rudolf trónörökös-ter 1. sz.) bejelenteni. A bejelentést a már meglévő készletekre vonatkozóan május 31-ig, a később megszerzett készletekre vonatkozóan pedig az időközi változásokkal együtt minden hónap 5-ik napjáig kell megtenni. A bejelentési kötelezettség alá eső készlet zár alá vettnek tekintendő s azt felhasználni, illetőleg for- galombahozni csak a Külkereskedelmi Hivatal rendelke- zései szerint szabad. A Külkereskedelmi Hivatal a zár alá vett tollkészleteket részben vagy egészben igénybe- veheti, amely esetben azokat tulajdonosa a Magyar Toll- kiviteli Egyesülésnek köteles beszolgáltatni a hatóság- lag megállapított ár ellenében.

A tűzfű szállítási igazolványáért fizetett díj felszámítása.

A közellátásügyi miniszter 31.500. sz. rendeletével megengedte, hogy folyó hó 24-től kezdve a tűzfűnek a közforgalmú járművekkel történő szállításához szüksé- ges szállítási igazolványért a földművelésügyi miniszter folyó hó 16-iki 155.000. sz. rendelete értelmében tényleg kifizetett szállítási díjat az eladó a tűzfűre megállapí- tott legmagasabb eladási árhoz hozzászámíthassa. Ter- melő és nagykereskedő eladásánál az ilyen címen fel- számított összeget külön tételként kell a számlába be- állítani.

Már most gondoskodni kell a hordószükséglet kielégítéséről.

Köztudomású, hogy ezidőszent a szőlők állapota olyan jó, amire évtizedek óta alig volt példa. A múlt évi aránylag kedvező időjárás, továbbá az ugyancsak ked- vező tél következményeként a szőlők országszerte igen jól fejlődnek. Elfogások alig voltak és ha az időjárás továbbra is kedvező lesz, a szőlősgazdák rekordtermésre számíthatnak. Ez a körülmény nemcsak a szőlőbirtoko-

sok, hanem az illetékes gazdasági tényezők körében is már most felvetette a hordókérdés problémáját. A mos- tani hordóárak ugyanis — tekintettel a hordóhiányra — igen magasak. A nagyobb új hordók ára literenkint 70—80 fillér, a kisebbeké 80 fillér és 1 pengő között vál- takozik, használt hordókat 15—20%-kal olcsóbban lehet vásárolni. Ezek az árak azonban valószínűen később még emelkedni fognak és éppen ezért már most igyekeznek gondoskodni a megfelelő dongaanyag és a bronzszükség- let biztosításáról. Amennyiben sikerül ezeket a hordó- gyártáshoz szükséges anyagokat kellő mennyiségben biz- tosítani, még akkor is gond lesz az új hordók összeállí- tása. Kádárparosunk ugyanis — annak ellenére, hogy igen jól fizetik őket — csak igen kevés van.

A motalkó-jegyek kiszolgáltatása.

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 71.000. számú rendelete értelmében a motalkó-jegyek folyó évi július 1-től háromhavonként adatnak ki és ennek meg- felelően a folyó évi 52.000. sz. rendeletben engedélyezett kivételes elbírálásra vonatkozó jogosultságot magában foglaló igazolás is három hónapra érvényes.

VII. Munkaügyi rendelkezések.

A vasárnapi munkaszünet átmeneti felfüggesztése a sürgős tavaszi és nyári mezőgazdasági munkálatok zavartalan elvégzése céljából.

A földművelésügyi miniszter 213.402. sz. alatt kör- rendeletet intézett valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, amelyben felhívja figyelmüket, hogy a rendkívüli viszonyok következtében előállott mezőgaz- dasági munkahiány miatt a tavaszi és nyári mezőgaz- dasági munkálatok zavartalan és kellő időben való el- végzése céljából indokolt lehet a vasárnapi munka- szünetnek az egyes munkálatok időtartamára való át- meneti felfüggesztése. Ezért a földművelésügyi minisz- ter a belügyminiszterrel és a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértőleg a mezőgazdasági munkálatok- nak vasárnapon való végzését az 1868. évi LIII. t. c. 19. §-a alapján elkerülhetetlenül szükségesnek nyilvá- nitotta.

Annak elbírálását, hogy a vasárnapi munkaszünet felfüggesztésének szükségessége az egyes törvényható- ságok egész területén vagy csupán egyes járásokban vagy községekben állott-e be, a földművelésügyi minisz- ter a törvényhatóságok első tisztviselőire bízta azzal, hogy e felhatalmazással csak szükség esetében és csak termelési érdekből a szükség által megkívánt terjedé- lemben éljenek. Az általuk ilyeneknek minősített ese- tekben tehát a törvényhatóságok első tisztviselői joga- sultak a vasárnapi munkaszünet megtartásának ellen- zésére hivatott hatósági szerveket megfelelően utasí- tani, hogy pontosan megjelölendő vasárnapokon és te- rületeken a mezőgazdasági munkálatok zavartalan vég- zését ne akadályozzák. A törvényhatóságok első tiszt- viselői tartoznak a vasárnapi munkaszünet felfüggesz- tésére vonatkozóan tett intézkedéseikről a földművelés- ügyi miniszternek jelentést tenni.

A magyar-német társadalombiztosítási egyezmény végrehajtására vonatkozó második pótmegállapo- dás.

A belügyminiszter 267.000. sz. rendeletével folyó hó 26-án tette közzé a múlt évben a 800. M. E. sz. kormány- rendelettel életbeléptetett magyar-német társadalombiz- tosítási egyezmény kiegészítő második pótmegállapo- dás szövegét, amely 1941 július 24-én jött létre és a Ma- gyar Királyság és a Német Birodalom között egyes volt csehszlovák területeknek a magyar királyságba történő bekebelezése következtében felmerült társadalombiztosí- tási kérdéseket szabályozza a betegségi biztosítás, a fel- sőbb szolgáltatásban álló magánalkalmazottak és a köz- forgalmú magánvasutak alkalmazottainak nyugdíjbiz- tosítása tárgyában.

VIII. Termelés és tenyésztés.

Június 1-ig be kell jelenteni a termelési szerződéseket.

Felhívjuk a mező- vagy kertgazdasági növények termel- tetőinek figyelmét arra, hogy a 308. M. E. számú ren- delet (megjelent a Budapesti Közlöny folyó évi január 24-i 19. számában) értelmében a tavaszi vetésterületekre vonatkozólag szóval vagy írásban kötött termelési szer- ződéseiket legkésőbb június 1-éig a hivatkozott rendelet második szakaszában megnevezett illetékes szervéknél be kell jelenteniük.

X. Vegyes rendelkezések. Gazdaoklevél.

A földművelésügyi miniszter folyó hó 22-én kiadott 95.500. sz. rendeletével kimondta, hogy a gazdasági aka- démiákra az 1940/41. és 1941/42. tanévekben beiratkozott hallgatók tanulmányait a mezőgazdasági főiskolákon az 1935. évi 60.000. sz. földművelésügyi miniszteri rende- lettel kiadott tanulmányi szabályzat szerint folytatják. Az ilyen hallgatók részére a hat felévre terjedő tanul-mányok elvégzése, a kötelező kollokviumok, alapvizsga és szigorlatok sikeres kiállása után a mezőgazdasági fő- iskolák dékánja és tanári kara rendeletben előírt szó- vegű gazdaokleveleket ad ki, amely azt tanúsítja, hogy az illető hallgató az 1935 április 17-én kelt legfelsőbb elhatározással jóváhagyott szervezeti szabályzat értel- mében az előadásokon és az előírt gyakorlatokon részt- vett, tanulmányait befejezte, kollokviumait, alapvizs- gáit és szigorlatait az oklevélben megjelölendő ered- ményrel letette és ezzel a mezőgazdaság elméleti tudó- mányában, úgyszintén azoknak gyakorlati alkalmazásá- ban képzettségét beigazolta, minőlykor a mezőgazdasági főiskola dékánja és tanári kara okleveles gazdának is- meri el.

Kiterjesztették a ponyvarendelet korlátozó hatályát az 1918 óta megjelent olesó művekre is.

A hivatalos lap folyó hó 23-án közölte a 2950. M. E. számú kormányrendeletet, amely módosítja és kiegészíti a múlt év júliusában megjelent, általában ponyvairó- dalmi rendelet név alatt ismeretes rendelkezéseket a ro- tációs és ives nyomópapírosnak könyv, naptár vagy füzet előállítására való felhasználásáról. (4300/1942. M. E. sz.) A rendelet célja akkor — mint ismeretes — az volt, hogy a drága papíryanagot ne használhassák fel többé érté- telen, sőt a nemzeti érzés gondolatvilágára káros pony- vairódművekre előállítására s ne vonják el ezzel értékesebb művek elől. Ezért a három pengőnél nem magasabb áron forgalombakerülő könyvek és füzetek előállítását előzetes miniszterelnökségi engedélytől tet- ték függővé, sőt a rendelet hatálybalépése előtt megje- lent hasonló sajtótermékek további terjesztését is utólag- os miniszterelnökségi engedélyhez köztették. Ez a rende- lezés azonban csak az 1938 december 31. napja után meg- jelent sajtótermékekre vonatkozott, amelyekre ha ter- jesztési engedélyt nem kapott, papírgyártás céljaira be kellett szolgáltatni.

A közel egy esztendő tapasztalata azután bebizonyí- totta, hogy ezen túlmenő rendelkezésekre is szükség van, mert kiderült, hogy hatalmas mennyiségben van raktá- ron olyan, három pengőnél nem drágább, selejtjes értékű könyv vagy füzet is, amely 1939. év előtt jelent meg. Ezért az új rendelet az 1918. évi október 31. után meg- jelent nyomdatermékekre is kiterjeszti most a régi ren- delet rendelkezéseit, és pedig azt az árat véve alapul, amely a rendelet hatálybalépésekor volt, nem pedig az esetleges korábbi, alacsonyabb árat. Az új rendelkezés, amely kerék húsz esztendővel kiterjeszti a korlátozó in- tézkedéseket a ponyvairódművekre, június 1-én lép hatályba. Ameddig módjában áll az érdekelteknek a jogszabályok keretein belül egyes kiadványaik árát úgy felemelni, hogy az a rendelet hatálya alá ne essen. Sőt, az új rendelkezés az ilyen nyomdatermékek magán- kötesőnkönyvtárból való kölcsönadását is külön engedé- lyhez köti. A miniszterelnöknek hivatalból módjában áll, hogy egyes kiváló elhalt magyar írók műveit men- tesítse a korlátozás alól. A rendelet megszécsése kihágás.

Akeió a szarvasmarhameddőség leküzdése érdekében.

Báffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a szarvasmarhák meddősége okozta veszteségek csökken- tése céljából a Dunántúl, valamint Bars-Hont, Békés, Nógrád és Pest vármegyék egyes községeiben a meddő- ség elleni védekezést rendszeresítette és annak megszere- vezésével a vármegyei állattenyésztő egyesületeket bízta meg. A vármegyei állattenyésztő egyesületek által kije- lölt községek gazdái, ha a meddőség elleni védekezésre vállalkoznak, szándékukat az egyesületnél jelentésük be. Az akcióban résztvevő gazdák szarvasmarháit évente háromszor, szabályos időközökben, a meddőség gyógyke- zelésében jártas állatorvos fogja megvizsgálni, illetve szükség esetén gyógykezelti. Tíznel kevesebb állattal bíró állattulajdonosok állataikat az egyesületnél kijel- lött időben a vizsgálat helyére elővezetni tartoznak, míg a tíznél több szarvasmarhával bíró gazdák állatait a helyszínen fogja megvizsgálni az állatorvos. A vizsgálat költségeit jórészt a földművelésügyi tárca viseli. Az ak- cióra vonatkozó részletes felvilágosításokat a törvény- hatósági állatorvosok és a vármegyei állattenyésztő egyesületek adják meg.

A gépjárműveknek gázüzemre való átalakítása.

A múlt évben kiadott 4550. M. E. sz. kormányrende- let értelmében a gépjárműveknek propán-bután gáz- üzemre vagy generátor-gázüzemre való átalakításának végrehajtására és az átalakított gépjárműveknek a köz- üti forgalomban való használatára vonatkozóan a ke- reskedelem- és közlekedésügyi miniszter 65.300. sz. ren- deletével a következőképpen intézkedett:

1. A propán-butángázüzemre (továbbiakban gáz- üzemre) való átalakítás alkalmával a megelőző folyó- könyv tüzelőszerüzemre való visszatérés azonnali lehe- tőségét fenn kell tartani. A gázüzem ellátására szolgáló berendezés építése után a gépjármű ünsúlyát újból meg kell állapítani. Az ünsúly megállapításánál a palackot, illetőleg palackokat üzemkész állapotba kell helyezni (gázal meg kell tölteni). Üzembehelyezés alkalmával a gépjármű eredeti megengedett hasznos terhelését az ünsúly növekedésének megfelelően le kell szállítani.
2. Csak olyan gázpalackokat szabad forgalomba hozni, amelyeket az illetékes ellenőrző hatóság jelzés- sel látott el. A jelzés helyét feltűnően meg kell jelölni.
3. Gondoskodni kell olyan biztosítóberendezésről (biztosítószelap, pukkanótárcsa vagy a mindenkori palacknyomás alatt álló alkalmas gumitömítő), amelyek a meg nem engedett túlnyomás keletkezését megaka- dályozzák. A biztosítóberendezést úgy kell elhelyezni, hogy az ezúton eltávozó gáz a gépjármű belsejébe ne áramolhasson, illetőleg gondoskodni kell a kiömlő gáz elvezetéséről.

A gáz tárolására szolgáló palackot szilárdan és oly módon kell a gépjárműre felszeríteni, hogy a gépjármű- műalváz esetleges alakváltozásai ne gyakorolhassanak káros visszahatást sem a palackokra, sem azok felfüg- gesztésére szolgáló szerkezetekre.

A palackot, illetőleg palackokat, valamint a felfüg- gesztésükre szolgáló szerkezetet — beleértve a csövel- zéseket is — úgy kell elhelyezni, hogy azoknak leg- szelísebb pontja és az úttest felülete között legalább 190 mm távolság legyen. A palackoknak és szerelvényeik- nek a kocsi körvonalánál túl nyúlni nem szabad.

Amennyiben a palackok elhelyezésüknek fogva külső ütőhatások ellen véde volnának, különleges védőbe- rendezésről nem kell gondoskodni. Ebben az esetben szelapvédősapkát sem kell alkalmazni.

TEN
NDÖK:
aboknál:
sártér
8038
sártér

4. Ha gázpalackok és azok vezetőkei gépjárművek kocsiszekrényében nyerne elhelyezést, az ezek befogadására szolgáló teret a kocsiszekrény belsejétől legmentesebben kell elzárni. A palackok elhelyezésére szolgáló tér, illetőleg szekrény alján a palackok darabszámával megegyező számú nyílást kell vágni, amelyek egyenkénti keresztmetszetének 200 négyzetcentiméternek kell lennie. Ezeket a nyílásokat úgy kell elkészíteni, hogy azokat semmi körülmények között se lehessen elzárni. Az elkülönítő szekrény kifogástalan tömítéséről állandóan gondoskodni kell.

5. A palackokat a kipuffogó gázok melegtől és a napsugár behatásától borítólemez alkalmazásával kell védeni. A palacknak a kipuffogó esővezetékétől legalább 10 cm, a kipuffogó edénytől pedig legalább 15 cm távolságra kell lennie, egyébként védőlemezt kell alkalmazni.

6. A szelepeknek minden állásban jól kell tömíteniük. A berendezésbe legalább egy fölzárószelvépet kell iktatni, amelyet azonban a vezetőfülkében elhelyezni nem szabad. Gondoskodni kell azonban arról, hogy ezt a fölzárószelvépet a vezetőülésből kezelni lehessen. A palackok üzem közben való túltöltődésének elkerülése végett két palack nem kapcsolható össze.

A gépjárművön figyelmeztető táblát kell elhelyezni a következő szöveggel: „A motor üzeméhez egyidejűleg csak egy palack használható. A palackokat összekapcsolni veszélyes, emelendő tilos.”

7. A generátorgázüzem ellátására szolgáló berendezés beépítése után a gépjárművön önsúlyát újból meg kell állapítani. Az önsúly megállapításakor a gázfejlesztőt és a tisztítókat üzemkész állapotba kell helyezni (tűzelőszerrrel, illetőleg szűrőanyagokkal meg kell tölteni). A generátorgázüzemre való átalakítás alkalmazásával a 4550/1942. M. E. számú rendelet 6. §. (3) bekezdésében említett, a megelőző folyékony tűzelőszerről üzemre való visszatérés lehetőségének biztosítása érdekében a motortól kiépített, illetve a gépjárműről leszerelt alkatrészeket gondosan meg kell őrizni.

Az üzembehelyezés alkalmával a gépjárművön eredeti megengedett hasznos terhelését az önsúlynövekedésnek megfelelően le kell szállítani.

8. A gázfejlesztőbe csak akkor szabad begyújtani, amikor az előző üzemről visszamaradt gázokat a ventilátor vagy a motor elszívta (begyújtás előtt az egyik legkevesebb 15 másodpercig járni kell).

A gázfejlesztő begyújtására benzint vagy benzines rongyot használni általában tilos. Különleges berendezés esetében a típus forgalombahozatalának engedélyezése során ennek engedélyezését kifejezetten kérni kell. A gáz minősége a próbanyíláson kivezetett gáz begyújtásával ellenőrizhető. A gázt azonban csak akkor szabad begyújtani, ha a láng járólókat vagy vagyontárgyakat nem veszélyeztethet (a láng hossza kb. 1 m).

A töltőfedél vagy a gyújtónyílás kinyitásakor azokból rövid láng csapathat ki. Ezért ilyenkor azok fölé hajolni nem szabad.

Az üzembehelyező gázfejlesztő utántöltésekor a motort vagy a ventilátort meg kell indítani, hogy a töltőnyíláson át ilyenkor se távozzék el nagyobb mennyiségű gáz. A berendezés gyártójának ettől eltérő használati utasítását is figyelembe kell venni.

A gázfejlesztőben megfelelő minőségű és méretű tűzelőszert kell használni. Erre vonatkozóan a gázfejlesztőt szállító cég előírásai mértékadóak.

A motor átmeneti, rövid ideig tartó leállítására esetében a levegő- és keverékfójtószelvépet be kell zárni, a ventilátor elzáró szelepet vagy egy megfelelő szelőnyílást ki kell nyitni.

A gázfejlesztőberendezést a tisztítókkal, hűtőkkel és esővezetékekkel együtt a kezelési utasításnak megfelelően időről-időre szabályszerűen ki kell tisztítani.

A gépjárművet csak akkor szabad olyan helyiségben elhelyezni, amely benzin (alkohol, stb.) vagy palackgázzal hajtott gépjárművek tárolására is szolgál, ha akkor már semmiféle külső izzás vagy gázkiömlés nem fordulhat elő. Zárt helyiségben a gázfejlesztő berendezést és a keverékfójtó összes nyílásait mindaddig, amíg a gázfejlesztés tart, állandóan zárva kell tartani.

A gázfejlesztőt olyan helyiségben, amely benzin (alkohol, stb.) vagy palackgázüzemű gépjárművek tárolására is szolgál, üzembehelyezni szigorúan tilos.

A generátorgáz mérgező hatású nagy szén-dioxid tartalmú gáz, a gázfejlesztőt csak akkor szabad zárt helyen begyújtani, illetőleg a tüzet ventilátorral feléleszteni, ha a gázok tökéletes elvezetése megfelelő szellőző berendezés révén biztosítva van.

A motor tartós járattása zárt helyen életveszélyes és ezért általában tilos. Az csak külön e célra szolgáló megfelelő szellőzőberendezés esetében és állandó műszaki felügyelet mellett engedhető meg.

A gépjárművekhez felszerelhető gázfejlesztőket gyártó, illetőleg az ilyeneket forgalomba hozó cégek kötelesek minden berendezéshez részletes kezelési utasítást adni, amelyekben a jelen rendeletben felsoroltakon kívül még szükséges különleges biztonsági követelményekre is ki kell terjedniük.

9. A propán-bután, illetőleg a generátorgázüzemre átalakított gépjárművel a közúti forgalomban csak a kereskedelem- és közlekedésszüneti miniszter által megállapított műszaki feltételek mellett és csak abban az esetben szabad résztvenni, ha a gépjárművet — figyelemmel a lényegesnek minősülő átalakításra — a gépjárműkerületi elsőfokú rendőrhatalóság megvizsgálta, a közúti forgalomban részvételre alkalmasnak találta és részére a forgalmi engedélyt kiadta, illetőleg forgalmi engedéllyel ellátott gépjárművű gázüzemre átalakítása esetén az átalakítást a forgalmi engedélybe bejegyezte.

A hitelszövetkezeti kongresszus és az OKH közgyűlése.

Május 25-én tartották az Országos Központi Hitelszövetkezeti kötelekéhez tartozó szövetkezetek szokásos évi közgyűlésüket, amelyet a központ rendes évi közgyűlése követelt. A zeneművészeti főiskola nagytermében tartott kongresszuson több, mint 1000 vidéki szövetkezeti kiküldött jelent meg, de képviseltette magát jóformán minden gazdasági társadalmi szervezett és agrárszövetkezeti intézmény is. A kormány képviselőjében Radocsay László igazságügyminiszter jelent meg, az OMGE részéről Mutschenbacher Emil dr. felsőházi tag, igazgató vett részt a gyűléseken. Beöthy László v. b. t. t., volt kereskedelmi miniszter akadályoztatása folytán a gyűléseken Bárányos Károly dr. földművelésügyi államtitkár, alelnök elnököl. Megnyitó beszédében kegyelettel emlékezett meg a harcúton hősi halált halt magyar katonákról, akik élükön Horthy István kormányzóhelyettesével, ragyogó példáját adták a magyar vitézségnek. Megemlékezett még a szövetkezeti vezetőségének elhunyt tagjairól, Bernát Istvánról, a magyar szövetkezeti mozgalom zászlótartójáról, Teleki Tibor gróf koronáról és Mikó Gábor igazgatóról. A kegyeletos megemlékezéseket a kongresszus tagjai álva hallgatták végig.

Ezután következtek az előadások. Az első előadást S. Bálint György felsőházi tag, a makói hitelszövetkezet elnöke, „A mezőgazdasági szakcsoportok a hitelszövetkezetekben” címen tartotta.

Rámutatott arra, hogy a gabonaértékesítés megszervezése a hitelszövetkezeti hálózat legelső feladatai közé tartozik. Már Darányi Ignác földművelésügyi minisztersége alatt szükségesnek tartották a hitelszövetkezetek ezirányú tevékenységét, s ezért jelentékeny állami támogatással már az első világháború előtti korszakban hitelszövetkezeti gabonaraktlarak létesültek az egész országban. Ezért alapították a Futurát, a magyar szövetkezeti központok áruforgalmi részvénytársaságát is. A Futura bizományos szervezetének legértékesebb tagjai a falusi hitelszövetkezetek. Több mint száz hitelszövetkezet foglalkozik az időszerű terményértékesítéssel, ezek működése ma már 600 községre terjed ki s az elmúlt évben körülbelül 50 millió pengő értékű terményforgalmat bonyolítottak le.

Ugyancsak a hitelszövetkezetek eredeti feladatai közé tartozik a mezőgazdasági tömegkékek termeléséhez szükséges anyagok és gépek beszerzése is, mert ennek az üzletágnak bevezetésével a hitelszövetkezetek szintén nagy előnyöket nyújtanak a gazdáknak. E közérdekű tevékenységük kifejtésénél a hitelszövetkezetek nem különleges kiváltságokat, hanem csak egyenlő elbánást kérnek, s különösen az a kívánságuk, hogy a kereskedelmi kormány az újabb megkívánt iparigazolványt a gabonaértékesítéssel foglalkozó hitelszövetkezeteknek a jövőben is feltétlenül adja meg. A hitelszövetkezetek nem veszélyeztetik semmilyen vonatkozásban az egyéni kereskedelem érdekeit és miként eddig is, teljes összhangban kívánnak azzal együtt működni.

A nagy érdeklődéssel fogadott előadás után Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója tartotta meg nagyszabású előadását „A békére való átmenet és a hitelszövetkezetek” címen. Minden jel arra mutat — hangsúlyozta Schandl Károly dr. —, hogy a jövő a szövetkezeti eszmének az eddiginél nagyobb szerepet szán a gazdasági életben. A háború után következő időkben rendkívüli feladatok várnak a szövetkezetekre, tehát a békére való átmenetet a magyar szövetkezeteknek is gondosan elő kell készíteni. Megnyugtatóan állapította meg, hogy a hitelszövetkezeti hálózat teljes felkészültséggel vállalkozhatik a háború utáni feladatok megoldására. Az 1942. év végén az OKH kötelekéhez tartozó hitelszövetkezetek száma elérte a másfélezret. A hitelszövetkezetekben tömörült családok száma pedig közel nyolcszáz ezer, ami annál öröndetesebb, mert a békebeli ország szövetkezőinek száma 1914-ben mintegy hatszáz ezer volt. A hitelszövetkezeti hálózat saját tőkéi már 110 millió pengőt tesznek ki s a hitelszövetkezetek kölcsönállománya már elérte a 400 millió pengőt. Nagyon öröndetes az eredmény a takarékbetétgyűjtés terén, amennyiben a köteleki hitelszövetkezetek betétállománya 155 millió pengőre emelkedett s a központtal együtt a hitelszövetkezeti hálózat 225 millió pengő betétet kezel.

A hitelszövetkezetek a takarékoság előmozdítása érdekében igen eredményes munkát végeznek s ennek megkönnyítése érdekében a központ intézkedéseket tett arra vonatkozóan, hogy a hitelszövetkezetek azokat a pénzfelcseségeket, amelyeket kölcsönigénylés hiányában kihelyezni nem tudnak, megfelelően kamatoztathassák. A hitelszövetkezeti hálózat tehát az Országos Központi Hitelszövetkezet gondos irányítása mellett teljes felkészültséggel vállalkozhatik a háború után következő

gazdasági és pénzügyi feladatok megoldására. El kell készülnünk arra, hogy a háború utáni években a tengerentúli országok hatalmas gabonafelcseségeket fogják elárasztani az európai piacokat. A fenyegető gabonaválságtól azonban nem kell megijednünk, mert a háború következtében nemesek Európában, de az egész világon nagymérvű hűshiány uralkodik. Legfontosabb teendőnk tehát állatállományunk mennyiségi és minőségi fejlesztése, s örömmel állapítja meg, hogy a magyar gazdaközönység — megértve az idők szükségleteit — különösen a dunántúli vármegyékben gyarapítja az állatállományt. A hitelszövetkezeti hálózat a földművelésügyi kormánnyal karöltve megfelelő hitelekkel támogatja a tenyészállatok beszerzését és az állatállomány fejlesztését.

Fejlesztőnk kell minőségi tekintetben gabona-termelésünket is a háború után s ennek a belterjes irányú termelésnek legfontosabb finanszírozója a hitelszövetkezetek lesznek.

Általában igaztalan az a vád, amelyet ma egyesek hangoztatnak, hogy tudniillik a szövetkezeti mozgalom a gazdasági alanyokat támadja meg egzisztenciájukban. Ennek éppen az ellenkezője igaz, hiszen a szövetkezetek kezdettől fogva arra törekedtek, hogy minél több egészséges, önálló gazdasági egzisztenciát teremtsenek és a vállalkozói hajlam és lehetőség alátámasztásával minél több család kerüljön ki a proletár sorsból a polgári rétegekbe. Az egészséges és eredményes szociálpolitikát mozdítják elő a hitelszövetkezetek azzáltal, hogy az építkezési anyagokban mutatkozó áruhiány enyhítése céljából különálló szakcsoportokat létesítenek a központ segítségével, s így önálló falusi porták építését teszik lehetővé. A gazdasági vállalkozás és önállósítás másik nagy szövetkezeti sikerét jelenti a földbérlet-szövetkezeti mozgalom öröndetes fejlődése. Az OKH kötelekében már 167 szövetkezeti földbérlet működik s ezekben 17,000 család 75,000 holdon gazdálkodik.

A szövetkezetek igen fontos hivatása, hogy a magyarság mostani sorsdöntő óráiban minden szövetkezeti vezető a helyén legyen, hűséges harcosa legyen az államérdeknek és küzdjön a keresztény erkölcs alapján a korrupción, a fekete üzerek és a háború többi bűnözői ellen. A felszáz ezer hitelszövetkezeti vezető a társasszövetkezetekkel összefogva így megalkothatja a magyar falusi nép sziklaszilárd lelki frontját.

Schandl Károly dr. alelnök-vezérigazgató nagy tüsszal fogadott előadása után, amely mely hatást tett a kongresszus egész közönségére, a felszólalások következtek. A felszólalók: Pap Kálmán, Molnár Lajos, Tuzson János dr., Lendvay Sándor, Kalmár Marián, Bárányos Gyula, egytől-egyik magukévá tették az előadók fejtegetéseit, majd a kongresszus letárgyalta az OKH által kezelt különböző szövetkezeti alapok jelentéseit és megválasztotta a kongresszusi választmány tagjait.

A kongresszus után déli 1/2 órakor Bárányos Károly dr. földművelésügyi államtitkár, az OKH alelnöke megnyitotta az Országos Központi Hitelszövetkezet 43. évi rendes közgyűlését és üdvözölte a megjelent alapító és rendes tagokat. A közgyűlés megtárgyalta az 1942. üzleti év zárszámadásait, határozott az 576,034-38 pengő tüsszal nyereség felosztásáról, majd tudomásul vette, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter az intézet egyik alelnökévé Bárányos Károly dr. földművelésügyi államtitkárt nevezte ki, s újabb három évre a szövetkezeti élet terén érdemeket szerzett egyének köréből Schandl Károly dr. vezérigazgatóval töltötte be az intézet másik alelnöki tüsszességét.

Továbbá tudomásul vette a közgyűlés, hogy a pénzügyminiszter Szász Lajos dr. m. kir. közlektársügyi miniszter lemondása folytán az intézet igazgatósági tagjává nevezte ki Aninger László dr. pénzügyminiszteri osztályfőnököt és a Teleki Tibor gróf elhalálása folytán megüresedett igazgatósági tagsági helyre Kluen-Héderváry Károly grófot, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökét választották.

A közgyűlés az elnök zárószavaival ért véget. (es. 6.)

A Dohánytermelők Országos Szövetségének első igazgatóválasztmányi gyűlése.

Május 26-án tartotta a nemrég megalakult Dohánytermelők Országos Szövetsége Bethlen Pál gróf dr. elnökle alatt a termelők nagy érdeklődésével kísért első igazgatóválasztmányi gyűlést. A gyűlésen a földművelésügyi miniszter képviselőjében vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla dr. miniszteri osztályfőnök és Kristály Aladár dr. miniszteri osztálytanácsos, a pénzügyminiszter, illetve a Dohányjövődéki Központ képviselőjében Susits Miklós dr. és Csipka Pál dr. miniszteri tanácsosok, Fluck Jenő dr. pénzügyi főtanácsos, míg a szövetség elnöksége részéről Fabricius Endre ügyvezető

A hirdetés a legjobb befektetés

emlékezett meg a szövetség eredményes munkásságáról, majd foglalkozott azokkal a korszerű állattenyésztési célkitűzésekkel, amelyek a továbbfejlődést biztosítják. *Rupprecht* Antal felsőházi tag, a Sopronvármegyei Állattenyésztő Egyesület ügyvezető-alelnöke *Albrecht* királyi herceget, *Vuchetich* György mezőgazdasági kamarai igazgatót pedig *Battha* Pál miniszteri tanácsost üdvözölte, méltatva a hazai állattenyésztés érdekében kifejtett nagyjelentőségű tevékenységüket.

Kerek József dr. gazdasági felügyelő, szövetségi igazgató a szövetség működését, a költségvetést és a zárszámadásokat ismertette. Ezután *Albrecht* királyi herceg tenyésztési vándordíjának ünnepélyes átadására került a sor. A vándordíjat ez évben *Sigray* Béla dr. dunapenteleai földbirtokos nyerte el. A szövetség tejeselési és tenyésztési versenye keretében ugyancsak több érdemes tenyésztő nyert értékes díjtárgyat, illetve oklevelet.

A szövetség évi jelentését több, mint 100 oldalas könyv alakjában adta ki, amely értékes tájékoztatást nyújt ennek az állattenyésztő szervezetnek — amely a hazai szarvasmarhatenyésztés legértékesebb tájait öleli fel — a nagyjelentőségű és eredményes működéséről.

Az 1941/42. évben a szövetség területén kerekén 17.000 uradalmi és 9000 népies tehen állott ellenőrzés alatt. A 11.179 uradalmi éves tehen tejhozama 2931 kg volt, 1081 kg tejszírral, ami 168, illetve 58 kg-mal alacsonyabb az előző évi termelési eredményeknél. A népies tehenészetek 4562 éves tehenének átlagos tejeslése 2363 kg volt, 885 kg tejszírral, ami 44, illetve 11 kg-mal kisebb, mint az előző évi eredmény. Így tehát a takarmányozási és egyéb viszonyok romlása ellenére a tejtermelés nem csökkent számottevő módon. A szövetség területéről az említett esztendőben 2260 tenyészállatot adtak el, ezekből az eladott 719 uradalmi bika átlagára 2463, a népies tenyésztekből származó 897 bika átlagára pedig 2077 pengő volt. Ugyanez idő alatt a szövetség területéről 32.000 vágóállatot adtak el. A törzskönyvi bírálatok során 6725 tehen került az országos törzskönyvbe. A II/66. ezenkívül 389 bika a II/12 átlagos osztályzattal. Az évi jelentés részletes tájékoztatást nyújt a szövetség sokoldalú tevékenységéről és az ellenőrzött népies és uradalmi tenyésztekre vonatkozó termelési és tenyésztési adatokról is.

Címadoományozás. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Plotényi* Vilmosnak, a Kárpátaljai Mezőgazdasági Kamara elnökének és *Sarvay* Elek dr. országgyűlési képviselő, földbirtokosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a m. kir. gazdasági főtanácsosi címet, továbbá *Nagymáté* Bálint gazdasági tanácsost, a hazai mezőgazdaság fejlesztése terén szerzett érdemei elismeréséül a m. kir. gazdasági tanácsosi címet adományozta.

Kinevezés. A m. kir. földművelésügyi miniszter a gumipityang gyökér- és magtermésének mezőgazdasági üzemekben feltérképezésére való feldolgozására vonatkozó munkálatok irányítására *Sólyom-Barna* Zoltán dr. kormányfőtanácsost, egyetemi magántanárt az egész ország területére kiterjedő hatáskörrel miniszteri biztosul nevezte ki.

Külföldi kitüntetések. A kormányzó a külügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök előterjesztésére megengedte, hogy *Mudrony* Ferenc dr. miniszteri tanácsos a bolgár Polgári Érdemrend nagy tisztjéért, *Teleki* István gróf m. kir. kereskedelmi főtanácsos, a Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezetének alelnök-vezérigazgatója a bolgár Polgári Érdemrend II. osztályát, az Országos Központi Hitelszövetkezet helyettes vezérigazgatója a bolgár Polgári Érdemrend középkeresztjéért, *Hj. Schandl* Károly dr., az Országos Központi Hitelszövetkezet ügyésze a bolgár Szent Sándor-rend tisztikeresztjéért, *Esterházy* Kázmér gróf, az Országos Központi Hitelszövetkezet osztályfőnöke a bolgár Polgári Érdemrend középkeresztjéért, továbbá *Mayer* János m. kir. titkos tanácsos, ny. földművelésügyi miniszter az I. osztályú bolgár Érdemrendet, vitéz *Darányi* Béla dr. miniszteri tanácsos, a Futura R.-T. alelnök-vezérigazgatója a bolgár Nemzeti Polgári Érdemrend nagy tisztjéért, *Fórián-Szabó* László dr. miniszteri titkár a német Sasrend II. osztályát, *Pilissy* Emil dr. miniszteri titkár a bolgár Szent Sándor-rend tisztjéért, *Teleki* Andor gróf, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal elnöke az olasz Római Sasrend nagy tisztjéért, *Demel* Aladár dr. m. kir. kincstári főtanácsos, az Országos Földhitelezési vezérigazgató-helyettese a bolgár Szent Sándor-rend parancsnoki keresztjéért, *Ebner* Jenő dr., a Magyar Állat és Állati Termékek Kiviteléi Szövetkezet igazgatója a bolgár Szent Sándor-rend IV.

osztályú keresztjéért, *Kéler* György dr., a Hangya szövetkezet igazgatója a bolgár Szent Sándor-rend IV. osztályát, *Vásárhelyi* L. Jenő, a M. Kir. Külkereskedelmi Hivatal volt igazgatója az olasz Koronarend lovagkeresztjéért elfogadják és viselik.

Halálozás. *Szandtner* Ágostné, szül. felsődriethomai *Pettkő* Irén, néhai *Szandtner* Ágost földbirtokos özvegye, 94 éves korában Pozsonyban elhunyt. Május 26-án temették el nagy részvét mellett a pozsonymegyei Bazinban. Az elhunytban vitéz felsődriethomai *Pettkő-Szandtner* Tibor országos lötenyésztési főigazgató édesanyját gyászolja.

Dégen Árpád dr. emlékezete. A Magyar Tudományos Akadémia május 21-én *József* kir. herceg dr. elnöklésével ülést tartott, amelyen *Jávorka* Sándor olvasta fel *Dégen* Árpádról, az Akadémia volt rendes tagjáról szóló megemlékezését. *Dégen* Árpád, az OMGE tiszteleti tagja négy évtizeden át szolgálta nagy tudásával a hazai mezőgazdaság ügyeit és csaknem három évtizeden át vett tevékeny részt az OMGE belső életében, mint az OMGE igazgatóválasztmányi, majd tiszteletbeli tagja és mint a „Köztelek” lap rovatvezetője. Hazai mezőgazdasági kísérletgyűjtemény legkiválóbb szakférfa volt, aki széleskörű tudásával a külföld előtt is elismert szerzett a mezőgazdasági vonatkozású tudományos munkának.

Változás az Állategészségügyi Intézet vezetésében. A magyar gazdaközönség 15 esztendővel ezelőtt őszinte örömmel fogadta a földművelésügyi miniszternek azt az elhatározását, hogy a magyar állategészségügyi igazgatás munkája eredményességének fokozása érdekében az ezzel kapcsolatos tudományos kutatások és vizsgálatok előmozdítása érdekében országos állategészségügyi intézetet létesít. Az érdekeltek örömet és várakozást okoztak az a körülmény, hogy az intézet vezetésével az annak életrehívása és megalkotása körül nagy odaadással és egyszerűsrettel buzgólkodó *Manninger* Rezső dr.-t, az akkori állatorvosi főiskola járványtani tanszékének tanárát bízták meg, aki, mint a fertőző állatbetegségek egyik legkiválóbb ismerője, ettől kezdve nagy szaktudásával közvetlenül szolgálhatta az állategészségügyi igazgatás érdekeit. Vezetése mellett az intézetben az állategészségügyi igazgatással kapcsolatos számtalan szakszerű vizsgálat és véleményadás lebonyolítása mellett állandóan elmélyülő tudományos kutató tevékenység kezdődött, amely elsősorban a fertőző állatbetegségek elleni védekezés minél biztosabb alapokra helyezésére irányult. E tevékenység eredményeiről *Manninger* igazgató és munkatársai időnként előadásokban és a szakajtó útján tájékoztatták az érdekelteket állatorvosi kart és a gazdaközönséget, hogy ezáltal a tudományos megállapítások a gyakorlatban is érvényesülhessenek. E szakmunkáknak egy része külföldi folyóiratokban is napvilágot látott és ezáltal az intézet hírnevét nemzetközi viszonylatban is öregbítette. Az intézet sokirányú tevékenysége szorosán egybeforrt *Manninger* Rezső igazgató személyével, kiűnő szervező- és irányítóképességével. Munkája jelentőségét növelte az a körülmény, hogy a tudományos megállapítások tanulságait igyekezett mindig a gyakorlati élet javára hasznosítani. Eppen ezért őszinte sajnálattal értesülünk most arról, hogy a földművelésügyi miniszter *Manninger* Rezsőt az állategészségügyi intézet igazgatói teendőinek ellátása alól saját kérelmére felmentette. *Manninger* professzort e kérelmének előterjesztésére az a körülmény készítette, hogy az intézet adminisztrációja és a vizsgálatok nagyarányú és állandó fokozódása olyan terhet rótt rá, amely egyetemi tanári feladatainak és tudományos kutató, tevékenységének maradéktalan ellátását már-már lehetetlenné tette. Bármily fájdalmasan érinti is tehát a gazdaközönséget az a hír, hogy *Manninger* professzor távozik az állategészségügyi igazgatás egyik legfontosabb őrhelyéről, viszont kárpótol érte az a tudat, hogy nagy tehetségével és tudásával továbbra is az állategészségügynek gazdasági szempontból legfontosabb kérdéseivel foglalkozni és kilitásba helyezte azt, hogy a jövőben kutatásai eredményeivel és szaktanácsaival meg foglalkozni kívánja szolgálja a magyar állattenyésztés nagyjelentőségű érdekeit. Őszinte örömmel értesülünk arról, hogy a földművelésügyi miniszter *Manninger* Rezsőnek az intézet vezetésétől történt megváltása alkalmából, az annak megszervezése és fejlesztése körül teljesített, valamint igazgatói minőségben kifejtett buzgó és eredményes működéséért elismerését fejezte ki. A miniszter egyidejűen az intézet igazgatói teendőivel *Marcis* Árpád dr. m. kir. állategészségügyi főtanácsost, egyetemi m.-tanárt bízta meg, aki az intézet keretében már hosszú ideje együttműködött az eddigi igazgatóval és széleskörű tudásával, valamint lelkiismeretességével a tudományos körök és az igazgatási tényezők elismerését szerezte meg. Bizunk benne, hogy *Marcis* Árpád vezetésével az intézet tovább folytatja azt a magas színvonalú és nagyjelentőségű munkásságot, amelyet az elmúlt másfél évtizeden át végzett.

A mezőgazdaságfejlesztés időszerű kérdéseit tárgyalta az Országos Mezőgazdasági Tanács. Az Országos Mezőgazdasági Tanács május 19-én *Khuen-Héderváry* Károly gróf elnöklésével tartott gyűlésén a földművelésügyi minisztert *Bárczay* János dr. államtitkár képviselte. Megjelentek a gyűlésen *Báranyos* Károly dr. és *Konkoly* Thege Sándor dr. államtitkárok, továbbá a pénzügyminiszter képviselőjében *Szilágyi* Ernő dr. államtitkár, az igazságügyminiszter képviselőjében *Tunyoghy* Szűcs Kálmán dr. kúriai bírósági elnök. A tanácsnak csaknem teljes számban megjelent rendes tagjain kívül résztvettek a gyűlésen a mezőgazdasági főiskolák és gazdasági akadémiák, valamint a mezőgazdasági tudományos és kísérleti intézmények kiküldöttei is. A tanács tárgyalta az 1942. évi azonnali mezőgazdaságfejlesztési munkaterv végrehajtásának eredményeit, továbbá az 1943. évi mezőgazdaságfejlesztési munkatervet, valamint az 1944. évi mezőgazdaságfejlesztési munkaterv irányelveit. Foglalkozott a tanács a mezőgazdasági ingatlanelaprozódás megakadályozásának kérdésével is. A tanács a felmerült kérdéseket behatóan megvitatta. Az egyes kérdésekhez *Halács* Ágoston dr. országos mezőgazdasági kamarai igazgató, *Teleki* Béla gróf, az EMGE elnöke, *Ihrig* Károly dr. egyetemi ny. r. tanár, *Jankovich-Bésán* József gróf földbirtokos, *Reichenbach* Béla dr. egyetemi ny. r. tanár, *Hagyó Kovács* Gyula jószágkormányzó, *Czermann* Antal országgyűlési képviselő, *Farkas* Árpád gazdasági akadémiai tanár és *Mulschenbacher* Emil dr., az OMGE ügyvezető-igazgatója szölt hozzá. A felszólalásokra *Bárczay* János államtitkár válaszolt.

A mezőgazdasági tudomány a háborús közelítés szolgálatában címen a Mezőgazdasági Múzeumban kiállítás nyílt meg, amelyet az Országos M. Kir. Chemiai Intézet és Központi Vegykísérleti Állomás hatvanéves tennálása alkalmával szervezett. A kiállítást a megnyitás előtt bemutatták a sajtó képviselőinek. A bemutatón *Kovrig* János dr. miniszteri osztálytanácsos vázolta a kiállítás jelentőségét, majd *Grenczer* Béla kísérleti főigazgató utalt a kísérleti intézmények munkásságának jelentőségére, *Budics* József dr., a mezőgazdasági múzeum igazgatója pedig a múzeum újabb szerzeményeit mutatta be. A kiállítás anyaga elsősorban a háborús közelítés kísérleti vonatkozásaival foglalkozik, többek között bemutatja, hogy miképpen sikerült a felmerülő nehézségeket leküzdeni, a hiányokat pótolni, a meglévő nyersanyagokat gazdaságosabban kihasználni, a veszteségeket elhárítani, új anyagokat a közelítés szolgálatába állítani és egyes nyersanyagokat az eddigieknél nagyobb mértékben hasznosítani. A kiállítási anyag egyik csoportja azt mutatja be, hogy milyen sok érték esik ki a termelésből, pusztul el a közelítés kárára nemcsak a szakismeret hiánya, hanem igen gyakran a kötelességtudás, a lelkiismeretesség és előrelátás hiányából is. Érdekes tájékoztatást ad a kiállítás a vitaminok jelentőségéről és arról a változástól is, amit a háborús körülmények a békebeli viszonyokhoz képest a kenyér minőségében kiváltak. Különösebb érdeklődésre tarthat számot a kiállításnak „Küzdelem az élelmiszer romlása ellen” tárgyköréből bemutatott része, ahol tanulságos tájékoztatást kap a látogató az élelmiszer romlásának okairól, az azt előidéző tényezőkről, egyúttal azonban értékes útmutatást nyer a minőségcsökkenés, a különböző jellegű romlás gyakorlati elhárításának és általában az élelmiszer szakszerű eltarthatóságának, csomagolásának módjairól. Felőleli a kiállítás a háborús takarmányozás időszerű kérdéseit, nemkülönben a háborús közelítés szolgálatában az olajos- és a rostonövények, valamint a szója, továbbá a háborús növényvédőszer nagy jelentőségét. Az édes cirok és a magyar rizs mellett mint növényújdonzságot bemutatják a szíriai selyemkórót. Ez a növény többféleféleképpen hasznosítható és fonásra és gyapotosításra alkalmas hánestrostokat ad, levele és szára kaucsukot tartalmaz, jó mézelő-növény és buccás futóhomokon is jól telepíthető. A kiállítást szervező Országos M. Kir. Chemiai Intézet és Központi Vegykísérleti Állomás 60 éves fennállása alkalmából emlékeztet az az intézet rövid történetéről és azokról az államfértiakról meg tudósokról, akik az intézet alapításában, megszerzésében és fejlesztésében maradó érdemeket szereztek. Jelen szervezetében és címében 50 éves múltjáról emlékező Székesfővárosi Vegyészeti Intézet a fővárosban forgalomba kerülő élelmiszerek ellenőrzése során szerzett tapasztalatok alapján az élelmiszerhamisítás elleni küzdelem érdekesebb eseteiről és leküzdésének eredményeiről nyújt tájékoztatást. A kiállítás, tanulságos anyaga mellett, kísérleti intézményeink nagy felkészültségét igazolja és azt is bizonyítja, hogy ezek az intézményeink a mezőgazdasági tudományok művelése és fejlesztése terén több vonatkozásban a nyugati államokat is megelőző multra tekinthetnek vissza. A kiállítást május 26-án *Bánffy* Dániel báró földművelésügyi miniszter meghívására ünnepélyes keretek között bemutatták a törvényhozás földművelésügyi bizottsági tagjainak és a MEP tagjainak. A látogatókat,

elükön József főherceggel a földművelésügyi miniszter, az államtitkárok és a minisztérium vezető tisztviselői fogadták. A nagyszámban megjelent látogatókat *Badies* József, a múzeum igazgatója üdvözölte, majd *Grenczer* Béla kísérletügyi főigazgató mutatta be a kiállítást. A kiállítás megtekintése után a meghívottak a budapesti kísérletügyi intézeteket látogatták meg és a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a földművelésügyi kormányzat kísérletügyi intézményeinek munkásságáról.

A növényntani és növénynevelési tanfolyam megnyitása. A m. kir. földművelésügyi miniszter a növénytermesztési szakszolgálatot ellátó gazdasági felügyelők részére továbbképző tanfolyam tartását rendelte el. A tanfolyam második részét, a növényntani és növénynevelési tanfolyamot május 24-én ünnepélyes keretek között nyitották meg a Műegyetem mezőgazdasági osztályának Mezőgazdasági Növényntani Intézetében. A tanfolyam megnyitását megjelentek *Konkoly Thege* Sándor dr. földművelésügyi államtitkár, vitéz *Riesóy-Uhlarik* Béla dr. miniszteri osztályfőnök, *Szabó* Zoltán dr. egyetemi tanár, *Kristály* Aladár dr. miniszteri osztálytanácsos, *Oláh* László dr. egyetemi ny. rk. tanár, a Mezőgazdasági Növényntani Intézet igazgatója, *Surányi* János dr. egyetemi tanár és a felkért illusztris előadók közül számosan. *Konkoly Thege* Sándor dr. államtitkár megnyitó beszédében rámutatott a szaktudás és a szervezés fontosságára, ami nélkül irányított gazdálkodás el sem képzelhető. Utalt a tanfolyam jelentőségére, amely a növénytermesztési szakszolgálatot ellátó felügyelők szaktudásának bővítésével és a tudomány újabb eredményeinek közlésével is ezt a célt szolgálja. Az államtitkár ezek után megköszönte az ügyosztálynak a tanfolyam gondolatának felvetését és a tanfolyam szakszerű megszervezését, majd hangsúlyozta, hogy a tanfolyamon résztvevő gazdasági felügyelők az itt tanultak hasznosításával hálálhatják meg legjobban a miniszter gondoskodását. Végezetül köszönetet mondott az előadókknak, a tanfolyamot vezető *Oláh* László dr. egyetemi ny. rk. tanárnak és a rendezőknek ügybuzgó fáradozásukért. A tanfolyamon 35 gazdasági felügyelő (növénytermelési körzeti és vármegyei előadó) vesz részt. A tanfolyam előadói a következők: *Szabó* Zoltán dr. egyetemi ny. r. tanár (gazdasági növényrendszertan), *Oláh* László dr. egyetemi ny. rk. tanár (örökéletan, növényneveléstan), *Doby* Géza dr. egyetemi ny. r. tanár (a növények táplálékanyagfelvétele), *Surányi* János dr. egyetemi ny. r. tanár (növénytermesztés tanfolyamjának eredményei), *Rapaics* Raymund ny. akad. tanár (növényföldrajz), *Sárkány* Sándor dr. egyetemi magántanár (sejttan, szövettan), *Boros* Ádám dr. egyetemi magántanár (gyomnövények, növényhatározás), *Villax* Ödön dr. kísérletügyi igazgató (fajtatörzskönyvelés), *Köpeczi-Nagy* Zoltán dr. főmeteorológus (fenológia), *Komlóssy* György dr. kísérletügyi főadjunktus (virágatlanok rendszere, immunizáción), *Mándy* György dr. egyetemi adjunktus (alaktan, fajtatán), *Frenyó* Vilmos egyetemi tanársegéd (élettan), *Buchinger* Mária dr. egyetemi tanársegéd (növények bemutatása).

A Német-Magyar Kereskedelmi Kamara XXIII. évi közgyűlése. A Német-Magyar Kereskedelmi Kamara XXIII. évi közgyűlést f. hó 21-én tartotta *Mecser* Endre elnöke alatt a Német Tudományos Intézet helyiségeiben. Az elnök megnyitójában hangsúlyozta, hogy a kamara munkássága nagymértékben hozzájárult a Németország és Magyarország közötti gazdasági viszony elmélyítéséhez és az árucserforgalom fejlesztéséhez. A választások mezejénél a kamara ügyvezetője *Bethusy-Huc* Pál Helmut gróf terjesztette elő jelentését és beszámolt a kamara taglétszámának emelkedéséről, majd köszönetét fejezte ki mindazoknak a hatóságoknak és szervezeteknek, amelyek a kamara munkáját jóakarattal támogatták. Ezután *Erdmann* Gerhard dr., a német birodalmi gazdasági kamara ügyvezetője tartott előadást a német gazdasági önkormányzat szervezetéről és feladatairól, melyet a közgyűlés nagy érdeklődéssel és tetszéssel fogadott.

A mezőgazdasági szárítóüzemek tömörülése. Az utóbbi időben erőteljes lendületet vett a különböző zöldség és főzelék, valamint gyümölcsfélék szárítás újáni konzerválása. Számos ilyen üzem létesült, kifejezett mezőgazdasági iparként gazdavállalkozásban is, amelyek tevékenysége a mezőgazdaság iparosításának jegyében folyik. Ezek a gazdavállalkozások legutóbb *Dessowjy* Tivadar gróf elnökelete alatt megalakították a „Mezőgazdasági Gyümölcsfeldolgozók és Szárítók Szövetségét” abból a célból, hogy a tömörülés révén közös érdekeiket szervezetteren és intézményesen biztosíthassák. A szövetség agilis elnökének vezetése és a M. Kir. Erjedéstanai és M. Kir. Ipari Kísérleti Intézet irányítása és ellenőrzése mellett arra törekszik, hogy a legjobb minőségű áru előállítását biztosítsa, a szárazfőzelékek és gyümölcsök külföldi és belföldi értékesítését előmozdítsa s általában a mezőgazdasági konzervipar pozícióját megerősítse. Reméljük, hogy

ez a gazdaszervezkedés a földművelésügyi minisztérium hathatós támogatásával a mezőgazdasági üzemek iparosításának ezt az ágazatát szép sikerrel fogja kifejleszteni.

A Juhtenyésztők Országos Egyesületének most tartott évi közgyűlésén *Schandl* József dr. ügyvezető-elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Wellmann* Oszkár dr. egyetemi tanárnak, az Országos Törzskönyvelő Bizottság elnökének elhunytáról, méltatva a magyar állattenyésztés tanfőmesterének kimagasló érdemeit. Majd beszámolt az elmúlt esztendői törzskönyvelési tevékenységről, amelyek során 7700 fűsűmerinó, 700 húsmérinó, 350 cigája, több mint 100 keletfriz, ile de france és württembergi fajtajú anyajuh állott teljesítményellenőrzés alatt. Beszámolt ezután az elért teljesítményekről, amelyek szerint a takarmányozási nehézségek ellenére egyes tenyészetekben ez évben is igen jók a teljesítmények. Hangsúlyozta, hogy a merinófajtajú juhok teljesítményének fokozása érdekében szükséges a tejelő merinótörzsek különválasztása, illetve az, hogy a jövőben külön törzskönyvi csoportban szerepeljenek és külön bíraltassanak. A közgyűlés a kérdést részletes meg tárgyalás céljából az Országos Törzskönyvelő Bizottság juhászati albizottságához utalta. A közgyűlés ezután az egyesület ügyvezető-igazgatójává *Czuppon* László m. kir. gazdasági felügyelőt választotta, aki már hosszabb idő óta a tagok teljes megelégedésére nagy ügyszerelettel végzi az egyesület adminisztrációját. Az OMGE és az Országos Törzskönyvelő Bizottság képviselőiben *Horn* Artúr dr. titkár üdvözölte az egyesületet, majd méltatta *Schandl* József dr. ügyvezető-elnöknek a hazai juhtörzskönyvelési rendszer kiépítése terén kifejtett nagyértékű munkáját. Ennek a munkának tulajdonítható többek között az, hogy hazánkban a juhtörzskönyvelés és különösen a teljesítményellenőrzés világviszonylatban is mintaszerű pontossággal és szakszerűséggel történik és hogy a juhászban a törzskönyvelés során a legnagyobb mértékben érvényesülnek a gazdaságosság irányelvei. A napirendi tárgyakhoz hozzászóltak *Polgár* József, *Nicsolics* György földbirtokosok, *Herodek* Sándor dr., az OMGE főtitkára és *Guoth* Ernő dr. kamarai főtitkár.

A tabi járási mezőgazdasági bizottság állásfoglalása a terményárak arányosítása érdekében. A tabi járás mezőgazdasági bizottsága most tartotta 40. közgyűlést vitéz *Hertelendy* Miklós m. kir. gazdasági főtanácsos, országgyűlési képviselő, földbirtokos elnöklésével, aki immár 20 éve áll a bizottság élén, mint annak elnöke és kiváló tudással és rátermettséggel vezeti a bizottság működését. A majdnem teljes számban összegyűlt bizottsági tagok alaposan megvitatták az időszerű gazdakérdéseket és megnyugodva vették tudomásul az orvoslásra vonatkozó elnöki választ. Távirati kéréssel fordult a bizottság *Reményi-Schneller* Lajos dr. csúcsminiszterhez a terményárak, főként a búza árának az ipari cikkek árához való arányosítása végett. Foglalkozott a bizottság a mezőgazdasági alkalmazottak betegségi biztosításának ügyével és annak megvalósítását javasolta az OMBI keretén belül. A terménybeszolgáltatási rendelet megvitatása után magáévá tette a bizottság az Alsódnántúli Mezőgazdasági Kamara felterjesztését. A körtelességteljesítés tudatában, reménykedve egy jó termésben, bízza az isteni gondviselésben és minden gazda megfeszített munkateljesítményében, a magyar Hiszkegy elmondásával bizakodó hangulatban fejeződött be a gyűlés.

Vemhes üsző és üszőborjú kiosztási akció. A földművelésügyi minisztérium az elmúlt években lebonyolított vemhes üsző és üszőborjú kiosztás kedvező eredményeire való tekintettel ez évben is elhatározta ezeknek az akcióknak széleskörű folytatását, így a vemhes üszőakció keretében mintegy 3000 darab telivér szimmentáli, szimmentáli, magyartarka és borzderes fajtajú, két évesnél nem fiatalabb és három évesnél nem idősebb, legalább 500 kg (borzderesnél legalább 400 kg) súlyú és legalább 6 hónapos vemhes üsző kerülhet kiosztásra. A vemhes üsző kiosztási akció kiterjed a szarvasmarhatenyésztés terén különösen elmaradt országrészekre, így az Alföldre, a Tiszántúlra, a Felvidékre, a Kárpátaljára, továbbá a visszacsatolt délvideki, keleti és erdélyi országrészekre. A kedvezményes kiosztásban elsősorban a 100 kat. holdnál kisebb szántóföldi területen gazdálkodó kiscsászák részesíthetők. A megállapított kiosztási keret 20%-ának mértékéig kiosztásban részesíthetők az 500 kat. holdat meg nem haladó területen gazdálkodó középbirtokosok. Egy-egy tenyésztő részére az akció keretében általában egy darab, kivételes esetekben kisbirtokosoknak legfeljebb kettő, középbirtokosoknak legfeljebb öt darab vemhes üsző ösztáható ki. A nagyobb községekben 15-20 darabnál, kisebb községekben 10-15 darabnál kevesebb tenyészállatot kiosztani nem lehet. A miniszteri hozzájárulás a vételár 30%-ig terjedő árkedvezmény, amelynek összege a vemhes üszőknél az 500— pengőt nem haladhatja meg. Ugyancsak

folytatni kívánja a földművelésügyi minisztérium ez évben az üszőborjú kiosztási akciót, amelynek keretében mintegy 15.000 darab telivér szimmentáli, magyartarka és borzderes fajtajú, legalább 200 kg súlyú, 3 hónaposnál idősebb választott és 20 hónaposnál fiatalabb növendék üsző kerül kiosztásra. A kiosztásnál előnyben részesítendő a nagycsaládú kiscsászák és feltétlenül mellőzendők az ügyvezető „egykes” községek. Az üszőborjúk vételárából a vételár 33%-ig terjedő árkedvezmény nyújtását engedélyezi a minisztérium. Az akciókat a földművelésügyi minisztérium felügyelete, irányítása és ellenőrzése mellett a Szarvasmarhatenyésztő Szervezetek Országos Szövetsége bonyolítja le, az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőség, az állattenyésztő szövetség és a vármegyei állattenyésztő egyesület támogatásával.

Miniszteri rendelet a törzskönyvelésből való kizárásra és az állattenyésztési ellenőri tevékenység szabályozására vonatkozóan. A földművelésügyi minisztérium a közelmúltban adott ki néhány, a szervezett állattenyésztési munka szempontjából jelentőségteljes rendeletet. Így az egyik a megkívánt haladást nem mutató tenyészeteknek a területi ellenőrzésből és a törzskönyvelésből való kizárására vonatkozik. Ezt a rendeletet a haladás útján álló állattenyésztő gazdatiszadsalom teljes megértésével fogadja, mert az a célja, hogy a törzskönyvelés hírnevét veszélyeztető tenyésztőket a szervezett tenyésztő munkából kizárja, mentesítve azokat a törzskönyvelt állatállomány birtokosainak kötelezettségeitől, de egyben előnyeitől is. Ennek érdekében a rendelet felhívja az állattenyésztő szövetségeket, hogy mindenkor tegyék beható vizsgálat és mérlegelés tárgyává, hogy az egyes tenyészetek (uradalmi vagy népies) a jelenleg adódó takarmányozási lehetőségek és egyéb rendkívüli viszonyok és körülmények szemellett tartásával bizonyos fokú megkívánható fejlődést érjenek el a tejtermelés, takarmánytermesztés, a takarmányozás, az állatok felnevelése és általában a tenyésztési színvonal emelése tekintetében. Szabályozta továbbá a földművelésügyi miniszter az állattenyésztési ellenőri személyzet javadalmazását, az ellenőrök elszármódását, valamint felhívta a középfokú gazdasági tanintézeteket, szakiskolákat, téli gazdasági iskolákat és a vitézi rend gazdaképző iskoláinak igazgatóit, hogy a jó tanulmányi eredményt elért tanulók figyelmét az állattenyésztési ellenőri pályára hívják fel.

Tájékoztató az ipari abraktakarmány-szétosztásról. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatósága megküldötte egyesületünknek a szövetkezet abraktakarmány osztályának az 1942-43. gazdasági évre vonatkozó tájékoztatóját, amely képet nyújt a rendkívül nehéz ellátási viszonyok között végzett sikeres munkájáról és okszerű gazdálkodásáról. Az adatok közül figyelmet érdemel, hogy 1943 május 1-én mindössze 134 vagon olyan korpakiutalás volt folyamatban, amelyek ellenértékét a gazdák már kifizették. Figyelembe véve az általánosan nagymennyiségű korpakiutalást és az állomány korpatermelés havonként körülbelül egyenlő, úgy a még függőben lévő szállítási kötelezettség csekélynek tekinthető, amely alighanem csupán a legutolsó fizetésekben eredően vált esedékessé. A korpaszállítás okszerű beosztásánál még kedvezőbb képet ad az olajipari abraktakarmányok kiutalása, amely nyíltan ugyancsak 1943 május 1-én nem volt egyetlenegy olyan hátralékos kiutalatlan olajipari abraktakarmánytétel sem, amelyre a gazdától az ellenérték már befolyt. Ez a gyors lebonyolított tevékenység annál inkább méltánylandó, mert a szövetkezet által forgalombahozott 2735 vagon olajipari abraktakarmányok a belföldi gyártású áru százalékokban kifejezve csak lényegtelen kis mennyisége, így tehát sikerült a mutatkozó igen nagy szükségletet a nemzetközi viszonyokból eredő rendkívüli nehézségek ellenére behozattal fedezni. Az előző gazdasági év megegyező időszakában forgalmazott örlemény-mennyiséggel szemben a folyó gazdasági évben lényeges hiány mutatkozik annak következtében, hogy az 1942 november 21-én kelt rendelettel a búza kiérési arányát 90, a rozstét pedig 85%-ra emelték fel, aminek következtében természetesen lényegesen kevesebb lett a malomipari abrakörlemény. A szövetkezet abraktakarmány-osztálya a nehéz viszonyok között végzett és az érdekelt tényezők által elismert sikeres munkájával kellő bizonyosságot adott kereskedelmi rátermettségéről.

A vetések állása. A m. kir. földművelésügyi minisztériumnak a május 18-i állapotot feltűntető vetésjelentése szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés óta eltelt két héten sokkal kevesebb eső esett, mint amennyire a csapadékban szegény tél és a rendellenesen száraz tavaszi hónapok után a növényzetnek szüksége lett volna. Az időszak első hetének hűvös és esős, második hetének meleg, száraz és szeles időjárása a vetések fejlődésének némileg kedvezett ugyan, de a vetésekben lényeges javulást nem hozott. A nappali felmelegedés az első

néhány napon az átlagosnál gyengébb, azután az átlagnak nagyjában megfelelő volt. Talajmenti fagy (egy-két fok) az ország északnyugati, nyugati, továbbá a Tiszántúl egyes pontjain fordult elő. Az időszak 14 napjából csak 2 napon volt országos eső, de ez sem volt elegendő. 5 napon át az ország szántóterületének kb. egyharmad része kapott kevés esőt, 7 napon pedig csak olyan kevés helyen volt eső, hogy ez a 7 nap száraz jellegűnek mondható. E kéthetes időszak csapadékátalaga a Dunántúl keleti és déli részén, a Nagy- és Kisalföldön, a Tiszántúl délnyugati és déli részén és a legtöbb erdélyi vármegyében átlagosan 20—30 mm között volt. Egyéb területeken ennél kevesebb volt a csapadék. Az esőzések jelentékeny része zivataros jellegű volt. Az őszi repcevetések általában ritkák és alacsonyok. Részben elvirágoztak, részben még virágoznak. Magkötésük hiányos és a becők kicsinyek. Repceből ezidőszertől általában gyenge termés várható. A búzavetések ott, ahol elegendő esőt kaptak, kissé javultak ugyan, de további fejlődésükhöz sürgetően bőséges csapadatokra és melegebb időjárásra lenne szükségük. A korai vetések általában jobbakká a későieknél. Legtöbb vidéken hasban vannak, sőt az Alföldön, a déli részeken és a melegebb fekvésekben a korai vetések már kalásznak. A rozsvetések a száraz, szeles időjárás miatt alacsony szárúak maradtak és általában ritkák. Fejlődésükre későn járt az eső. Elvértve már virágzásban vannak. Az őszi árpavetések néhány megyében elég jól fejlődtek, de igen sok helyen alacsony szárúak és ritkák. Legtöbb helyen szárazban vannak, néhol már kikálászoltak. A tavaszi árpavetések a szárazság hatására hiányosan és egyenetlenül keltek, az utóbbi kevés csapadék fejlődésükre kedvezően hatott, de bőséges csapadékot és meleg időt kívánnak. Sok helyen szárazba indultak. A zab vetését mindenhol befejezték. Helyenkint egyenetlenül kelt, de a meleg esőre fejlődésnek indult. A korai vetésük elég jól fejlődtek, bokrosodásuk is kielégítő. A kukorica vetését a legtöbb vidéken befejezték. A korai vetések jól és egyenetlenül keltek, sok helyen kapálják. A késői vetések a szárazság miatt gyengén és egyenetlenül keltek. További fejlődésükhöz meleg időjárásra és bőséges, csendes esőre lenne szükség. A burgonya ültetése mindenütt befejeződött. Az ország legnagyobb részében jól kelt és jól fejlődött. A korai burgonya helyenkint már virágzik, kapálása folyik. A cukorrépa- és a takarmányrépavetésekben a szárazság következtében fellépett repabogár és bolhakarók terjedését az esőzések megállították. A kártételek miatt kiszántott területek újravetése folyamatban van, sőt a legtöbb helyen már befejeződött. A korábbi pótlások már ki is kelettek. A vetéseket egyelik és sarabolják. A további fejlődésükhöz kiadós, meleg esőre van szükség. A kerti vetemények az esőzések után erőteljes fejlődésnek indultak és már nagyobb mennyiségben piacra is kerültek. Az uborka korai vetése jól kelt és jól fejlődik. A későbbi vetések folyamatban vannak, részben már kelnek. A bab vetése befejeződött. Kissé hiányosan kelt. A korai vetésük szépen fejlődnek. Kapálásuk folyamatban van. A borsó igen sok helyen már virágzik. Néhol a hüvelyképződés is megindult. Kapálják. A káposzta palántázása az egész országban folyamatban van. A koralak jól megeredtek. Helyenkint kapálják. Meleg és esőt kívánnak. A komló közepes fejlődésű. Kapálása és zsinegelése folyamatban van. A kölest részben elvetették, részben még vetik. A legtöbb vidéken másodterményként termelik. A tatárka vetése folyamatban van. A legtöbb vidéken szintén másodterményként termelik. A cirok vetése nagyrészt befejeződött. A korai vetések, ahol elegendő csapadékot kaptak, jól és egyenetlenül keltek. Helyenkint kapálják. A napraforgó általában jól kelt, elég szépen fejlődik. Helyenkint kapálják. A kiszántott lenvetések helyére is sok helyen napraforgót vetettek. A kender vetését legnagyobb részben befejezték. A korai vetések jól keltek, de a hűvös idő miatt fejlődésük lassú. A késői vetések hiányosan keltek, de ahol elegendő csapadékot kaptak, ott javultak. A lenvetésekben a bolha igen nagy károkat okozott, ami miatt sokat kiszántottak. A megmaradt vetések a csapadék hatására fejlődésnek indultak. A dohánypalánták kiültetése folyamatban van. A palánták erőteljesek. További fejlődésükhöz meleg időt és csapadékot kívánnak. A szántóföldi takarmányok közül a lóhere és lucerna a szárazság és a hűvös idő miatt lassan fejlődik, alacsony növésű. Ahol kiadós csapadékot kapott, ott erőteljesebb fejlődésben van. A zabasbikkony fejlődése az eső után megindult. A csalamádé jól kelt, de a hűvös idő miatt fejlődése lassú. A ballactm jól fejlődik, helyenkint virágzik. A rétek és a legelők fűnövése gyenge. A legeltetést sok helyen kényszerből megkezdték. Bőséges, meleg esőt kívánnak. A gyümölcsfák közül a kajszibarack, cseresznye, meggy, alma és szilva elvirágozott, jól kötött és ezidőszertől jó termést ígér. A korai cseresznye érésben van. Néhány helyről kisebbmértvű szélkárokat jelentenek. A szőlők az utóbbi hetekben kedvező időjárása folytán jól fejlődnek. A permetezési munkálatok folyamatban van-

nak. Peronoszpóra fellépése eddig észlelhető nem volt. A legközelebbi vetéssel június 5-én teszik közzé.

Felvétel a mezőgazdasági szakiskolába. A hivatalos lap május 23-i száma közli a m. kir. földművelésügyi miniszter hirdetményeit a mezőgazdasági szakiskolákba, a középfokú mezőgazdasági tanintézetekbe, a téli gazdasági iskolákba, a putnoki felső leánynevelő intézetbe és a háziasszonyképző tanfolyamokra való felvétel tárgyában. Ezek szerint július 1-ig lehet folyamodni felvételért: a békéscsabai, csermajori, csikszeredai, hőmezővársárhelyi, jászberényi, karcagi, kehidai, nagykállói, pápai és székszárdi mezőgazdasági szakiskolába. Augusztus 1-ig kérhető a felvétel a debreceni, kassai, marosvásárhelyi, sepsiszentgyörgyi, szarvasi, széksejhérvári és újvidéki középfokú gazdasági tanintézetekbe. Szeptember 1-ig lehet beadni a felvételi kérvényt az adai, alsóvercei, bajai, balassagyarmati, bánffyhunyadi, battyanfalvai, berettyóújfalui, cellőmölki, csongrádi, csornai, gönci, gyergyószentmiklósi, győri, gyulai, hajdúdorogi, ipolyisai, jánosalmi, kaposvári, kiskunhalasi, kisvárdai, kiszombori, komáromi, kunszentmiklósi, mátyásfalvi, mezőkövesdi, miskolci, mohácsi, móri, munkácsi, nagykanizsai, nagykárolyi, nagykovácsi, nagysomkúti, nagyszalontai, óbecsei, orosházi, párkányi, ráckevei, rimaszombati, sárospataki, siklósi, szatmárnémeti, széki, székelyházi, székesszeberényi, szentesi, szentlőrinci, szilágysomlyói, szombatihelyi, tatai, temerini, topolyai, törökszentmiklósi és zselizi téli gazdasági iskolákba. A putnoki m. kir. Serényi Béla gróf gazdasági felsőleánynevelő intézetbe való felvételért július 1-ig. A bárcái, debreceni, komáromi, székelyudvarhelyi és újvidéki háziasszonyképző iskolákba július 31-ig kell a felvételi folyamodni. Az érdeklődőket a részletekre vonatkozóan kérésre az iskolák igazgatósága tájékoztatja.

Levente munkanapok a mezőgazdasági munkák népszerűsítésének szolgálatában. A mezőgazdasági termelés fejlesztése érdekében Reviczky István alispán kezdeményezésére Komárom megyében levente munkanapokat tartanak. Ezeknek az a célja, hogy a leventék munkájukkal felhívják a gazdák figyelmét az eddig gyakran elhanyagolt és időszerű teendőkre és példát mutassanak szorgalmukkal e munkák elvégzésére. Eddig két ilyen munkanapot tartottak, az egyiket a kártékony hernyókat irtották és a gyümölcsfákat tisztogatták, a másikon a legelők gyomirtásával foglalkoztak.

Adatgyűjtés az ország zöldségtermesztéséről. A Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete a földművelésügyi miniszter megbízása alapján adatgyűjtést indít az ország zöldségtermő vidékeinek, illetve az egyes vidékeken legnagyobb s kerrel termeszthető zöldségféléknek megállapítása céljából. A kérdőívek alapján mód nyílik majd a zöldségtermesztés megszervezésére és irányítására.

Fagykárók. A „fagyos szentek” ezévből sem kímélték meg a gazdákat. A múlt hét végén az országban számos helyen volt talajmenti fagy, amely a szántóföldön, a szőlőkben és a gyümölcsösökben több helyen okozott kárt. Amint az eddig érkezett jelentésekből kitűnik; főleg az Alföldön fordult elő nagyobb arányú kár, elsősorban a szőlőkben.

Tanulmányi segély az államerdészeti tisztviselők gyermekei részére. Az államerdészeti tényleges és nyugdíjas tisztviselők gyermekei és árvái az 1943/44. tanévben tanulmányi segélyben részesülhetnek. A segély elnyerése céljából igazolni kell, hogy a tanuló az 1942/43. tanévről nyert bizonyítványban a főtanulmányok legalább felétől kitűnő, jeles vagy jó osztályzatot nyert, továbbá, hogy az 1943/44. tanévre valamelyik közép- vagy főiskola, illetve egyetem rendes hallgatói közé felvétellett. Elemi iskolai tanulók csak abban az esetben részesülhetnek segélyben, ha házon kívül neveltetnek. A kellően felszerelt kérvényeket a segélyalap intézőbizottságának címére (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11., III. 365.) közvetlenül, vagy bármelyik államerdészeti hivatal útján olyan időpontban kell beküldeni, hogy azok legkésőbb július 9-én Budapestre érkezzenek. Közlebbi felvilágosítást választóhelyen ellenében az erdőfelügyelőségek, az erdőigazgatóságok és az alap intézőbizottsága ad.

Állattenyésztési verseny és állatdíjazás Szabadszálláson. A Pestvármegyei Állattenyésztő Egyesület június 6-án Szabadszálláson reggel 8 órai kezdettel, díjazással egybekötött állattenyésztési versenyt rendez, amelyre az érdeklődő gazdaközönseget ezúton is meghívja. A díjazáson törzskönyvelt magyartarka teheneket és úszóbőrjüket, valamint magyar alföldi igásokroket, kosokat és juhnyájukat, ezenkívül kocsifogatókat mutatnak be és bírálnak. Az érdekesnek ígérkező állattenyésztési verseny előreláthatóan méltóképpen fog a múltban megtartott hasonló állatbemutatók sikeréhez sorakozni. A rendezőbizottság magyaros vendégszeretettel gondoskodott a látogatóközönység ellátásáról.

Tej- és vajpiaci szemle. Hazánkban a tej és tejtermékek forgalomban az előző hetihez viszonyítva lényeges változás nem történt. A legeltetéshez és a

zöldtakarmányozáshoz fűzött remények nem teljesültek. Németországban a tejforgalom körülbelül 7%-kal, a vajgyártás 8%-kal haladta meg az előző heti mennyiséget. Mind a tejbeszállítás, mind a vajgyártás terén némi, 1—2%-os emelkedés állapítható meg az előbbi év megfelelő forgalmával szemben. Ugyanez a helyzet Dániában is. Franciaországban valamelyes gyenge javulás szintén tapasztalható a tejtermék gyártása, elsősorban a sajtgártás terén. Olaszországban, különösen az északi részeken, a tavaszi legeltetés következtében a tejtermelés jelentősen emelkedett. A legelők kielégítőek, az alpesi vidéken pedig elsőrendűek és a tejtermelés további emelkedését biztosítják. Horvátországban a tejüzemeket keresztül forgalomba jutó tej mennyisége a zöld legelő hatására szintén állandóan emelkedik. Romániában új járákat vezettek be, hogy a termelőket a zúgforgalomtól elvonják. Bukarestben egy liter tej fogyasztói ára nyersen 100 lei, pasztörözve 108 lei.

Bácskai méhésztalálkozó. A visszacsatolt bácskai résznek méhészei a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara rendezésében május 16-án Szabadkán gyűlést tartottak, amelyen Nicsovics György elnöki megnyitójában a méhészet közgazdasági jelentőségét méltatta. A földművelésügyi miniszter képviselője, Bátyai Béla méhészeti főfelügyelő részletes előadásban ismertette a kormány méhészeti programját és tevékenységét. Jány Albert bácskai méhésztalálkozó rendkívül értékes tanulmányban számolt be a bácskai méhészet helyzetéről. Medveczky Károly a milliárdos mezőgazdasági beruházásból a méhészet számára is megfelelő támogatást kért. Simon Pál a méhlegelő javításáról, Pethő Flóris a bácskai méhészet szervezéséről, vitéz Moray József méhlegelő ültetéséről szólt. Több felhasználás után Sztáhl György szegedi méhészeti felügyelő, Szuly Elemér kamarai főtitkár és Gáll Imre méhészeti szakemberek adták meg a szükséges felvilágosításokat. Végül Gáll Imre ismertette a határozati javaslatot és bemutatta Farkas Antal indítványát a most folyó háború rokkantjainak méhészeti átképzéséről.

Felemlik Finnországban a mezőgazdasági termények árát. A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a finn termelők és a munkásrétegek között a terményárak kérdésében jelentkező ellentétek valószínűleg rövidesen mindkét félt kielégítő megoldásra vezetnek. Noha véglegesen még nem döntöttek a felmerült kérdésekben, finn kormánykörök véleménye szerint a helyzet akként alakul majd, hogy a mezőgazdasági termények árát átlag 25%-kal felemlik ugyan, de ez csak állami támogatás formájában kerül kifizetésre. A többlet egyáltalában nem, vagy csak nagyon kis mértékben hárul a fogyasztókra. Az áremelést oly módon hajtják végre, hogy a mezőgazdasági termények árát a rozs árához rögzítik. A rozs árát ezúttal 3-5 márkáról 4-8 márkára emelik fel és ebben az arányban engedélyezik a többi mezőgazdasági termény árának megváltoztatását is. Minthogy az új árszabályozás alapja az állami terítés lesz, a finn kormány évente körülbelül egymilliárdos többletkiadással kell számolnia.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium június 1. rádiós gazdaság-előadásorozata. 3-án, csütörtökön délután 7 órakor: Bátyai Bálint m. kir. gazdasági főfelügyelő: Baromfitenyésztési időszerű tanács adó. 6-án, vasárnap délután 3 órakor: a) Döry Lajos m. kir. gazdasági akadémiai tanár: Erdélyi legelők; b) Lászlóffy Waldemar m. kir. műszaki tanácsos: Az öntözés jövődelmezősége. 10-én, csütörtökön délután 7 órakor: Urbányi Jenő dr. m. kir. kísérletiügyi főadjunktus: Növényegészségügyi időszerű tanácsadó. 13-án, vasárnap délután 3 órakor: a) Kulin István kamarai igazgató: Kukoricakapálás; b) Jambor Rózi dr. m. kir. kísérletiügyi adjunktus: Mikor arassunk? 20-án, vasárnap délután 3 órakor: Sperlágh Elemér kamarai titkár: Kisállatok tenyésztése. 27-én, vasárnap délután 3 órakor: Időszerű gazdasági tanácsadó.

Mezőgazdasági állás- és munkaközvetítés. A M. Kir. Országos Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal nyilvántartása szerint munkát keresnek a következők: Bihar megyében (Nagyvárad): Réz Gyula (Nagyfő utca 450.), 31 éves, gör. kel. vallású, nős, családos középiskolát végzett, mező-, erdő- vagy szőlőgazdaságba mint magtárkezelő, üzemvezető elhelyezkedést keres. Baranya megyében (Pécs): Id. Kertész József okl. gazdatiszt (Pécs, Irányi Dániel-tér 2.) mint gazdatiszt, elhelyezkedést keres. Az állattenyésztésben, különösen a lo- és marhatenyésztésben nagy gyakorlattal rendelkezik. Heves megyében (Eger): Ifj. Szabó Ágoston (Bükköszenterzsébet) 15—20 pái munkásával aratási szerződést vállalt vállalkozás mellett. Pest megyében (Budapest): Horváth Imre (Budapest, Bácskai-u. 60., fszt. 1.) vizsgázott kertész (konyha-, gyümölcs- és díszkertészhöz), volt fő-kertész, 50 éves, nagyobb uradalomba, kertészetben elhelyezkedést keres. Komjáthy Antal hadirokkant (jobbára térdfelel levágyva), 28 éves, nős, r. kat., volt földműves, lehetőleg Győr közelében valamely papi birtokon magtárosi vagy gazdai állást keres. Címe: az Országos Hadigondozó Szövetségénel, Budapest, IV., Kecskeméti-u. 10. sz. alatt kapható meg. Szabolcs megyében (Nyíregyháza): Nánási Zoltán (Bírl) 35 éves, ref., ispán, Vasenczi Gyula (Lővepetri) 36 éves kocsissegéd, Székely Sándor (Nyíregyháza) 50 éves ispán hosszú gyakorlattal elhelyezkedést keresnek. Molnár Lajos gazd. segéd (báró Vay Miklós gazdasága, Kiszfánnya) június 1-re gazdaságba felügyelői állást keres ellátásért és havi 100 pengő fizetésért. A munkadók vagy közvetlenül lépjenek érintkezésbe az állást, illetve munkát keresőkkel, vagy forduljanak az egyes vármegyék székhelyén működő m. kir. gazdasági felügyelőségekhez, mint gazdasági munkaközvetítő szervhez. Munkát keresnek: Heves megyében: Mechwart Aladár (Hort, Miklóstanja) keres azonnala egy konvenció gépészkovácsot

Hofferr-aktor kezeléséhez, cséplésnél a villanymotor kezeléséhez. június 1-re pedig egy traktorost Hofferr-aktorhoz havi bérért Szabolcs megyében: Egri Főkapitány Gazdasága (Polgár) keres aratásra és cséplésre 50 pár aratót. csepei Zoltán György dr. (Apagy) keres 27 aratót. Irinyi Csaba (Pécspetri) keres 33 aratót.

NYILTTER.

(E szabványban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

8 HP. faszéngenerátoros stabil motor eladó.
8756 Layer, Pécel. — Válaszlap.

4-500 holdas prima földbirtokot lakóházzal megvételre keresek. Közvetítőt díjazok. Ajánlatokat „Humusz” jellegére PATAK hirdetőirodába, Bpest, VI., Vilmos császár-út 29.

Borsószelektáláshoz

Értő szakember felvétele ik. Kertész Lajos magtermező Bpest, V., Máhr Jenő-u. 5.

TŐZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabona- és terménypiac helyzete.

A kenyérmagvakról nincs jelenteni való. A különféle termények forgalma a rendkívül előrehaladt idény folytán módfelett lecsökkent, úgyhogy előfordult a héten olyan nap, amikor az árutőzsdén egyetlen kötés sem jött létre. Néhány magféleért iránt mutatkozik érdeklődés, miután a rovarkárok miatt sok a kiszántás és utánvetés céljaira keresik a tavaszi búkkönyvet, szösös búkkönyvet, muharmagot és szudáni fűmagot. A kínálat természetesen ezekből a cikkekből is már igen mérsékelte, mert a fölős készletek csekélyek. A Dunántúlon és a Tiszavidéken azonban akad még itt-ott néhány 100-150 métermázsás tétel tavaszi búkkönyvből. Szösös búkkönyvben a forgalom csak kis mennyiségekre szorítkozik, muharmagból termelői kínálat szűk keretek között csak a Dunántúlról van. Elkelt erdélyi állományokról szőlőmag megfelelő olajgaranciával 33-34 pengő közötti q-kinti áron.

Az idei termények közül nyers zöldborsót adtak el az árutőzsdén prompt szállításra a Dunántúlról 108— pengővel, de a Bácskából is nagyobb tételeket adtak el fővárosi rendeltetéssel az elmúlt nyolc nap alatt.

Június elsejétől a közellátásügyi minisztérium tavalyi alaprendelete értelmében számos mezőgazdasági termény- és magféleért termelői átvételi ára újból emelke-

dik. Az 1942/43. gazdasági év elején érvényben volt és a június havára esedékes árak feladóállományokon 100 kg-kint pengőben a következők:

Termény	1942	1943
Bab (fehér, szokvány, gyöngy)	59—	60/60
Bab (tarka, vegyes, egyéb)	56—	57/60
Bab (hosszú, lapos, fűrj)	64—	65/60
Lóbab (95% tisztaságú)	50—	51/60
Borsó (Viktória)	53—	54/60
Borsó (expressz)	45—	46/60
Borsó (homoki, mezei)	60—	61/60
Borsó (csicséri)	53—	54/60
Borsó (szeges)	40—	41/60
Lencse (kisszemű)	54—	55/60
Lencse (középszemű)	64—	65/60
Lencse (nagy szemű)	74—	75/60
Lencse (erdélyi)	74—	75/60
Pannonbúkköny (96% tisztaságú)	50—	51/60
Csillagfürt (édes)	35—	36/60
Csillagfürt (keserű)	28—	29/60
Tavaszi búkköny (96% tisztaságú)	40—	41/60
Mustármag (fehér)	160—	169—
Mustármag (fekete)	100—	109—
Köménymag (szokvány)	380—	398—
Köménymag (édes)	300—	318—
Anizsmag (szokvány)	350—	368—
Koriander (2% idegen anyag)	80—	89—

Az európai gabonapiac helyzetéről különösen említésreméltó esemény híre nem érkezett. Május első felében sok helyütt szokatlanul hűvös, szeles volt az idő, aránylag kevés esapadékkal, de a tavaszi mezőgazdasági munkálatok úgyszólván mindenütt befejezésükhöz közelednek. Az új termény kenyérmagvak ármegállapítása néhány országban már megtörtént. Mint már beszámoltunk róla, Svédországban két eshetőségre szabták meg a gabonaméret termelői átvételi árát. Jó természetű eredményre alacsonyabbra és közepes termés esetén magasabbra. Finnországban is döntött a kormány a terményárakról, amint arról vegyes híreink közt beszámoltunk.

Németországban az étkezési burgonyából a szállítások ismét megelénkültek, úgy hogy mindenütt elegendő készlet áll rendelkezésre. Franciaországban különösen Bretagne vidékéről szállítanak nagy tételeket az ország minden vidékére burgonyát, mert itt nagy felesleg állnak meg rendelkezésre. Délfranciaországban és Délolaszországban is forgalomba került már az új burgonya.

A külföldi terménytőzsdék árfolyamai: Chicagóban a búza májusra 144, júliusra 142, a rozs májusra 86, júliusra 88, a kukorica májusra és júliusra 105, a zab májusra 63, júliusra 61 cent bushelként. A Winnipegi gabonahatárvidős piacon a búzát májusra 97, júliusra 98, a rozst májusra és júliusra 79, az árpat májusra és júliusra 64 és a zabot májusra 63 és júliusra 61 centtel kötötték.

Állatpiaci szemle.

A budapesti vágómarhapiacra az elmúlt héten megfelelő mennyiségű vágómarha érkezett. Az igénybevételi eljárás során a gazdák régi kívánsága teljesült azáltal, hogy a közellátási minisztérium rendelete szerint a március 20-tól május 10-ig igénybevett minden minőségű szarvasmarha, május 10-től pedig a harmadosztályú vagy annál jobb minőségű vágómarha és a

100,800/1943. K. M. rendeletben megállapított pontszámokba beszámít. A MAESZ értesülése szerint a vágóállatok igénybevétele során most már gyakran kell két évesnél fiatalabb üszöket is átvenni. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy két évesnél fiatalabb üszök csak abban az esetben vehetők igénybe, ha a gyenge vagy tenyésztésre alkalmatlan üszök igénybevétele a gazdasági felügyelőség, vagy a vármegyei állattenyésztő egyesület, illetőleg hatósági állatorvos engedélyt ad. Az így kiállított igazolványoknak a járlatlevélhez való csatolása szükséges, mert ha a két évesnél fiatalabb üsző járlatlevélhez mentesítési okirat nincs csatolva, a budapest-marhavasártéri állami állatorvosi hivatal büntető rendelkezéseket fogantat.

A külföldre történő marhaszállításoknál a melegebb idő következtében 12 darab vágómarhánál többet berakadni nem szabad. Azok a gazdák, akik kivitelre fülbélyeggel ellátott marhát raknak be, a vételi jegyre és a berakási kimutatásra nem a benyirt nevet vagy számot, hanem a kiviteli fülbélyeg számát jegyezzék fel.

Értesülésünk szerint a MAESZ a jogosított marhakereskedők számát felemeli, hogy az új vágómarha igénybevétele lebonyolításához megfelelő számú kereskedő álljon rendelkezésre.

Beszámoltunk már arról, hogy egyes vármegyék területéről az igénybevételi eljárással kapcsolatban a vágott borjú kivételét is megtiltották. E rendelkezéssel kapcsolatban közöljük, hogy a vágott-borjú kereskedéssel is foglalkozó jogosított kereskedők közfogyasztás céljából minden korlátozás nélkül szállíthatnak vágott-borjút Budapestre. A gazdák tehát jogosítvánnyal ellátott kereskedőnek levágás céljára kiselejtezett gyenge borjakat eladhatják.

A budapesti sertéspiacra igen kis mennyiségű sertés érkezik. A rendelkezésre álló aránylag kis süldőállomány meglehetősen akadályozza a nagyjelművű hízalások megkezdését.

Termény- és takarmányfélék.

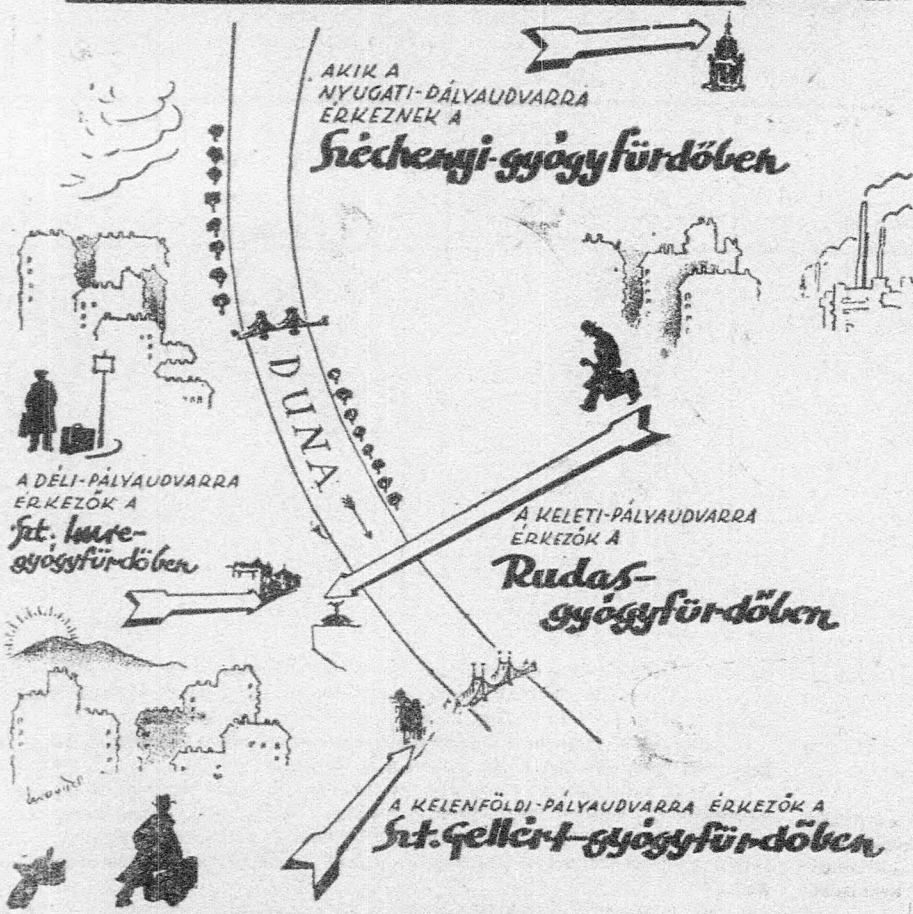
Gabonamérek. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1943 május 27. Az 1942. évi termény gabonaméreknek a 4100/1942. M. E. számú rendelettel megállapított termelői ára az ország bármely feladóállomásán, 100 kg-kint, pengőben, vasúti kocsi- vagy uszályba, vagy a malom raktárába, az eladó költségén legalább 15 tonnás tételben berakott áru- vonatknak. Búza: 78 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 30—; rozs: 71 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 28—; árpa: takarmányárpa 65 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 24-50, sörárpa, legalább 65 kg/hl-súlyú, közönséges 29—, elsőrendű 30—, kiváló 31—, kopaszárpa 50—; zab: 41 kg/hl-súlyú, szokványminőségű 27—; kukorica a szeptember 27-én megjelent 97,100/1942. K. M. sz. rendelet szerint vasúti kocsi- vagy uszályba rakva q-kint: szemes, legalább 15 tonnás tétel, legfeljebb 15% víztartalommal 23-50.

Különféle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1943 május 27. Az 1942. évi termény különféle mezőgazdasági terményeknek a 90,000/1942. K. M. számú rendelettel megállapított legmagasabb termelői ára 100 kg-kint, pengőben a következő: köles, fehér, vörös, szürke, japán, szokványos 33-60; hajdina, 60 kg/hl-súlyú, hántolatlan, szokványos 37-60; repcemag, káposzta- vagy repaprece, szokványos 68—; vadrepemag, legfeljebb 5% keverékkel 52—; lenmag, olajgyártásra, szokványos 75—; napraforgómag, fehér, szürke, csikos, szokványos 75—; enyhén dohos 50—; tökmag, szokványos, enyhén dohos 65—; szójabab, szokványos 60—; kendermag, szokványos 120—; rostkendervetőmag, 96% tisztaságú és 85% csiraképes 150—; gomborkamag, 96%-os tisztaságú 65—; mák, legfeljebb 2% idegen anyag tartalommal 181—; mustármag, legfeljebb 2% idegen anyag tartalommal, fehér 168—; fekete 108—; köménymag, legfeljebb 2% idegenanyag tartalommal 396—; koriander, legfeljebb 2% idegenanyag tartalommal 88—; borsó, legfeljebb 2% idegenanyag tartalommal, hántolatlan, előzsizsikmentes, Viktória 54-40, expressz 46-40; lencse, előzsizsikmentes, legfeljebb 5% idegenanyaggal és léhaszemmél, kisszemű 55-40, középszemű 65-40; nagyszemű 75-40; erdélyi lenyese, természeténél fogva előzsizsikmentes, bármely háromszéki és udvarhelyvármegyei feladóállomáson 75-40; bab, legfeljebb 2% idegenanyag tartalommal, fehér, szokvány és gyöngy 60-40, fehér hosszú és lapos, gömbölyű és hosszú fűrj és egyzsinű színes 65-40; tarka, vegyes és egyéb 57-40; búkköny, 96% tisztaságú, szösös 115—, pannon 51-40, tavaszi 41-40; csillagfürt 96% tisztaságú, édes 36-40, keserű 29-40; tavaszi és őszi takarmányborsó, 94% tisztaságú 61-40; szegesborsó, 95% tisztaságú 41-40; lóbab 95% tisztaságú 51-40; lóheremag, nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalommal 230—; erdélyi lóheremag, nyers, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% arankatartalommal 240—; lucernamag, nyers, arankás, 90% tisztaságú, legfeljebb 1% lóheretartalommal 385—; baltacimamag, hámozatlan, 90% tisztaságú, legfeljebb 2% vérfülmagtartalommal 80—; bíborheremag, 95% tisztaságú 150—; fehérheremag, 94% tisztaságú, legfeljebb 2% svédheremagtartalommal 360—; komlóslucernamag, 95% tisztaságú 200—; korszheremag, 94% tisztaságú 340—; nyúlzapukamag, 90% tisztaságú 220—; somkórómag, fehér, 94% tisztaságú 150—; szarvaskerepmag, 94% tisztaságú 260—; muharmag, 95% tisztaságú 40—; szudánifűmag, 95% tisztaságú és 80% csiraképes 70—; csibehűrmag, 96% tisztaságú és 90% csiraképes, óriás 55—, aprószemű 50—, cirokmag, 95% tisztaságú, seprőcirok 28—, kukoricirok 40—.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának heti jelentése.) 1943 május 28. A magpiac az idény előrehaladottsága miatt teljesen üzletlen. Forgalom csupán a pótvetés céljait szolgáló magfelelésekben van, amikből kis mennyiségek cseréltek gazdát. A földi-bolha okozta takarmány- és cukorrépakárok pótlására a kereskedők és a gyárak készleteiből elegendő mennyiség álltak rendelkezésre, bár újabb értesülések szerint az utánvetésekben is érzékeny bolhák mutatkoznak.

Burgonya. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés a közellátásügyi miniszter rendelete alapján december 11-től kezdve további intézkedésig a termelőknek budapesti paritásban q-kint étkezésre válogatott nyári rózsaburgonyáért 22-50, Gűlbabáért 22—, Őszirozsaért 21—, Elláért 18-50, Wohlmannért 17—, Krügerért 16—, ipari Wohlmannért 15-50, ipari Krügerért 15— pengőt fizet, feladóállomáson, vagonba vagy hajóba rakva. A megállapított árból feladóállomás és Budapest-Nagyvásártélp távolságnak megfelelően 250 km-nél közelebb fekvő állomásokon a 15c, 250 km-nél messzebb fekvő állomásokon a 16c kocsiosztály tuvardija, hajótuvarozásnál pedig a tényleges szállítási költség vonható le. — Az újburgonya ára. A Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés a közellátási miniszter

BUDAPESTRE UTAZÓK

KÉNYELEMESEN ÉS KELLEMESEN FELFRISÍTHETIK MAGUKAT

gazdaság-
dy Bálint
erő tanács
gazdasági
ar m. kir.
csúszórőkön
adjunktus:
ap délután
szakapálás;
tikor atar-
kamarái
3 óraker:

Országos
nt munkát
Réz Gyula
és, család
és, mint mag-
ben (Pécs):
ér 2.) mint
különösen
zik. Heves
15-20 pár
Pest megyé-
0., fszt. 1.)
01), volt fő-
helyezkedést
il levágva),
elében vala-
s. Címe: az
eckeméti-u.
za); Nánási
etri) 36 éves
pán hosszú
d. segédfizst
gazdaságba
rt. A munká-
etve munkát
nyén működő
nikaközvetítő
wart Aladár
pécskovácsot

rendelete alapján május 26-tól kezdve további intézkedésig a termelőknek budapesti paritásában 1943. évi termésű mosott újbургonyáért q-kint 104 pengőt fizet, feladóállomáson, vagonba vagy hajóba rakva.

Budapesti préseltakarmány- és szalmaárak. (Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.) A jözséfvárosi pályaudvaron 1943 május 17-én és 20-án jegyzett nagykereskedelmi árak: Réti-széna, la 12-75—12-85, IIa 11-50—11-60, IIIa 9-65—9-75, muhar-széna, la 12-50—12-60, lucernaszéna, la 15-75—15-85, löhereszéna 14-25—14-35, baltacsalmészéna 13-50—13-60, zabosbükkszéna 13—13-10, tavaszi szalma 9-35—9-45, rozsszalma 8-95—9-05, búzaszalma 8-75—8-85 pengő kg-kint.

Állatok és állati termékek.

Vágómarhaviásár. A vágómarhaárakat a 162,000/1942., illetve 15,500/1943. K. M. számú rendeletek állapították meg. (Lásd „Köztelek” mult évi 47., illetve f. évi 10. szám.) A rendes etetés és itatás után mért vágómarha legmagasabb és legalacsonyabb termelői ára (8% súlylevonással), illetve zárójelben a MÁÉSZ által Budapestben fizetendő árak: Ókor, la 1-70 (1-83), IIa 1-50 (1-63), IIIa 1-30 (1-42), csontozni való 1-10 (1-22); bika, la 1-65 (1-78), IIa 1-45 (1-57), IIIa 1-25 (1-39), csontozni való 1-05 (1-17); tehén, la 1-60 (1-73), IIa 1-40 (1-52), IIIa 1-20 (1-33), csontozni való 1— (1-12); hivalyókor, la és IIa 1-30 (1-41), IIIa 1-20 (1-32), csontozni való 1— (1-11); bivalybika, la és IIa 1-25 (1-36), IIIa 1-15 (1-26), csontozni való —95 (1-06); bivalytehén, la és IIa 1-20 (1-32), IIIa 1-10 (1-22), csontozni való —90 (1-02) pengő kilogrammonként.

Borjüvásár. Az előborjúárakat a szeptember 24-én megjelent 97,800/1942. K. M. sz. rendelet szabályozta (L. „Köztelek” mult évi 39. szám), amely szerint az ország egész területén, a rendes etetés és itatás után mért legmagasabb termelői ár, 6% súlyengedmény levonásával, I. oszt. 1-70, II. oszt. 1-60 P elősúlykg-kint.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) 1943 május 27. Árak: Csikó 750—, könnyű kocsi 850—2600—, igaskocsi 10, nehéz 800—3000—, igás kocsi, könnyű 500—800—, alárendelt minőségű 10 300—500—, vágó 100—590— pengő darabonként.

Sertésvásár. A sertések termelői árát a július 23-án megjelent 89,200. K. M. sz. r. állapította meg. (L. „Köztelek” mult évi 30. szám.) E rendelet szerint a szimultánított és ivartalanított (beállítani való) soványsertések legmagasabb ára, az gazdaság, az egész országban: 25 kg-os és nehezebb, de 30 kg-nál kisebb súlyú kg-kint 3-20, 30—35 kg-os 2-95, 35—40 kg-os 2-75, 40—45 kg-os 2-60, 45—50 kg-os 2-48, 50—55 kg-os 2-40, 55—60 kg-os 2-32, 60—65 kg-os 2-26, 65—70 kg-os 2-20, 70—75 kg-os 2-15, 75—80 kg-os 2-10, 80—85 kg-os 2-06, 85—90 kg-os 2-02, 90 kg-os és nehezebb 2—, Levágásra eladott, 12 órát koplaltatott, fiatal elősertések termelői ára: 145 kg-os és nehezebb 2-10, 130—145 kg-os 2-05, 115—130 kg-os 2-02, 100—115 kg-os 1-98, Szedett sertés 100 kg-os és nehezebb, fiatal 1-94, sonkasúldó 80 kg-os és nehezebb 1-98. A 145 kg-os és nehezebb, előbbiekhöz nem tartozó sertés 1-92, a 145 kg-nál könnyebb, előbbiekhöz nem tartozó 1-86. Öreg koca ára súlykategóriák szerint 4 fillérel, a kanított sertés pedig 8 fillérel alacsonyabb. A 100 kg-nál könnyebb zsirsertés és a 80 kg-nál könnyebb húsertés 1-90 pengő kg-kint.

Tenyészmarhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R. T. vásári jelentése.) 1943 május 28. la belföldi jármosok és beállítani való tinó (tarka), 580—680 kg-os 2—2-50, la belföldi jármosok és beállítani való tinó, 480—680 kg-os és la fehér jármosok 2-00—2-50, 1 1/2 éves üsző és fiatal hasas és friss tejöstehén 2-50—3— pengő kg-kint.

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1943 május 17-től 22-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej (kicsinyben), literje —52; lefölözött tej (kicsinyben), literje —18; tejfel 2-10; teavaj (tömb) kg-ja, édes tejszínből készült 6-60; pasztörözött tejszínből készült 7—; főzővaj kg-ja 6-60; tehéntúró, 15% zsirtartalmú kg-ja 1-40, 35% zsirtartalmú 2-20 sovány tehéntúró 1-20, juhtúró kg-ja 3-50; trappista sajt, kövér, kg-ja 4-10, félkövér 2-95; emmentáli sajt kg-ja 4-95. A forgalom közepes, az árak változatlanok.

Juhgomolya. Az OMTK a kizárólag teljes juhtejből tejtöltővel készített, legfeljebb 50% víztartalmú és szárazanyagában legalább 52% zsirtartalmú, egészséges, érett (legalább egyhetes), szikadt, elsőrendű juhgomolyáért a legmagasabb termelői árát, kg-kint 3 P-t fizet. Ez az ár mint termelői ár értendő, a vasúti fuvar tehát és — ahol ilyen költség felmerül — a gyűjtési költséget már az OMTK viseli. Minőségi és mennyiségi átvétel a központ budapesti telepén történik.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.) A nagyeladásnál és a vásárcsarnokokban 1943 május 17-től 22-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben: Ponty, élő, nagyság szerint 5-40, ponty, jegelt, nagyság szerint 5-10; harcsa, élő, nagyság szerint 10—.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1943 május 17-től 22-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. Élő baromfi: Csirke (kicsinyben) 4-80, tyúk 4-10, ruca, sovány (kicsinyben, 4-80, pulyka és gyöngyös (kicsinyben) 4-60. Lelet baromfi: Tyúk, békkel 4-60, csirke, békkel 5-40, ruca, kövér, la 4-88, liba, kövér, la 5-08, pulyka 4-60. A forgalom közepes, az árak változatlanok. Tojás, friss, osztályozatlan, eredeti 5-08 kiolvasva 5-16. A tojásforgalom közepes, az árak változatlanok.

Különfelek.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.) A nagyvásártélepen és a vásárcsarnokokban 1943 május 17-én és 21-én jegyzett árak q-kint, aranypengőben. Zöldség: Sárgarépa, la 28—32—, IIa 20—26—, újdonság, zöldjével (100 csomó) 8—35—; petrezselyem, la 50—54—, IIa 36—46— újdonság, zöldjével (100 csomó) 20—70—; zeller 200—300— újdonság, zöldjével (100 csomó) 50—100—; karalábé 30—100— újdonság, zöldjével (100 db) 20—90—, (100 csomó) 80—320— karfiol, levéllel, újdonság 200—500—; vöröshagyma, érett, makói la 29-63, IIa 24-53, új, kicsi, zöldjével (100 csomó) 4—20—, nagy (100 csomó) 20—50—; fokhagyma, la 89-84, közepminőségű 78-43 IIa 68-82; cékla, la 30—40—, IIa 20—30—; fejeskáposzta, la 38—; kelkáposzta, la 56—, IIa 46—, újdonság 80—250—; fejes saláta, szabadföldi (100 fej), la 20—35—, IIa 8—20—; torma, nemesített, la 100—250—, IIa 80—140—, érős 40—80—; burgonya, főtt, vörös 34-05, fehér 32-45; Gülüba 24-05; nyári rózsza 24-60, őszi rózsza 23—, Ella 20-40; Krüger 17-75, Wohltmann 18-80; champignon-gomba. la 1000—1300—, IIa 600—

1100—; fekete retek, la 30—40—, IIa 10—30—, kicsi hónapre retek (100 csomó), melegágyi 16—60—, szabadföldi 10—60—; jánosnapl retek 20—70—; uborka, újdonság 3—4-50, zöldpaprika, újdonság (100 db, töltent való) 20—140—, apró, hegyes 10—70—, paradicsom, újdonság 20—30—; zöldborsó, hüvelyes, újdonság 150—400—, rebarbara 50—120—; spárga, extra szőlő 380—450—, szőlő 300—350—, la 180—300—, IIa 80—250—, vékony, levesnek való 20—100—; paraj, tisztított 20—80, gyökerez 20—60—; sóska, szabadföldi 50—120—. A forgalom közepes, az árak inga, doznak. Gyümölcs: Alma, másodrendű, nemesfajta 450—850—, cseresznye, újdonság 200—600—; szamóca 500—1400—; egres, éretlen 180—400—. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Egyéb mezőgazdasági termékek és termékek. (Budapest székesfőváros vásárigazgatóságának jelentése.) 1943 május 17-től 22-ig jegyzett árak aranypengőben: Paprika, csemege, csipősségmentes 6-28, csemege 6-28, edesnemes, csipősségmentes 5-68, edesnemes 5-68, félédes 4-68, rózsza 3-88, érős 3-08 pengő nagyban, kilogrammonként. Szimmez (kicsinyben) 4-10 pengő kilogrammonként.

Borpiac. (A Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetének jelentése.) 1943 május 25. A borpiac szilárd. Az elmúlt héte az Alföld mélyebb fekvésű területein a szőlőket a fagykár erősen pusztította. Ezideig ugyan még az ország egész területéről nem érkeztek be a jelentések, de egyes helyeken már eddig is megállapítható az erős fagykár. Ezért legalább átmenetileg a termékek tartózkodnak az eladástól. Az árak az Alföldön kommerszboroknál 1-70—1-80, uradalmi tételeknél 1-90—2— pengő Malligand-literenkint. Minőségi borvidékeken eladások nem igen fordultak elő, de az árak ott is tartottak. Szesz. Az egyedáruságnál a forgalom e héten is a megállapított keretek között mozgott; az árak nem változtak.

Gyümölcspiac. A gyümölcspiacpiacon e héten sem alakult ki nagyobb forgalom. A főzdek részéről nagyobb tételekben nem volt kínálat. Főleg szilvium iránt volt érdeklődés tartott árakon.

Országos állatvásárok. (1943 június 1-től 7-ig.) Nem egyszer megtörténik, hogy valamelyik vásárt különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos ezért az illető község előljáróságához fizetett választás kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és állatfelhajtás lesz-e? Június 1-én: Csákgörbő, Csákvár, Dunaszerdahely, Hőgyész (csak bonyhádi marha), Kápolnakegyháza, Lénárdvár, Marossárpatak, Miskolc (3 nap, havivásár), Nagycséd, Nagykanizsa, Sümeg, Szentdiósné, Szerednye (juhvásár), Szikszó (marha- és ló), Tevel, Udvard, Zilah. Június 2-án: Biharnagybajom, Csap, Csepreg, Gacsály, Heves, Kaposvár, Kassa, Kéménd, Királydáróc, Kiskunhalas, (két nap), Letenye, Letkés, Mány, Nagykapos, Nagysomkút, Nemeshegy, Nyírmada, Rimaszombat, Sajógömör, Szabadszentkirály, Szentantalfa, Tab, Tiszabercel, Vertesacsba, Volóc, Zilah. Június 3-án: Nyírbátor, Sarkad, Tiszafüred. Június 4-én: Aszóld, Bánffyújnyad (juhvásár), Buj (sertés), Csikszerecs, Eger, Kővárhosszúfalva, Köveskál, Nagyajta, Nemespécsegy, Ónod, Perkáta, Sarkad, Szaksz, Szil. Június 5-én: Baja, Csanádapalota, Hedrehely, Mezőcsát, Muzsla. Június 6-án: Árpás, Füzesgyarmat, Mezőcsát, Tiszaföldvár (két nap). Június 7-én: Balassagyarmat, Bánffyújnyad, Enying, Érsekújvár, Fehérgyarmat, Füzesabony, Gamás, Guta, Istvándi, Jánosháza, Karcag, Kismarja, Kőszeg, Lovasberény, Mezőkeresztes, Mezőtúr, Munkács, Nagysálló, Nyíregyháza (lővásár), Pápcó, Pécs, Putnok, Somorja, Sopron (lővásár), Szenc, Szigetvár, Szulok, Tolna, Túrkeve, Tüskevár, Ungvár, Városnamény.

128.000/1943. szám. I/A.—2. HIRDETMÉNY az állami erdei facsemete- és suhángkiszolgáltatás feltételeiről. Az államerészeti csemetekertek facsemete- és suhángfeleslegei az 1943. év őszén és az 1944. év tavaszán az ezeket igénylő birtokosoknak az alábbi feltételek mellett fognak kiszolgáltatni: I. alföldi erdők, fasorok, szélfogóaszték és facsoportok telepítésére, továbbá az ország bármely részén lévő kopár és vízmosásos terület beerdősítésére és végül a Balaton közvetlen környékének fásítására erdei facsemete és suháng az államerészeti csemetekertekből a kiszedési, indokolt esetben a csomagolás és vasúti állomásra való szállítás költségeinek elengedésével ingyen, II. erdőterületek vágásainak és tisztásainak beerdősítésére, továbbá egyéb fásítási célra A csemete, suháng ára és kiszedési költsége: Ezer darab Egy darab 1 éves 2 éves 3-4 éves 2 éves 3 éves I. osztályú II. osztályú iskolázatlan magányi csemete iskolázott csemete suháng ára pengőben 1. Erdel-, feketefenyő 8— 14— 20— 20— 24— 2. Lúcfenyő 10— 16— 22— 22— 26— 3. Vörösfenyő 20— 30— 36— 36— 40— 4. Tölgy 20— 26— 16— 20— 5. Cser 15— 20— 12— 20— 6. Akác 12— 14— 14— 18— 7. Oledicsia, sophora 12— 16— 12— 16— 8. Eper 30— 40— 20— 25— 9. Juhar, kóris, szil, nyír 35— 45— 10— 11. Celfisz, koelreuteria, vadgesztenye 10— 14— 18— 12. Hárs 20— 25— 13. Amerikai dió, maclura 35— 45— 14. Szelídgesztenye, szelíddió, gyümölcsvadoncok 10— 14— 18— 15. Fűz, nyár, eleagnus és tamariska simadugvány (visszavagott törzsű) 14— 18— 25— 35— 16. Egyéb fajok 1-50 -80

A fenti árakban a csemete-, gyökeresdugvány és suháng kiszedési költsége, mely ezerdarabonként fenyőcsemeténél 3-50 pengő, lombfacsemeténél 4-50 pengő, suhángoknál darabonként 25 fillér, már belefoglaltatik. Csomagolási és a felvevő vasúti állomáshoz való fuvarozási költség ezzer darab csemete- és gyökeresdugvány után 4-50 pengő, simadugvány után 3— pengő, egy csomag suháng után 5-50 pengő (a fenti árakban nem foglaltatik be). Az 1943. évi őszi erdőbeültetésekhez szükséges facsemetét és suhángot legkésőbb 1943. évi július hó végéig, az 1944. évi tavaszi ültetésekhez szükséges facsemetét és suhángot pedig legkésőbb 1943. évi október hó végéig az ültetés helyére illetékes m. kir. erdőigazgatóságnál, vagy a m. kir. erdőfelügyelőségénél szóban vagy írásban kell igényelni. Alföldfásítási célra 5000 darabot meg nem haladó csemetemennyiséget a közszel előjárás útján is lehet igényelni. Az igénylésben meg kell jelölni a beültetendő terület helyét (község, dűlő) minőségét (kopár, vízmosásos, futóhomokos terület, vágás, tisztás, stb.), kiterjedését, a szükséges csemete, illetőleg Budapest, 1943. évi május havában.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Legjobb minőségű mezőgazdasági gépalkatrészek

húkaszálókhoz, aratógépekhez, tárcsaboronákhoz, vetőgépekhez, fogatos- és traktorekékhez és az összes létező bel- és külföldi gyártmányú egyéb mezőgazdasági gépekhez állandóan raktáron.

László és Fia műszaki és gépkereskedők
Budapest, V., Alkotmány-u. 25.
Telefon: 117-752 és 118-431.

Félvér szimmentáli bikák

1 1/2 - 2 éves korban

eladók

Bükkösi Uradalom, Bükkösd.

ELADÓ

uradalmi, kiváló két éves fajtenyésztő-Kos, (esetleg elcseréljük disznókra) egy Deering amerikai fűkaszáló gép, egy még nem használt acél körfűrész, asztallal.

TELEFON REGGELI ÓRÁKBAN: 364-182

Csépléshez, gőzszántáshoz, kazántüzeléshez, házfűtéshez

Tatai szén és brikett

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
Budapest, V., Zoltán-u. 2.

Újdonság!

Napraforgófejtőgép

Magyar szab. 131.462. szám.

kombinálva tengerimorzsoló és borsócséplő berendezéssel.

Gyártja és szállítja:

HERCZEGH GYULA

Árjajánlatot és részletes leírást kívánatra készséggel küld.

földbirtokos napraforgófejtőgép gyára
SOLT Pest megye.
TELEFON: 19. sz.

ÜRMÉNYI KÁROLY

TELEFON: 124-134 BUDAPEST V., BÁTHORY-U. 7. HONVÉD-UTCA SAROK

GAZDASÁGOK, MALMOK, IPARÜZEMEK MEGBÍZHATÓ, RÉGI BESZERZÉSI HELYE MŰSZAKI CIKKEK, GÉPALKATRÉSZEK GUMIÁRUKBAN.

BAROSS-TAG! GÉPVÉTEL—ELADÁS!

Idegen-nyelvű nevelő-nőket,

csecsemőgondozónőket felkészítve a munkára. FANG IRODA, Erzsébet-tér 2. 2611 T.: 184-410.

ROHONYI MIKLÓS

Mezőgazdasági termelők termelési és beszállítási kötelessége című könyve.

A terméshozzájárulás új rendjéről, a törvényes rendelkezésekről és gyakorlati végrehajtásokról minden tudnivalót összefoglalóan és részletesen megmagyaráz.

Ára 7:50 P. Kapható: GRILL-FÉLE KÖNYVKERESKEDÉS, GERGELY R. R.-T., BUDAPEST, V., Dorottya-utca 2. szám. 8352

ÖSSZEKÖTTETÉST KERESÉK

termelési szerződések megkötésére, valamint zöldség- és gyümölcsfélék szállítására, uradalmakkal és gazdaságokkal.

„Bármilyen tételben 8355/b” jellegűre a kiadóba. 8355/a

Bérletet Dunántúl

300-600 kat. holdat, prima földet, 5 szobás bérőházat, Éő-és holtlakással, felszereléssel stb. megváltok készpénzben. „Gazda vagyok” jellegűre Blocknerhez, Bpest, IV., Városház-u. 10.

Raktárról kaphatók:

CASALI tengerimorzsoló
ÁSVÁNYI szártépi
SELECTOR vetőmagtisztító
KÉVEKÖTŐ ARATÓGÉPEK és egyéb gazdasági gépek használt állapotban.

BARNA LÁSZLÓ

okl. gépészmérnök Budapest, V., Báthory-u. 9. Tel.: 125-925.

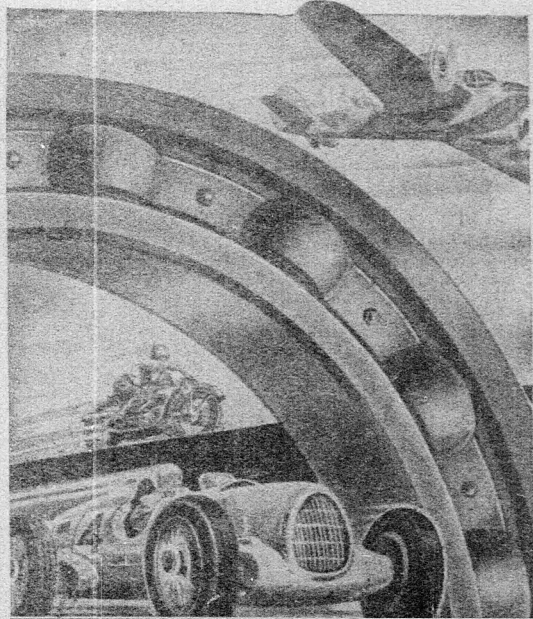
Keresünk

fiatal, nőtlen, gazdasági akadémiát végzett tisztet

cukorrépatermelési ellenőrnek.

Ajánlatokat kérjük életpálya leírásával

Cukorgyár, Mezőhegyes címre küldeni.

SKF
SVÉD GÖLYÖSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST IX. ÜLLŐI-ÚT 55.

Keresek

az aszói járás közellátásának biztosítására, bérhizláló gazdaközönség számára

1200 db mangalica-süldőt

kisebbségi tételben, július elseje utáni leszállításra. — Ajánlatokat kor- és súlyjelöléssel az alábbi címre kérem:

Micsinay László gazdasági előjáró, Aszód 8351

Vennék

erdőbirtokot 500.000 pengőig. Ajánlatokat a „Köztelek” Kiadóhivatalába kérek „Sürgős 8350” jellegűre

Keresek megvételre

50-100 darab Ia törzskönyvezett, vagy törzskönyvezésre alkalmas fejős vagy hasas tehenet esetleg kisebb tételekben. tejjhozamjelöléssel és árral. „Prima 8355/a” jellegű alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Maradék birtokot

úrilakkal (kúriával) venni

6 szobás komfortos szolid lak épülettel, falun kívül vagy talu szélén. Legalább 25-30 kat. hold földdel, gazdasági épülettel, vasúthoz és kövesúthoz közel, vidéki várostól nem túl messze. A gazdaság lehetőleg teljesen felszerelve, az úrilak esetleg berendezve. Ajánlatok „Csak Dunántúl” jellegűre Blockner hirdetőjébe, Bpest, IV., Városház-u. 10.

Külső dezinficiálásra és sebellenítéshez

SEPSO TINKTURA

Jódtinktúra helyett

A Sepso tinktura desinfiáló ereje teljesen egyenértékű a jódtinktúrával s a Sepso ugyanúgy használandó, mint a jódtinktúra. Ellentétben a jódtinktúrával, a Sepso tinktura szabadon beszerezhető és bármely mennyiségben szállítható.

MEDICHEMIA R.T. BUDAPEST, X. HÖLGY-UTCA 14.

ELADÁS

GÖRF, 10 varonos, egy évi használt, szétszedett állapotban, ára 7500 pengő. Zsámbok, tulajdonostól 300 m. hold birtok eladó. Bátorcsanak közelében 10.000 ol prima szántó, ára 100.000 pengő. Lefrászt 100 iller postabélyeg küldendő. Fischei Sándor, 31 éve fennálló ingatlanközvetítő Irodája, Szekszárd. 2640

900 mm Hofherr dob, számlázó-zöldeséplő, 4 Hp gözlokomobil-eladó, vagy 1000-1070 mm jó cséplővel cserélhető. Bodai Mihály, Nagydorog, Tolna m. 2519

KEVEKÖTŐ-aratógépek használt Gormick és Massey-Harris két fűkaszálló Deering-eladó. Hedzai gazdaság intézője, posta Macsola, vasútállomás, Beregszász. 2521

CSEPLŐGARNITÚRA, melyből nyolcas MÁG lokomobillal, tízes Hofherr-cséplővel teljesíjazzatva eladó. Dr. Frank Geza ügyvéd, Budapest, Csáky-utca 5. 2544

ELADÓ 300 kat. holdas birtok, melyből 120 szántó, 80 rét, 100 legelő, nádvarjaközégtől km-re. Futo Jozsefné, Hajdú-nádudvar. 2546

700 HOLDAS birtoknak fele eladó, másik fele verőnek bérbeadó Németlő ügyvédségénél, Rimaszombat. 2547

MEZŐMAG eladó, fajtisza, 90% esiraképes, kg-kint 12 P. Nadas Péter, „Hombár” bismányos, Orosháza. 2601

KÖRÜLBELÜL egy tucat egy méter átmérőjű beton kúrgyűrű eladó. Ertekezés előtt 11-2-ig: 133-602, 2602

CSEPLŐSEKRENY, EMG-gyártmányú, 1200-as, újjal egyenkéntől, prima állapotban, herefűvel kombinált, vasváz és fagyálló, Hofherr-Schranz, 1350 mm-es cséplő, jókarban eladó. Nagygyűri gazdaság, Enying. Telefon: 2604.

ELADÓ: Hart-Parr-tractork, kocsi szerelt 8 lóerős motor, 30% kőves daráló, Kühne szarkerep, MÁV 10-es cséplőgép, 17-soros vetőgép, fölözőgép. Borsody Sándor, Gyónk. 2613

1000 kva, teljesítményű, 380 Volt 50 per. generátor, közvetlen kapcsoló Láng 1902-es gyártmányú géppel. Sommer-féle külön elektromotorral, meghajtott kondenzátorral, 7000 kg teljesítményre eladó. Ajánlatokat, megjelölés nélkül állapotok, megjelölés nélkül a „Patak” birtokba, Vilmos eszterát 29. 2629

ELADÓ egy drb 12-celos elevátoros szecskavágó, majdnem új és egy drb keveset használt harangjörgény Bagoly Istvánnál, Felsőszőlő, Galánta mellett. 2630

ELADÓ gumibároncsal felszerelt fekete hajtó, hajtóhús- és tejszállítócsővel valamint 10-zerszáruk. Fűtőcs, Nagyvárád, Szacsavay-u. 8. 2631

HOFHERR 60"-os, 72.000, száml. véggyűrűs, azonnal üzembe helyezhető cséplőgép eladó. Cím: „2653” sz. alatt a kiadóban. 2653

Női

nyereg, kantár, bőrheder. 39-es lovgóló-csizma, lovgólósoknya és nadrág **ELADÓ.** F. B., Budapest, XI., Horthy Miklós-út 51., III. emelet 4. szám. 2600

JERUZSÁLEMIRAB-vetőmag kapható kilogrammonként 6-pengős árban, Beck L. és Fia, Budapest, Széna-ter 1. Sarga-hüvelyű Fűtő-diszabb, étkészítésre kitűnő. 2632

ELADÓK: Nagyteljesítményű járgányok, eszle-ző, elevátordekszögölő, vízbarázda-húzó, altalajmórtó, héber, fűskendő. Tornádó tengőrszártepő Adlernál, Rétságon. 2633

20 HP Ganz gőzekészítők 4-es Venter-ekével, 2s, 8231. és 19.756. sz. Clayton-Smitheleworth 54 collos cséplőszekrény, egy Laus-féle fogatos répakapa eladó. Vajda Zsigmond, Budapest, VI., Vilma királyné-út 38., Tel.: 422-298. 2645

ELADÓ 8 lóerőjű Hofherr-Schranz, 1916-ban készült gözcséplőszekrény, mely áll: 10 legkisebb lokomobillal, 34" véggyűrűs cséplőből, 10 méteres kazalóval, fűszállító aprósíjjakkal tisztított állományon. Felvilágosítással szolgál: Fábán Mór, Budapest, Leirády Károly-u. 32. 2646

LIRVIDALASBÓL javításra szoruló 10-es MÁV 2200-pengőért, 12-es Hofherr-cséplőszekrény 2800-pengőért, 10-és kúszijakkal, közbeiktató Hofherr herefűtő eladó. Klein István, Pörköszentmiklós, Kossuth-u. 93. 2647

Máv vaselevátor 11 m.

Kevekötő-aratógép

Billenőeke, 4-vasú

5 darab rétgyalu

a'kalmi árban

eladó

Simon Gyula

Bpest, XIII., Frangepán-utca 18. szám.

Telefon: 293-784

VÉTEL

TRÁGYÁT veszek vagontételekben, bárhonnét Komma Testvérek Szőlők. 2174

KERESÜNK megvételre lehetőleg Szőlők megyében 150-200 holdas jobb minőségű birtokot, jó lakással, bőséges épületekkel. Esetleg az élőholt felszerelést átveszük. Komma testvérek, Szőlők. 2485

TENGERISZÁRTEPŐ gépet, 12-14 HP nyersolajmotort használt állapotban veszünk. Ajánlatokat, Hítbizományi Családalm. Monok, Zemplén megye címre. 2694

KERESÜNK megvételre trágyalészivattyút kézi erőre. Cím: Dr. Pauer Frigyesné Maslavy-Mária, Rád, Nógrád m. Telefon: Rád 2. 2605

4 DBB murokrakó-aratógépet, használt állapotban venni. Arajánlatokat Antal-majori gazdaság címére, Galgánfalva, Pest m. címre küldjünk. 2634

VENNÉK könnyű hajtó vagy homokfutócsőt. Lőszerszámot. Arajánlatokat: Bagossy-bérgazdaság címére, Kerek, Takasny, Zemplén m. 2648

FELŐSTEHENEKET, törzskönyvelésre alkalmas, jól fejelt fiatal állatokat, kisebb sajtgyári berendezést, Alfa gazdasági szivattyút keres-sürgősen megvételre Vizesfői uradalom, Békés. 2650

Vennék,

vagy lekötnek zöldség- és gyümölcsféléket azonnali vagy későbbi szállításra minden tételben. „Jó ár 8355” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 8355

Isten napszámosai

Szövetkezeti tanulmányok. Írta: Schandi Károly

Ára fűtve . . . . . 6— P

Kötve . . . . . 8— P

Kapható a „Patria” Könyvkereskedésben, Budapest, IX. kerület, Üllőiút 25. sz.

BÉRLET

KATYMAR község (Bács-Bodrog vm.) határában fekvő kb. 1200 hold szántó 1943. évi október 1-től bérbeadó. Fr-deklódéknak felvilágosítást nyújt dr. Kiss Elemér ügyvéd Irodája, Budapest, XII., Kékgolyó-utca 20/a. Telefon: 157-457. 2452

300 HOLDAS szőlőkmező bérbelettem azonnal vagy októberre átadó. Megkeresést bérleggel „2465” sz. alatt a kiadóhivatal továbbít. 2465

600 magyar hold elsőrendű szabósi birtok bérbeadó. Komoly reflektánsok „Tökeérés jó gazda 2606” jeligere a kiadóhivatalba. 2606

SZABÓCS megyében 12 magyar hold prima termő gyümölcsös felebe vagy bérbeadó. „Tökeérés” szakember 2607” jelige alatt a kiadóhivatalba. 2607

KERESÜNK 1943. okt. 1-től 12 gazdasági évre 100-150 kat. hold vízmelletti szántót. Előnyben az élő- és holt-felszereléssel rendelkező. Tinkó Béla, Békéscsaba, Szabolcs-utca 17. 2608

KENDERFEN kb. 100 kat. hold prima tanyásbirtok négy-szobás úrilakkal, komplett majorról, prima teketető, kat. holdankint 4000 P. SZENTES mellett kb. 20 kat. hold prima birtok felesbérletben, kat. holdankint 3000 P. H. gróf Keglevich ingatlan-iroda, Budapest, Pannónia-utca 68. Telefon: 29-82-94. 2609

KISPEST kertvárosi magaslatti összközműves 2 darab 120-as telek négyzetolenként 150 P. H. gróf Keglevich ingatlan-iroda, Budapest, Pannónia-utca 68. Telefon: 29-82-94. 2610

Birtokokat, bérleteket keresünk

tagjaink és meg-bíróink részére minden nagysá-ban; birtok-par-cellitázást vállalunk.

Farm Mezőgazdasági Szövetkezet

Budapest, IV., Váci-u. 65. 8357

BEREJEND mellett 500 kat. holdas szőlő-pusztá, egyhar-mad szőlő, kétharmad kaszálóval, bő épületekkel kiadó. Megbízott: Schleiher Géza, Győr, Schwarzenberg-u. 23., III. 12. 2635

BUDAPEST—szabadkai vonalon, Soltszentimre határában, közvetlen a vasútállomás mel-lett 171 hold tanyásbirtok úrilakkal, szőlővel, 1943 októ-ber egytől ékekezes gazdának akár százalékos alapon vagy haszonbérbe kiadó. Takar-mány, szalma, leltárlag át-venendő. Értekezni tulajdonos-nal, Mészöly Károly, Kiskun-halás, Kossuth-u. 30. 2636

FELSŐ-ALSÓGÖDÖN 150-200 négyzetöl 5-10 ezer. Reisen-bühler. 2637

FELSŐGÖDÖN 17 drb telek egyben 45 ezerért. Reisen-bühler. 2638

FELSŐGÖDÖN háromszögletű-szögöl teletűnő gyümölcsös-ök. Reisenbühler. 2639

600 magyar holdas prima szabósi birtok bérbeadó. Jelentkezők „Tökeérés” jó gazda 2640” jeligere kiadóba. 2640

Keresek megvételre

egy körülbelül

100 holdas kisbirtokot

gazdasági épületekkel és körülbelül 4-szobás lakással, gyümölcsös-sel.

B. L. Budapest, IX., Lónyai-utca 45., III. 18.

Megjelent újdonságok!

ÉBER ANTAL:

Közigazdasági anekdoták. Ára 8— P

Miképp gazdagodhatunk ingyen. Árt 5— P

Mire tanít Széchenyi? (Az ifjúság számára) Ára 6— P

Kapható a „Patria” könyvkereskedésében Budapest IX., Üllőiút 25 (Köztelek)

A GAZDASÁGI KÖNYVELÉSHEZ

szükséges összes könyvek és nyomtatványok a PATRIA-NYOMDA RT. nyomtatványosztályában szerezhetők be

Budapest, IX., Üllői-út 25

Arjegyzéket és mintákat küldünk.

TELEFON: 189-036

Eladó mezőgazdasági gépek:

1 drb teljesen generáljavitott 30 HP WALLIS traktor Boech világítással.

1 drb 78360 számú, 1000 m/m gyűrűs HOFHERR cséplőgép.

1 drb 54 collos, 9.769. gyári-számú MÁV újracsípt, teljesen újjal egyenlő állapotú cséplő, új szíjazattal.

1 drb 3-4 vasú HOFHERR Panónia középny. szántó eke.

2 drb 2 vasú, állítható rájárási OLIVER eke.

1 drb 2 vasú EBERHARD eke mélyszántásra.

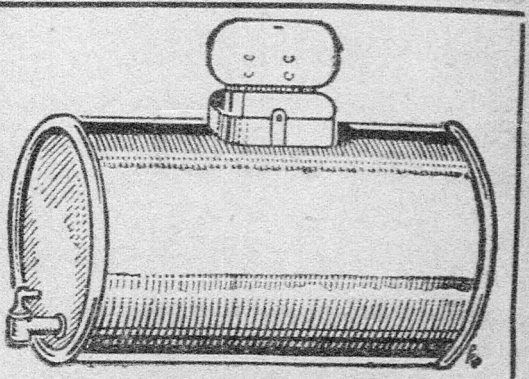
1 drb marhaméreg.

3 drb 8 HP HOFHERR huzatóska-zán.

A mérleg és kazánok vidéken, többi telepe-men megtekinthető és kizárólag személyesen, vagy telefonon tárgyal

Alföldy Imre géptechnikus

Kunhegyes, telefon 7. 8359

Lajtok, tartályok, fa- és vashordók

legelőnyösebben beszerezhetők

Fémipari és Kereskedelmi Vállalat k

Budapest, XIII., Váciút 69. Tel.: 291-764

Jön a cséplés ideje!

Már most rendelje meg a csépléshez szükséges könyvecskéket:

63. sz. Mázsakönyv 2x50 lapos terjedelemben, 10x20 cm nagyságban, drb-kint 1—

56. sz. Mázsakönyv 2x100 lapos terjedelemben, 14x20 cm nagyságban, drb-kint 1.60

64a. sz. Mázsakönyv 200 lapos terjedelemben, 15x27 cm nagyságban, drb-kint 3.80

55. sz. Cséplési értesítő 50 lapos terjedelemben, 25x30 cm nagyságban, drb-kint 2—

23. sz. Gabonaszállítókönyv 3x50 lapos, 11x15 cm nagyságban, drb-kint 1.80

+ 30% felár és szállítási költség.

„Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomda Rt.-nal Budapest, IX., Üllőiút 25. (Köztelek.)

MOST JELENTKEK MEG!

A GYÜMÖLCS TERMESZTÉS KEZIKÖNYVE

Második kiadás

Írta: **MOHÁCSY MÁTYÁS**

M. Kir. Kertészeti Akadémiai igazgató

Ára . . . . . 25 pengő

A SZIKERES MÉRÉSZKEDÉS FELTÉTELEI, MÓDJAI ÉS ESZKÖZEI

Második, teljesen átdolgozott és tetemesen bővített kiadás

Írta: **HÉJJAS ENDRÉ**

Ára . . . . . 20 pengő

A MEZŐGAZDASÁG ÉS A FALU ÉPÍTÉSZETE

Második, bővített kiadás

Írta: **Dr. KOTSIS ENDRÉ**

műgy. ny. r. tanár

Ára . . . . . 10 pengő

KORSZERŰ KECSKETARTÁS

Írta: **Dr. SÓVÁRI SCHNEIDER SÁNDOR**

Ára . . . . . 4 pengő

Kaphatók a „Patria”-Könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25

MEGHÍVÓ

a „PATRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomda Részvénytársaság

1943. évi június hó 17-én 13 órakor, Budapesten, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület székházának (IX. Köztelek utca 8. szám) i. emeleti kis tanácstermében tartandó

XLIX-ik évi rendes közgyűlésére.*

TÁRGYSOROZAT: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése. 2. Az 1942. évi április 1-től 1943. március 31-ig terjedő üzleti évről szóló vagyonmérleg bemutatása és a felmentvény megadása. 3. Határozathozatal a tisztviselők hovatartozása tárgyában. 4. A felügyelőbizottság tiszteletdíjának 1943/44. üzletévre való megállapítása. 5. Igazgatósági tagok választása. 6. Esetlegesen indítványok.

Budapest, 1943. május 27-én.

* A részvényeseket az azzal hívjuk meg a közgyűlésre, hogy részvényeiket legkésőbb folyó évi június hó 16-án délután 12 óráig a hivatásos órák alatt letenni szíveskedjenek (alapsz. 18. §). A mérleg a társaság üzlet-helyiségében a közgyűlést megelőző 8 napon át az alapszabályok értelmében megtekinthető.

Mérlegszámja az 1942 április 1-től 1943 március 31-éig terjedő üzletév végével.

Vagyon: Pénzkészlet 34.233.64 P. Pénzügyintézetnél elhelyezett tőke 169.785.34 P. Értékpapírok 31.145.41 P. Készletek és anyagok 528.547.22 P. Üzemi felszerelések és berendezések 654.868.01 P. Adóskok 408.440.25 P. Ingatlan 92.624.45 P. Vállalati alkalmazottak nyugdíjalapjának ingatlana 244.325— P. Összesen 2.163.969.32 P.

Teher: Részvénytőke 450.000— P. Tőketartalék 51.229.92 P. Tartalékalap 60.589.11 P. Felszerelések értékcsökkenési tartaléka 305.670.10 P. Vállalati alkalmazottak nyugdíjalapja 384.321.49 P. A vállalatot terhelő nyugdíj és egyéb kötelezettségek tartaléka 50.000— P. Tisztviselők segélyalapja 19.681.59 P. Munkások segélyalapja 12.198.25 P. Beruházási hozzájárulás függőszámla 4428— P. Hitelek 540.596.47 P. Fel nem vett osztalék 4832.50 P. Átmeneti tételek 100.255.76 P. Nyereség 480.166.13 P. Összesen 2.163.969.32 P.

Eredményszámja.

Veszteség: Üzemi- és üzleti költségek 569.066.05 P. Munkabérek 778.614.33 P. Szociális kiadások 71.242.48 P. Adó és illeték 78.686.12 P. Lefrások 45.587.31 P. Nyereség 180.106.13 P. Összesen 1.723.362.42 P.

Nyereség: 1941/42. évről áthozott nyereség 3871.17 P. Nyomdaüzem és kiadóállalati jövedelem 1.719.491.25 P. Összesen 1.723.362.42 P.

Jelen mérlegszámát és veszteség-nyereségszámát a társaság könyveivel összehasonlítottuk és azt mindenben egyezők és helyesen összeállítottak találtuk.

Az igazgatóság.

A felügyelőbizottság.

Kisbírdecsél ár: Minden szó egykerti beiktatása 10 fillér, vas-
tagabb betűvel 20 fillér. A leg-
Kiseb b hirdetési díj 180 pengő

KISHIRDETÉSEK

A hirdetési díjak előre fizetendőek

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó birtokos vagy bérlő önméne kitételező kör-
lünk. Csak válaszbélyeggel ellátott levélre válasz-
olunk. Hirdetéseket zárjlatá esőtűrtök dóbán

Legigés leveleket csak megfelelő postabélyeg ellenében továbbítunk.

Díjtalan állásajánlatok!

A 80 év óta fennálló Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete (Budapest, V. Arany János-utca 5.) kétételező társaság tagjai díjtalanul hozzá betöltendő állásokra javaslatba. Minden uradalomnak, gazdaságnak, bérzadásnak érdeke, hogy betöltendő állások szakterítők (főnökök, intézők, számvéző, segédtsizt, ispan, stb.) a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete, mint legmegbízhatóbb bérlők szeressék meg.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDATISZTEK

NÖTLEN gazdasági segédtsizt felvételre az Iharosbényi uradalomban. Előzönet és korlátkelni szerető, tehetséges, oklevéles vagy szakiskolát végzett gazdák adják be pályázatukat palinó báró Imrey József gazdasága címére, Iharosbényi. Személyesen keresés csak megkívárra. Az állás azonnal betölthető. 2455

PESTKÖRNYÉKI 300 holdas birtokra intézőt vagy hosszabb gyakorlattal bíró segédtsiztet keres gr. Hiza uradalom, Nagykovácsi, Pest m. 2487

EGY új gazdasági házikészítésére vétele miatt keresünk Intézői állásra június 1-ig - augusztus 1-ig szolgálatba lépéssel, belterületi gazdaságban gyakorlatot szerzett okleveles gazdát, öskeresztény, 40 évesnél nem idősebb. Fényképpel és bizonyítványokkal ellátott kérvényeket Montenuovo Nándor herceg uradalmának igazgatójára, Nemethy címre küldendők. 2573

GAZDATISZTEK

GYAKORLATI bíró, keresztény segédtsiztet keresünk mellobbi belépésre. Kisgyőr bérzadás, Abádszalók. 2549

VESZPRÉMI MEGYEI 100 holdas tanyagazdaság részére keresek traktorhoz is érto, dolgos, erlyes, minden információt kibíró ispanit, aki a gazdasági könyvezetést is el tudja végezni. Készletek ajánlatokat bizonyítványokkal a tanfolyam jeles végzésével közpértokra vezető-gazdatiszti állást keresek. Ipari, kereskedelmi növények (cukorrépa, dohány) termesztésben, állattenyésztésben, lizlalásban, tehénesztet vezetésében nagy gyakorlattal rendelkezem. Cim: Prékó Sándor, Nagyszentjános, Győr m. 2527

ISZÁN-GAZDÁT, állattenyésztési gyakorlattal keresek szep-tember elsejére 90 kat, hold erdő és 150 k. hold szántó, nögrádi föld önálló vezetésére. Megkereséseket kérem igény megjelölésével és bizonyítványokkal. Solymos Lajos, Budapest, Somló-út 23. címre. 2014

URADALMI számtartásban jártas, gépnai tudó, öskeresztény nő alkalmazást nyaraló. Ajánlatokat: Salamon Géza, Budapest, V., Nador-u. 18. 1. em. 2577

GEPISEZTEK

URADALOM keres éves konvenció gépezőket. Írásbeli ajánlatok: Schreker János címre küldendők, Budapest, IV., Városház-u. 14. 2578

TELESEN megbízható, szakértő motorost keresek traktorhoz, úgyiszenten kerékgyártó gazdaságban. Horovitz Lajos, Vatta. 2042

KERTESZTEK

OKTÓBER 1-re veszprémi megyei tanyagazdaság részére önálló kertészi, aki egyben a méhésztelen is szakember, keres: Dr. Zsolnay Oszkár, Budapest, I., Krisztina-körtút 139. sz. 2579

KULONFELE

BARONFIKÉZELG sürgesen felvétetik. Cim: Pannónia-pusztai gazdaság, Százhalombatta. 2580

VINCÉLÉRT keresünk helyi ötványzóknak beármírókban helyre. Megfelelő gyakorlattal megkivántatjuk. Bikádi gazdaság, Gyónk. 2611

KERESÉSEK okt. 1-i belépésre konvenció paradéskocsist, lovagólni és cikót tanítani tudó, eddig szolgálati helyeik megjelölésével a fizetési igény megjelölésével. Személyesen megjelenés csak megkívárra. Bérzadás, Betsóbránd, Péter m. 2615

SZAKÁCSNÖT, vagy gazdaságot felvezetők pestkörtényi gazdaságban, befőttes-szehez, baromfi-tenyésztéshez szolát, megbízható, jó bizonyítványokkal rendelkezők ajánlatot kérem Hunthy János főtűrtökös, Nyáregyháza, Pest m. címre. 2617,

ÁLLÁST KERESŐK

OKL. GAZDATISZTEK

KERÜLETI Intézői állást keresek 17 éves praxissal. Dunántúli vagyok 2400" jellegre megkereséseket a kiadóba kérem. 2490

NYUGDÍJAS körjegyző, okl. gazdatiszt, nős, uradalmi iróval munkát vállal. Cim: Nyugdíjas, Szántód, Somogy megye. 2554

OKLEVELES, középkori, öskeresztény Intéző, önálló, kiváló magtermelési, állattenyésztési, lizlalás tizenöt éves gyakorlattal, maham-rabbi belépésre állást keres. Szíves megkeresést "Inventárius 2413" jellegre a kiadóhivatalba kér. 2413

OKL. mezőgazd. 22 éves, ref., nem árja, komoly gazdasági és iróval gyakorlattal, kitűnő referenciákkal egyelőre nyári hónapokra elhelyezkedést keres. "Megbízható 2593" jellegre a kiadóba. 2593

MUNKABÍRÓ, öskeresztény nyugalmazott, okleveles főintéző, sokoldali gyakorlattal felügyelői, számtartói, gondnoki állást vállalna. Erdek-lődést "Óvart végzett 2618" jellegre a Köztelek kiadóhivatalába kérem. 2618

GAZDATISZTEK

GAZDATISZTEK Ispáni nős állást keres öskeresztény, négy közpiskolát, mezőgazdasági szakiskolát végzett 3000 kat. holdas gazdaság-s-tiszteje gazdaság külső-belső teendőiben és iróval teljesen jártas, valamint szőlészet és gyümölcsészet terén nagy gyakorlattal rendelkezik. Cim: Szabó Zsigmond, Ács. 2326

16 ÉVES gyakorlattal, 44 éves nős, ref., közpiskolát, mezőgazdasági szakiskolát, teljesen önálló tanfolyam jeles végzésével közpértokra vezető-gazdatiszti állást keresek. Ipari, kereskedelmi növények (cukorrépa, dohány) termesztésben, állattenyésztésben, lizlalásban, tehénesztet vezetésében nagy gyakorlattal rendelkezem. Cim: Prékó Sándor, Nagyszentjános, Győr m. 2527

FŐTERDÉSZ, tartalékos tüzértiszt, mellobbi belépésre állást keres, akizáródszát, vadászat, hatényesztés és mezőgazdaság összes ágánál, valamint az adminisztratív munkálatokban huszonkétévi önálló gyakorlattal rendelkezik. Állását a megváltozott körülmények folytán kívánja változtatni. Megkereséseket "Intézők 2377" jellegre a kiadóhivatalba kér. 2377

ISZÁN-ELNÖT állást keres azonnalra 18, 38 éves, keresztény, szakiskolát végzett gyakorlati gazda. 10 éves intenzív bérzadásági gyakorlattal ügy a belső, mint a külső gazdasági munkálatokban teljesen jártas. Megkereséseket "Szorgalmas 2400" jellegre a kiadóba. 2400

GYAKORNÖT, vagy könyvelői állást keresek r. k. 4 közpiskolával, iróval gyakorlattal. Gulyás Tibor, Tamási, Zrinnyi-utca 448., Tolna m. 2415

ISZÁN, segédtsizti konvenció állást keres 28 éves, nőtlen, öskeresztény, négy közp-és mezőgazdasági szakiskolát végzett, intenzíven keres. Alföldi és Dunántúli nagyuradalomban volt külső, jelenleg belső segédtsizteje, gazdaság külső-belső teendőiben és iróval teljesen jártas, valamint szőlészet és gyümölcsészet terén nagy gyakorlattal rendelkezik. Megkeresést lizetes-megjelöléssel kér: Varga S-tiszt, Zichyújfalu. 2466

MEZŐGAZDASÁGI szakiskolát végzett, 33 éves, öskeresztény fiatal ember, aki intenzív gazdaságba szerzett gyakorlatot, elhelyezkedés lehetősége nős állásba, bevonott gazdatisztet helyettesít. Kulik János, Budapest, II. RóthM. lós-út 2. 2416

SZAKISKOLÁT kitűntetéssel végzett, 34 éves, öskeresztény, 12 évi belterjes gazdaságokban szerzett gyakorlati bíró egyen, bármikor állást keres. Iróber írtvárgazdatiszt, Felsőszell. 2494

GYAKORNÖT ajánlkozik mezőgazdasági közpiskolát végzett, 1. éves akadémiai hallgató a nyári szünidőre. Cim: Deák Sándor, Kezshely, Deák Ferenc-u. 12. 2529

ISZÁN, kulcsári, kiségtől, eszélőtelennél állást keres egy-szeri könyvtárral, hosszabb gazdasági gyakorlattal, szerény igényű, idősebb, magános ispan. K. E., Szarvas, IV. ker. 334. sz. 2530

GAZDATISZTI kiségtől, v. ehhez hasonló állást keres 41 éves, zsidó vallású, 22 évi nagygazdasági gyakorlattal, közp-és mezőgazdasági iskolát végzett-szével mellobbra. Szíves megkereséseket: Keleti A. gazdatiszt, Baksa, Baranya megye. 2534

SZAKISKOLÁT végzett, középkori, nős, volt Futura rakományok gazdaságban bármilyen állást keres. Szíves megkeresést kér: Kalla Sándor, Szolnok, Moscsár-utca. 2535

VEZETŐTISZTI állását változtatni 44 éves, öskeresztény, nős, családos, felsőkereskedelmi érettségivel bíró gazda, 25 éves intenzív uradalmi gyakorlattal, mindenféle növény, szőlő, gyümölcs termesztésben, jószágtenyésztés és lizlalásokban nagy gyakorlattal. Jelenleg Intézői bírtok önálló vezetője. Megkereséseket "Csak öskeresztény 2555" jellegre a kiadóhivatalba kér. 2555

JÁSZBERÉNYI szakiskolás 8 éves gyakorlattal rendelkező, állást vállal. Deák Ferenc Jászberényi, Madár 1-u. 41. szám. 2572

VEZETŐTISZTI állást keres nagyobb gazdaságba fiatal, keresztény, felsőmezőgazdasági iskolát végzett, jelenleg felvidéki nagyuradalom kerületvezetője. 32 éves megkeresést "2574" sz. alatt a kiadóhivatal továbbít. 2574

INTEZŐ, 31 éves, öskeresztény, nőtlen, egyhelyben betéves mező- szőlő- és továgazdasági gyakorlattal Intézői állást keres. Jelenleg felmondatlan állásban. "Dunántúli 2581" jellegre a kiadóba. 2581

HUSZONÉVEYI Intenzív bérzadalmi, sokoldali rendelkező, 44 éves, r. k. vallású, nős, egygyermekes, szerény igényű, közp- és szakiskolát kitűntetéssel végzett gazdatiszt, akinek 14 évi teljesen önálló, elismert gyakorlata van, a dunántúli megyékben 1. és október hó 1-én önálló gazdatiszti vagy Intézői állást keres. Szíves megkeresést: "Sopron 2582" jellegre a kiadóba kér. 2582

SZAKISKOLÁT jeles eredménnyel végzett. Iróval és gazdasági gyakorlattal állást keres eszjére, esetleg azonnalra. Cim: Pirkó Lajos, Sajóóros, u. P. Sajószécs, Borsod m. 2583

VEZETŐ gazdatiszt vagy számtartói állást keres szep-temberi vagy azonnali belépéssel, ahol a nőtlen lehetőséges, öskeresztény a közp-és gazd. szakiskolát végzett fiatalabban vagyok. A gazdaság minden ágában, az iróval munkában teljes jártással bírók. Megkereséseket: Kovács János, kereskedő, Vajta, Péter m. címre kérem. 2584

NYÁRI szabadságon idejére keresek elhelyezkedést, mint kiségtő munkatölt. Lehetőleg dunántúli gazdaságban. Két-éves gyakorlattal, szakiskolát végzett-szével. Erdek-lődést a kiadóba "Hónvéd 2585" jellegre kérek. 2585

URADALMI vezetőbíró, 39 éves, öskeresztény, nős, 18 évi gyakorlati állást változtatni okt. 1-re. Szeretném, ha feleségem - okleveles tanítónő - tanítói állást kapna a gazdaságban. Nagy ispan, Felsőgalla, Tornópuszta. 2623

OROSZ front-szolgálatról hazajött, 4 közpiskolát, 2-éves mezőgazd. szakiskolát végzett, 3-éves gazdasági gyakorlat (iróval, kül-belső) bíró, 28 éves, nőtlen, öskeresztény, végzett gazda, nős vagy nőtlen állásra elhelyezkedést keres. Cim: Forvath József, végzett gazda, Kaposvár, Szeksfűsor 41. 2586

MEZŐGAZDASÁGI szakiskolát végzett, nőtlen fiatalabban gyakorlóki vagy eszélőgép-ellenőrző állást keres július 1-re. Cim: "2587" sz. alatt a kiadóhivatalban. 2587

NYÁRA helyettesi, ellenőri állást vállalni 43 éves, lr., erlyes, érettségizett gazdasági gyakorlattal. Baumel Gyula, Mosonmagyaróvár. 2588

NÖTLEN, keresztény, segédtsiztet elhelyezkedni mellobbi belépéssel. Podor Sándor, gazdas. -tiszti, P-tomaj, u. p. Kunhegyes, Szolnok m. 2619

ÁLLÁST keres pápai szakiskolát végzett, 27 éves, ev. vallású, 2 éves gyakorlóki, 2 éves segédtsizti bizonyítvánnyal. Kozma István, Lovaspatona, Veszprém. 2620

NEGYEVEYES, nős, családos ember vagyok, szeretnék egy komoly ispani állást azonnal elfoglalni. Tolnay József g. ispan, Kunhegyes, 332. h. sz. 2621

HIVATÁSOS gazda, munkától a mező- és erdőgazdaságban, gyümölcs- és szőlőterületeiben is gyakorlott, megfelelő foglalkozást keres. Cim: Alföldi, Eger, Káptalan-u. 13. 2622

GYAKORNÖT állást keresek a nyári szünidőre. Mezőgazdasági közpiskolás 111. évfolyammat végeztem, 19 éves vagyok. Cim: Szecsenyi Árpád, Békés-szabó, Mezőgazdasági közpiskola. 2652

SZÁMTARTÓK

URADALMI számtartó, keresztény, mérlegképes, elsőrendű munkacso, a gazdaság minden ágában, lizlalásokban teljesen jártas állást mellobbi változtatni. Polgári mre, Alkaj, Veszprém megye. 2589

SZÁMTARTÓ, mérlegképes könyvelő, nem árja, elvállal helyettesítést, számtartással, könyveléssel kapcsolatos mindenféle munkát, órákonnyelést is szerény díjazás mellett. Megkeresést kér: "Jesuletes munkacso 2624" jellegre a kiadóba. 2624

53 ÉVES, öskeresztény gazdasági számtartó, önálló adminisztratív munkacso állást keres. Jelleg: "Évtizedes bizonyítványok 2625" sz. 2625

GEPISEZTEK

TRAKTORGEPISEZTEK, kovács-bognár, 42 éves, nagy gyakorlattal, állást keres jobb gazdaságban. Írti az összes mezőgazdasági gépek, eszközök javítását, közeletét, jó lovas. Ajánlatot lizetes pontos megjelölésével kér: Fábán László, u. p. Szenc, Pozsony megye. 2497

NAGYOBBI uradalomba a eszélőtelennél mind gépész ajánlkozom, évtizedes gyakorlattal. T. Mihály, Békéscsaba, Árpád-u. 118. 2536

GÉPEZKÖVACS, eszélőtelennél bármilyen géphez ajánlkozik. Gremsperger Mihály, Inota. 2590

GÉPEZKÖVACS, gőzezplőhöz, gőzekéhez is ért, sofóri vizsgával azonnal beléphet. Major László, Budapest, IX., Céli-út 86., gépház. 2591

GÉPEZKÖVACS állást keres kisebb gazdaságban, ahol gőzezgarantúra van, esetleg benzinmotor is lehet, csak Pesthez közel, bármikor belépésre. Silye Áron gépészkövacs, Pestszenterzsebét, Vasút-sor 3. 2626

KERTESZTEK

KERTÉSZ, szakfőpzt, nagy gyakorlattal, jó bizonyítványokkal bármikor állást keres. Futtterer, Bánhida, Petőfi-u. 4. sz. 2592

KERTÉSZ, állást keres. A kertészet minden ágában jártas, bármikor belépésre. Galata Ferenc, Pestszentlőrinc, Jela-telep, Tolai-u. 3. 2594

KULONFELE

SZAKFŐPZETT erdész azonnali belépéssel állást keresek erdészetben és gépnásban teljes jártassággal. Nemeth Zsigmond, Ács, Etelka-telep, Komárom megye. 2539

TELEPVEZETŐ, aki a gépkészletben, mesterséges eszélőben teljesen önálló, megbízható munkacso. Ezres, állami-törzskönyvelt telep jelenleg vezetője, állását változtatni. Cim: Tiselier Jenő, Irégszemse, Uradalom. 2429

GÉPNÖTLENI gyakorlattal bíró sofőr állást keres azonnali belépésre, személy-esetleg félterhe kocsihoz. Cim: "200" jellegre a kiadóba. 2500

GAZDASÁGRA állást keres öskeresztény, érettségizett gazdász. Pollak László, Felsőgöd, Bozókli-út 10. 2504

NÉGY polgári végzett 23 éves egyen gazdaságba iróval vagy külső teendők elhelyezkedni. Megkeresést "Ellátással 2539" jellegre a kiadóba. 2539

OKLEVELES angol-német nyelvtanáró nyaralásért tanítást vállal. Megkeresést, Első-rangú 2541" jellegre a kiadóhivatalba. 2541

50%-OS hadirokkant, 15 éves szofogató, III. polgárista fiát professzus. Iskolai szünidőre, nyári gazdasági munkára elhelyezkedni. Schindler J. Vilmos, Újpest, Rózsa-u. 8. 2595

RŐZÖ-KIVÉZETŐ ajánlkozik vízre, pusztára. Budapest, IX., Ráday-u. 10. sz. 22. 2596

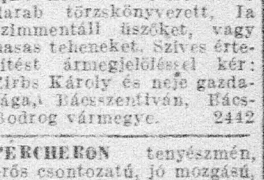
NEVELŐK, eszélőtelennél gazdaságba, melobbszéhez konvencióért menne nyugdíjas tanító. Dlhári, Mezőszilas. 2597

MÉHÉSZ, bognárnemstör, állást keres. Készítők papírtárt bármilyen típusú, kádár- és asztalosmunkát, mely a legkényesebb igény is kielégíti. Cim: Garai, Zichyújfalu, Elek-gazdaság. 2598

ÁLLÁST keresek gazdaságban segédgazdatisztnak. Szakiskolát nem végeztem, 15b éves, gyakorlattal rendelkezem. A mezőgazdasági gépek szak-szerző kezelési tanfolyamot végeztem, egykőzevető lizgizványom van, tőbboldaltal meg tudom állni egy gazdaságban a helyem. Cim: "2627" sz. alatt a kiadóban. 2627

URASÁGHIVAS, 50 éves, több éves bizonyítvánnyal, jelenleg elhelyezkedni, június 1-re elhelyezkedni. Megkeresést: Tóth Gábor, Nagykozhoz, címre kér. 2644

ÁLLATOK

MANGALICATENYÉSZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) mindazoknak, akik mangalicaszörtes tenyésztőanyagokat vörrelfrissítéssel javítani, vagy tenyésztőanyagokat kicserélni akarják, vagy lizlalásra lizelő békonyaság, egyöntölt anyagot akarnak beállítani, megkeresése országosan törzskönyvezett tenyész-és haszonterestek vételét és eladását közvetíti. A mangalicaszörtes (tagok) érdekeit minden vonalon képviseli és védelmezi.

MEGVÉTELKE keresek 5-6 darab törzskönyvezett, la szimuláltú lizőket, vagy hasas tehéneszt. Szíves értesítést ármegjelöléssel kér: Zlris Károly és neje gazdaság, Hácszentiván, Hács-Bodrog vármegye. 2442

FERECBEREN tenyészés, erős eszönözető, jó mozgású, beltenyészés miatt eszereledni, vagy eladó. Szerecsi gazdaság, Dunapentele. Telefon: Dunapentele 1. 2447

ELADÓ 1 drb 3 éves munkacsoi deres mén. Graf Széchenyi Domonkos uradalmában, Nagydorog, Tolna m. 2651

ELADÓ prósa-pej, jegytelen, nőtlen, 170 cm magas, 7 éves, köztenyésztésre engedélyezett mén. Cim: Tóth Ferenc gazdasági, Pöbreen, Eötvös-utca 17. sz. 2378

RÁTH József gazdaságában, Kunágósa, v. Á. Mezőgyes-csgháza eladó egy darab 40 hónapos, eredeti import III. osztályú Futurán fedező tenyészlika. Ára 4200 P. 2510

ELADÓ görögveztes családból származó 10 hónapos törzskönyvezett komondor lizaspár. Erdek-lődni: Luksz Józsefné, Szabóné leveleivel, Újpest, Deák-u. 41. 2513

HATÁSLO, teljesen belovagolt, pej, herélt, 174 cm magas, sulybíró, Póleske mén után, ép, hibátlan vadászat és agarászatra. Ára 4000 P. Argvelan Zoltán, Pusztá-Túrpusztó, Szolnok megye. 2515

BÉRBE keresek azonnalra 400-500 drb birkát, jó legelő és istállóra októbertől felesbe. Hálászteleki bérzadás, Szarvas, postafiók. 2562

400 drb fésűgyapjas birkát vállalunk nyári legelőre. Bikádi gazdaság, Gyónk. 2612

RÁTH József gazdaságában, Kunágósa, v. Á. Mezőgyes-csgháza eladó 1 drb 160 cm magas, szép küllemű, II. o. félcspéjű, de tenyészképes, 9 éves, teléslen megbízható, belovagolt, levadászott, női vagy úrfi nyertésnek alkalmas félvér kanca. Ára 1500 P. 2599

Nagytejű

magasan hasas és friss borjas törzskönyvezés-re alkalmas, vagy törzskönyvezett tehéneszt elad: FARM MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZET, Bpest, IV. Váci-utca 65. sz. 8307

VEGYESEK

BANGÓ Ferenc - a volt Bangó Tanintézet igazgatója - vállalna 1-2 magántanuló előkészítést. Budapest, XIV., Teleps-u. 1/b. 1978

250-TÖL 400 darabig, fiatal, vilvogatott fésűs-gyapjas birkával felölti mennek. Kövecs László, Pakpész, Veszprém m. 2302

FELESJUHÁSNAK mennék 150-tól 300-ig fésűs mérnöki birkával Szabó József felesjuhárs, Vasvár, Veszprém m. 2509

200 DARAB magyar fésűs AA-A/A minőségű gyapjas birkámmal feleshelykeresek október 1-re. Varga Gyula Szikratanya, Pécsmezemere, Sopron m. 2514

ELCSERELNEM dunántúli 1181 k. b. (kötő, gazd. földtelék), birtokomat budapesti, 1 x 4 szoba, öszskomfortos, etage-fűtés, 1 x 2 szobás, 1 x szobakonyhas családi házat, esetleg 340 m² belterületen felvő telkemet dunántúli 350-400 holdas prima birtokért. P. Gy. Kapocs, Zala m. 2573

FELESJUHÁSZ helyet keres 150-200 vegyes hazai fésűs birkával október egyre. Mezősáros István, Köveskál, Zala megye. 2628

NAGYOBBI uradalomban, főként déli vidéken vállallnak 50-100 holdig kertészetre alkalmas földet felesbe még erre az évre is utántermésre, ahol trágya, víz, lakás és elegendő iga van, június 10-ig. Cim: "2649" sz. alatt a kiadóban 2649

TÖRÖTT GÉPRÉSZEK reped, Rimart Kazának elektromos hegesztése

LAKOS ÉS SZÉKELY gépyár BUDAPEST, XIII. BÉKE-TÉR 3. Új berendezések gyártása és hegesztő-óktatóhely. 8248

ELADÁS

MEZŐKÖRTÖK, Sumac takarmányrak és sztrupnak is, még májusban is veteli. A mág 12-15 pengő, csomagolás önköltésen. K. Rózsa, Csallósd, Nagykáta, Telefon: 2355

BÉRLLET megszüntet miatt eladásra kerül 1

Birkák jelzésére
használja a közismert és bevált

OVILLA-festéket,

Dr. SZABÓ-féle

mely nap- és esőálló, a gyapjú minőségét nem rontja, mert egyszeri mosással könnyen eltávolítható. 1 kg kb. 200 drb állat megjelölésére elegendő. Ára helyt Budapest, kg-kint 5-88 P.

Egyedárusítók:

Magyar Mezőgazdák Szövetsége
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.
és kirendeltségei.

8247

Csepeg az itatóllója?
A szabadalmazott

motor nélküli **Autoventor** folytonszerűen szárazra és páramentessé teszi. Malacfiasztatóval ökörs, tehén, ló, birkaistállóknál egyaránt nélkülözhetetlen

VADAS MINÁLY okl. mérnök
hűtő- és szellőzőberendezések vállalata
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. Tel.: 220-051

8346

Bessemer
festék (védjegy üllő)
a tökéletes.

corzda elleni védőmáz!

LUTZ
Védő- és festékek

Budapest, XIV., Örnagy-u. 4.

Fejős és hasas teheneket, tenyészüzőket

szállítók uradalmaknak napi árban meg-állapodás szerint.

Fuchs Jenő tenyészállatkereskedő
Újpest, Szent István-tér 17.
Telefon: 494-327.

8325

Közismert lesz cége, ha lapunkban hirdet!

Termeljünk gomborkát!
(sárga repcét) a kiszántott területeken szerződéses alapon.

TERMELÉSI UTASÍTÁSA.

Talajban nem válogatós, minden földben megterem (ahol a rozs megterem), a homokos talajokat nagyon szereti. Fejlődése nagyon gyors, a vetéstől számított 100 nap alatt aratható. Rovar nem bántja és növényi kártevői nincsenek. Aratása nem kényes, csak ha nincs túlérve, nem pereg. Igen értékes másodtermény, tarlóba is vethető. Kat. holdankint 7 kg gomborkát 12-18 cm sortávolságra, 1,5-2 cm melyre vetnek. Aratása nem kényes, mikor beelő sárgulnak, aratható kézikaszával, vagy géppel egyaránt. A learatott gomborkát azonnal kévékbe kötjük és a kévéket sátrakba rakjuk (mint a kendert). A csomókat kellő száradás után ponyvás szökéren behordjuk és elcsépeljük. Termés a tavaszi vetésnél 6-8 q, míg a tarló utáni vetésnél 4-5 q kat. holdankint. Gomborka-vetésnél 1 q búzaegysége = 200. Költsönvetőmag. Biztosított min. átvételi ár 65.— P ab feladóállomás.

A kötelező % vetésterületbe 1 kat. hold 1/4 k. holdnak számítatik be

SCHULLER JENŐ ÉS IMRE magtermelők
Budapest, V., Széchenyi-rakpart 7, III. 1. Telefon: 327-371

8208

Univerzális silótöltőgépek
elevátorral és elevátor nélkül zúz, vág és tép. R é p á t v á g.

Készíték vasból gép- és kézhajtásos szena-, szalma-, len-, cirok-

SAJTOLÓKAT
mely könnyebben, gyorsabban, súlyosabb bálákat sajtol az eddigieknél. Gyártok barnaszén-generátorokat.

BARTKO GYÖRGY GÉPÜZEME
Budapest, XIII., Szegedi-út 48.
Telefon: 498-374.

8231

OPTIMUS
kézi tűzoltókészülék sok más műszaki cikkel egyetemben kapható

Gerő Sándor műszaki nagykereskedőnél
Budapest, VI., Óutca 21. Telefon: 315-172. 8312

ZSÁK PONYVA Kévekötelek kötélárak különféle papírzsákok szőlőkötöző fonalak

eladás, kölcsönzés, fonalak

legelőss és legmegbízhatóbb szállítója:

Mezőzsák
Készvállalat
Budapest, V., Perczel Mór-utca 2. Telefon: 118-567, 121-528
Alapítva: 1910. éven. Sürgőnycim: Mezőzsák

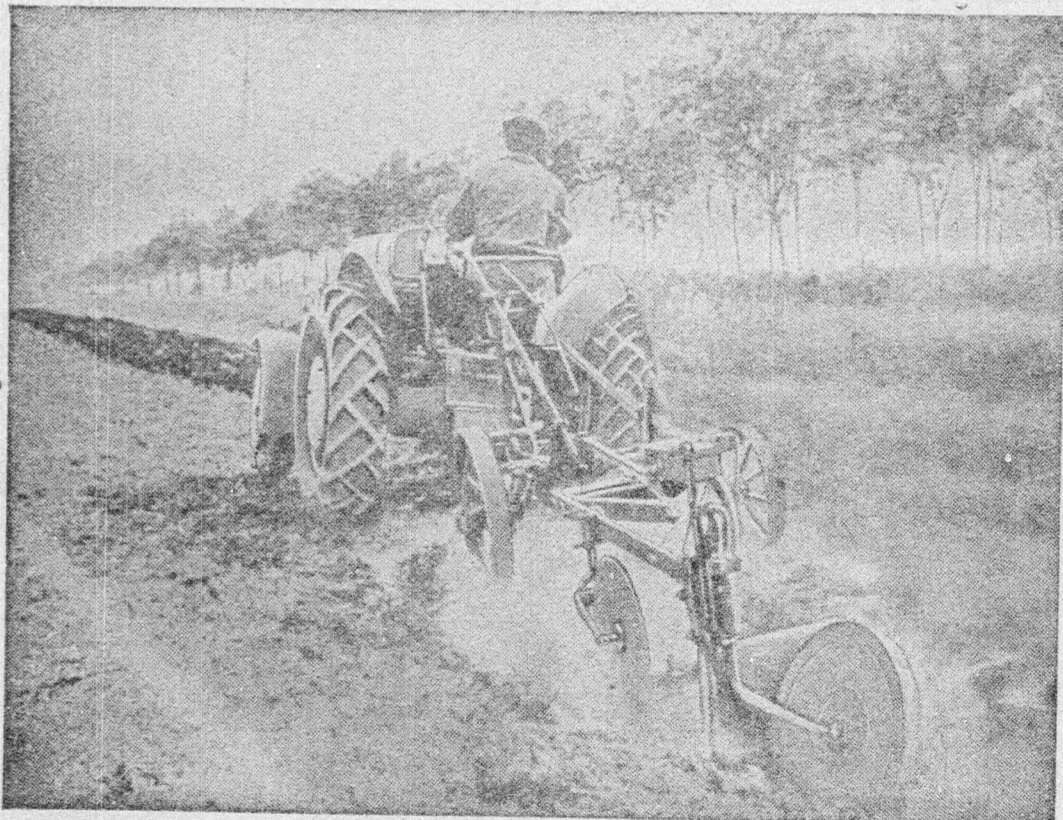
8249

Eladó tenyészbikák

Hat darab félvér simentáli és magyar tarka, törzskönyvezettek, 1 1/2-2 éves koruak aladók. Megtekinthetők bár-mikor gazdaságunkban.

Bérgazdaság Somogyvárd Allomási Kiskorpad

8381

AZ ÚJ 20-25 LE

RÁBA

MINDENES

TRAKTOR

KISEBB GAZDASÁGOK EGYETEMES MUNKAGÉPE, URADALMAK KÖNNYŰ TALAJMUVELŐ- ÉS VONTATÓGÉPE, NAGYTELJESÍTMÉNYŰ KASZÁLÓ- ÉS KAPÁLÓGÉP, VONTATJA ÉS ÜZEMBENTARTJA A NAGYOBB CSÉPLŐGÉPEKET IS.

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T.
KÖZPONTI IRODA ÉS MINTARAKTÁR: BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 12. TEL.: 125-210

Patria Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytársaság nyomása Budapest, IX. kerület, Öllősi-út 25. szám (Köztelek) — 433225 — Felelős vezető: Wessely Károly